

ועכשיו...
ולא סיים

הבית

נט"ל
בוטרי ישיבת ברסלב
בני ברק

ד"ר ע"י וועד הבוחרים התאחדות רגל מירי הישיבה

ב

פורים
תשפ"ג

החזן שר ברסלב

הרצינות, החיות, האמת
האירו לדור האחרון מהבאר הגדול
והקדוש דעם רעבינ'ס ישיבה

פרקי חינוך להורים

במשנת ישיבת ברסלב

התייסדות הישיבה

זקני התלמידים בראיון

היכל הישיבה מאמרים ואגרות משובבי לב ונפש לקראת פורים ההתחלה של כל ההתחלות

בטאון בוגרי 'דעם רעבינס' ישיבה'
יוצא לאור ע"י
וועד הבוגרים דישיבת ברסלב ב"ב
להארות והערות ולכל ענייני הגליון
b025089594@gmail.com

בוגרי הישיבה מוזמנים להירשם לקבלת הגליון
יש לשלוח אימייל ולכתוב: שם מלא, כתובת,
טלפון, שנות לימוד בישיבה, ודוא"ל (-אם יש)
או בהשארת הודעה קולית ב'קו הישיבה'

'קו הישיבה'
מערכת שיעורים והתחזקות בתורת רביה"ק זיע"א
02-50-895-94

© כל הזכויות שמורות
אין להעתיק ולצלם כל תוכן
או תמונות בשום אופן!

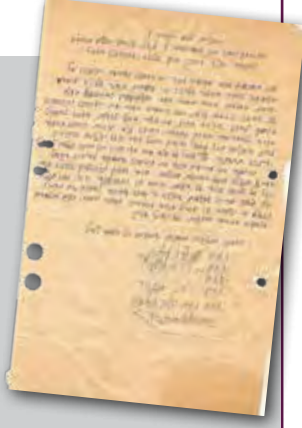
המערכת נמצאת בשלבי הקמה.
נבקש מכל בוגרי הישיבה שיחיו
שיש בידם תמונות מהישיבה מכל התקופות
וכן מסמכים ותמונות שיעורי תורה ודעת בכתב
וכדו'
להשאיר הודעה ב'קו הישיבה'
בשלוחה 7
ואנו ניצור עמכם קשר

שגיאות מי יבין..
נשמח לקבל תגובות והערות במייל המערכת

יפוצו מעיינותיך חוצה
ברסלב'ר תלמיד!
גליון מושקע זה מחזק ומגבש את אנ"ש
היקרים להכנס מחדש לשתות מימי הבאר
לחיות עם הדעת והעצות של הרבי.
בוא תיקח שותפות בפרויקט הגדול הזה
ללקיחת שותפות בלבד: 0533136371

06
מבוא הבאר
לא יבושו לנצח כל החוסים בישיבה
הקדושה של הצדיק האמת
שהיו נזכרים ונעשים אצל כל אחד
ואחד במקומו וגבולו

08
היכל הישיבה
באר מים חיים מגדולי אנ"ש משפיעי
הישיבה
אשר יאירו את עינינו לחדש ימינו
ושנותינו
ועכשיו... יש נחל נובע מקור חכמה

12
היתה לראש פינה
השנתיים הראשונות של הישיבה
רבי אברהם נחמן גלבך ורבי אברהם
רוזנבלט מספרים על השנתיים
הראשונות של הישיבה
באר חפרוה שרים

24
וזכנו לגדל...
השאלות והלבטים של אב ואם על
חלקם בעלייתו של בנם הם רבים
ומורכבים
רבני ומחנכי הישיבות הקדושות
יושבים מסביב לשולחן ומאירים לנו
עיניים

פורים אין דעם רעבינ'ס
ישיבה

מהנעשה והנשמע בהיכלי הישיבה

תיאורים נלבבים מתקופות שונות
מרוממות שמחת יום הפורים
וההכנה אליה

נכנס יין יצא סוד - ההתחלה של
כל ההתחלות

32

ושמואל בקוראי שמו

הרה"ח רבי שמואל הופמן מדמויות
ההוד של הישיבה בשיח עם נכדיו
חושף את סיפור חייו הסוערים מרוסיה
לארה"ק, על הנסיעה למירון ששינה לו
את החיים

עמוד התפילה של ישיבת ברסלב

42

כך גדלים ברסלבער
חסידיים

בוגרי הישיבה - ראשי החבורות
משוחחים

על יקוד האש של הישיבה לצעירים בית
היוצר של דור העתיד של ברסלב

התעלות בתורה ועבודת השם -
כשהאור של הרבי מנווט את הישיבה

54

60

מהנעשה והנשמע אין
דעם רעבינ'ס ישיבה

נבחנו על כל 'שיחות הר"ן בעל
פה

תלמידי שיעור ב' בישיבה לצעירים
בסיום שיחות הר"ן בע"פ

אוצר של יראת שמים

ישיבה לצעירים בשבת
התרוממות

יומיים של התעלות על קברי
צדיקים ושבת שירה על שפת הים
בראשות רבני ורמ"י הישיבה שליט"א
ולסיים 'ליקוטי מוהר"ן בעוז וחדווה

קיטון ובית אחד עשו לי

בשבת, בעבודת השם, הכל הוא בזכות מה שהייתי בישיבה.. זה נכנס לי לכל החיים, ועם זה אני ממשיך. לדעת להתרומם ולמצוא את השם יתברך גם בתוך עולם העשייה זה ניתן לזכות רק ממה שלמדתי בישיבה שם רוכשים את הדעת של הרבי, להיות דבוקים בהשי"ת בכל מצב.

כידוע רבי לוי יצחק זצ"ל תמיד היה מרבה לעורר ולהפציר על הנחיצות להתפלל דייקא בבית המדרש הנקרא על שם רבינו הק', וכן ידעו תמיד אצל אנ"ש שאלו שהחזיקו את עצמם והתפללו ביחד זכו להשאר ברסלבער חסידים באמת, וכך הוא גם כיום.

והדברים אמורים גם כלפי הישיבה, כאשר זוכים ללמוד ולהתייגע בתורה בישיבה של הרבי הרי נחיים במשכן של הרבי, וזה כבר עניין שנשאר לנצח, בבחינת טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה.

ובנימה אישית: יצא לי לאחרונה לפקוד את ביתו של אחד מגדולי תומכי התורה בדורנו, שנוהג לתת לי בכל ביקור סכום קבוע. בפעם הזאת ביקשתי ממנו שיאות להוסיף על תרומתו. הוא נכנס לחדרו ויצא אלי עם תמיכה כפולה, ולהפתעתי הוא שלא נמנה על חוג חסידות בכלל ומילותיו שקולות ומדודות פנה אלי ואמר לי: "תדעו לכם שלישיבה שלכם יש שם טוב, יש שם עמל תורה, הלימוד שם הוא באיכות ויוצאים משם תלמידי חכמים".

יהי רצון שנזכה כל ימינו להרבות כבוד שמים ולפאר את שם הצדיק בעולם.

ליון 'הבאר' בטאון בוגרי הישיבה שהחל לצאת לאור עורר מטבע הדברים בלב רבים מתלמידי הישיבה זכרון קדומים ואת ההיסטוריה של הישיבה.

יוצא לי לפגוש אברכים בוגרי הישיבה מכל קצות תבל, ותמיד הם מתחילים לדבר על מה שהיה בישיבה, ומתרפקים על הטעם המיוחד שספגו בימי שבתם בישיבה וזה מה שמלווה אותם ומעוררם בכל פעם להתחדש בעבודת השם ויראת שמים כפי שקיבלו כשהסתופפו בצילה.

בעקבות כך עלה ברעיוני מה שאיתא במדרש רבה פרשת תרומה המביא את המשל הידוע, על המלך שהיתה לו בת יחידה וכו' וביקש המלך: "טובה אחת עשה לי שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי, [כדי] שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל נתתי לכם את התורה.. בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר 'ועשו לי מקדש'".

כלומר, בזמן שבית המקדש קיים היה מקום להקריב קרבנות, והיה מקום בו יכלו לזכות לקרבת ה'. ואמנם בגלות מוטל עלינו כדברי המדרש לעשות ולהכין 'בית אחד' להשראת השכינה בישראל.

כשאבי מורי זצ"ל ייסד וכוונן את הישיבה לפני שישים שנה, עמדו לצדו גדולי אנ"ש שתמכו וראו את הצורך הנחוץ בכך, הם ראו ביסוד הישיבה את ה'קיטון אחד' המשכן דקדושה, כדי שהעניין של הרבי יוכל להמשיך כאן בארץ ישראל בנקיות הדעת כפי המורשת שנמסרה לנו מדור לדור, ובישיבה הנקראת על שם הצדיק תלו את כל הנחיצות וההמשך של חסידות ברסלב.

סיפר לי ידיד שלמד בימי בחרותו בישיבה, וביום מן הימים ביקש לעבור לישיבה נודעת, ואבי מורי ישב אתו לשיחה ובתוך דבריו אמר לו: "אינני יכול להגיד לך לא לעבור ישיבה, אולם דבר אחד יכולני לומר לך שמה שתרכוש באותו ישיבה ספק אם יחזיק אצלך לזמן רב, אבל את מה שאתה מקבל כאן בישיבה כל החממות של יראת שמים והתפילה, ה'ווארימקייט' בשבת קודש, בספירת העומר וכד', להיות קרוב יותר אל הבורא יתברך לדבר אליו ולשוחח עמו, הדברים האלו לא תקבל במקום אחר, וזה יישאר איתך לנצח נצחים".

בכל פעם שאותו יהודי פוגש אותי הוא אומר לי: בשעת מעשה לא שמעתי לו, אבל אחרי שנים כשנכנסתי לעולם המעשה התחלתי להרגיש כמה אביך רבי שמעון צדק! כל מה שיש לי ההתקשרות ושייכות בעניין של הרבי, הרגשה

רישום והצטרפות

**בחסד השם זוכים
אנו לראות בהופעת
גליון 'הבאר'
בטאון בוגרי הישיבה**

נקראים בזה אנ"ש תלמידי ובוגרי ישיבתנו
להצטרף ללגיון שלך מלך
להירשם לקבלת הגליונות בקביעות

להאיר את בתינו באור רביה"ק
כאשר הנחילו לנו מורשה בישיבה הקדושה
'הבאר' ייתן לנו להמשיך ביחד
בדרך הסלולה לנו מורשה מרביה"ק כפי שהנחילוה מדור לדור

יש לשלוח דוא"ל: b025089594@gmail.com
יש לציין: שם מלא, כתובת, טלפון, ושנות לימוד בישיבה
ניתן גם להירשם ב'קו הישיבה' 02-5089-594
ע"י השארת הודעה בשלוחה 7

להצטרפות

רק תחזיקו עצמכם ביחד אזי תהיו אנשים נשרים

בברכה

התאחדות
תלמידי הישיבה

בטאון 'הבאר'

לא יבושו לנצח כל החוסים בה

והוגים בתורה בטהרה ובשקידה, עמלים ויגעים לאסוקי שמעתא בעיון גדול וברציפות והתמדה.

כשמעל ראשם חופף אורו הצחצחות של רבינו הקדוש, ששמו הגדול נקרא על הבית הזה ועל שמו הם נקראים ובבית משכנו הם מסתופפים כל היום, ובאמצעות לימוד תורתו בין כתליו וקיום עצותיו הם מקושרים אליו עד כלות ובעבותות של השתוקקות ואהבה יוקדת ונצחית שלא תנתק לעולם.

כל אלו הם פרי הילוליו של האיש על העדה, ראש הישיבה הבלתי נשכח החסיד האמיתי רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, מי שבנה אותה מהמסד ועד הטפחות, ומסר נפשו כפשוטו על קיומה עשרות בשנים, אשר גם הוא היה דוגמה חיה של שילוב התורה והתפילה כאחד, ועליהם השתית את יסודותיה.

מקום נשגב שבו זה למעלה משישים שנה התורה והתפילה משולבים יחדיו כשהם מאירים ומזהירים זה את זה באור יקרות מעורר השארה.

עוד מהדהדים בלבבות תלמידי הישיבה לדורותיה קול שאגתו בתפילתו כקול רעם בגלגל, שהרעיד את נימי ומיתרי הלב והפשיטו מעקמימותו, כשהוא סוחף בהתלהבותו את כלל הציבור הקדוש. ובד בבד ראו כל התלמידים עין בעין מדי יום ביומו, את המראה המשובב, איך לאחר שהיה מכתת רגליו שעות ארוכות בחום ובקור בשרב ובגשם להחזקת הישיבה, היה מתיישב ומתרפק על התורה בדבקות ואהבה ועזה ונפלאה.

בגליון זה נפרסת לפניכם ביריעה רחבה, מאמרים מעוררים ותיאורים נלבבים מתקופות שונות מרוממות שמחת יום הפורים העילאית והמאירה בצל הישיבה, כל אלו כדי שהרשימו של הימים האלו יהיו נזכרים ונעשים אצל כל אחד ואחד במקומו וגבולו, לשאוב מזכרונם חיות והתחדשות בכל זמן ובכל עידן.

וכימי הפורים הקדושים הבאים עלינו לטובה, אשר כמאמרם ז"ל לא יהיו נבטלים לעולם, כך מובטחים אנו נאמנה, שקדושת הישיבה, באר מים חיים שחפורה שרים זקני החסידים, קדושתה עומדת לעד ואורה ילך ויאיר ולא יבושו לנצח כל החוסים בה.

לאחר הלילה ההוא, כשנודדה שנת המלך 'מלכו של עולם' והחלה נפילתו של המן הרשע, כשיצא לשוטט ולתור אחר מקומו של מרדכי הצדיק, הוא עדיין לא הבין מהיכן זה בא לו, מה שיבש לו את מזימתו, רק כשראה את מרדכי יושב ועוסק עם תלמידיו ומלמדם את קמיצת עומר השעורים השכיל והפנים כי כישלוננו מובטח, ומלאך רע בעל כורחו הודה בפיו: "עומר שעורים דיכוכו אתי ונצח אותו ואת בניו".

אכן, לא כל ישיבה וקיבוץ של עם רבי ותלמידים יש בכוחה למגר ולנצח את קליפת המן עמלק. חז"ל הקדושים מדגישים בלשונם את לימוד ה'עומר שעורים' שבו דייקא נמצא כוח הקדושה שהכניע את מצחו של ראש הנחש. את הסוד הגנוז הטמון ב'עומר שעורים' מגלה רבינו הק' בתורה 'ואלה המשפטים' תורה י' קמא.

שם מתבאר בארוכה שה'עומר' וה'שעורים' אלו הם שני ענינים המרמזים על שני קדושות זו למעלה את זו. כאשר ה'עומר' מכוון כלפי התורה הנגלית, וה'שעורים' כלפי חלק הנסתה, המתבטא ויוצא לפועל בביטול העצמיות שבהתנוצצות אור התפילה ובה נמצא בעיקר הרוח החיים, והתגלות האמונה. כי על כן, רק כשהתורה והתפילה כלולים יחד האמונה בשלימות גמורה ויכולים להתגבר ולמחות את זכר וקרירות המן עמלק.

זהו סיפורה וייחודה של ישיבתנו הקדושה, ישיבת ברסלב בני ברק המעטירה, המתנוססת לתפארה ככתר נוצץ בטבורה של עיר התורה – מקום נשגב שבו זה למעלה משישים שנה התורה והתפילה משולבים יחדיו

בגליון זה נפרסת לפניכם.. מאמרים מעוררים ותיאורים נלבבים.. כל אלו כדי שהרשימו של הימים האלו יהיו נזכרים ונעשים אצל כל אחד ואחד במקומו וגבולו, לשאוב מזכרונם חיות והתחדשות בכל זמן ובכל עידן.

כשהם מאירים ומזהירים זה את זה באור יקרות מעורר השארה. גם כהיום הזה, כל מי שייצץ ויכנס להיכל הישיבה בעידן דצלותא, לבו יהמה וירטט מרגשת נעימות שאון קול תפילת בני הנעורים עולי הימים העומדים ומתנועעים ומכניסים את כל כוחם באותיות התפילה הבוקעת מפייהם בחיות ובאש להבה.

וכדוגמת חזיון מרהיב זה נצפה בשעות סדרי לימוד התורה, עין לא תשבע מראות בחורים זכי לב ועדיני נפש אשר חן הצדיק נסוך על פניהם, עוסקים

קו הישיבה

אוצר שיעורי דעת והתחזקות בתורת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

מפי גדולי אנ"ש רבני ומשפיעי הישיבה הקדושה

02-50-895-94

מודעה ובקשה

לאחר שאנו זוכים להפעיל את הקו, כאשר מידי יום ביומו עולים שיעורי דעת והתחזקות, בנוסף גם חיזוקים קצרים מחשובי משפיעי ורבני הישיבה שליט"א

תגובות רבות הגיעו למערכת מבוגרי הישיבה שיחיו, אשר זוכים להרוות צמאונם מידי יום ביומו בהתחזקות והתעלות אמיתית בעבודת השם, מידי יום מספר דקות אשר מחזיר אותם להתחדש בדרך הקודש אשר הנחילנו רבינו הקדוש נחל נובע מקור חכמה, וכן שיעורים העולים מידי ערב שבת וחג על מהותם של ימים נשגבים.

כאשר הכל נובע מהבאר הטהור והקדוש מגדולי אנ"ש מייסדי ומקימי הישיבה, מים זכים וצלולים אשר האירו פני תבל וממנו יתד וממנו פינה לברסלבער חסידות בטעם של פעם באמת ובתמימות

בקשות רבות ונשנות אנו מקבלים להפעיל גם יותר את מדור ההיסטוריה של השיעורים הרבים משנים קודמות בהיכל הישיבה הקדושה

**אשר על כן אנו פונים בזאת בקריאה של חיבה
לכל אנשי שלומינו היקרים
כל אלו אשר ברשותם שיעורים והקלטות משנים קודמות
ממשפיעי אנ"ש זצ"ל ויבלחט"א**

בפרט שיעורים אשר נמסרו בישיבה הקדושה

שיואילו נא בטובם ליצור איתנו

קשר בהקדם האפשרי

**בברכה
המערכת**

פורים גאולת הנפש

על פי המעשה הנורא 'ממלך שגזר שמד'
אשר נשא בהיכל הישיבה משפיע הישיבה הגה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א

ולפי דברי רבינו ז"ל הרי מלובשים בהם השגות שאין לנו כלים לקבלם. וכמובן, אם היינו מבינים באותן השגות עליונות, לא היה צורך להלבישים בסיפורים, שכן, הדברים עוסקים בענינים שלפני תיקון העולם ושלאחר התיקון; בעניני הצדיקים שהיו מאז ומעולם ושיהיו מעתה ועד עולם; הכל כאשר לכל כלול בכל מעשה. אלא שדוקא משום שהם כל כך שרשיים סיפוריו הק' וכל כך כוללניים הם – דוקא לכן; ככל שמוצאים אנו את עצמנו בסיפור, הרי זה לא רק רמז עבורנו, אלא אמנם כולל גם אותנו. שכן, כאמור, הסיפור כוללני הוא ושרשי לכל הבריאה והנבראים, שאף אנו ומאורעותיו בכלל. וראיה לכך; מוהרנ"ת בדברו על המעשה מ'בעל תפילה', בהגיעו להסביר את מעשי מדינת העשירות שפלחו אל ההון והעושה, הריהו מתבטא שכולנו מאותה מדינה, מי פחות ומי יותר; כל עוד לא השגנו "תכלית שנאה" לממון, כלשון רבינו הק' בתורה ל' ב'ליקוטי מוהר"ן קמא.

בכן אפוא, מצויים אנו באותה מעשה במלך שגזר שמד; אנוסים אנו בערכנו; כולם במדריגת אנוסים תחת יד התאוות, אחד פחות ואחד יותר. אמנם, ישנם צדיקים, שמכיון שהביטו וראו את הנעשה בעולם החליטו לעזוב את הכל, את כל רכושם במדינת השמד, וברחו אל מחוץ למדינה – העולם והבליו – כדי שיוכלו לקיים בפרהסיא – כדת וכדין – את כל התורה והמצוות.

אנו לדאבוננו איננו במדריגה זו. איננו רוצים לוותר על רכושנו בעולם הזה; בפרהסיא חפצים להשתייך ולעסוק בעניני העולם ואילו בצנעא, בתוך נבכי לבנו – כמה משתוקקים אנו לעשון

כן, שראשית דבר הוא לעמוד על מהותו של גלות זה הפרטי, ורק לאחר זמן, מבינים אל נכון, כמה יש להתעורר ולהתכונן כדי לצאת מן הגלות הזו. רבינו ז"ל מספר ב'סיפורי מעשיות' (מעשה ד'): "פעם אחד היה מלך וגזר על המדינה גירוש בגזירות שמד; שמי שרוצה לישראל במדינה ימיר דתו, ואם לאו יהיה נתגרש מהמדינה". אמנם, ישנם מעשיות דומות בספרים; אבל דברי רבינו הק' במעשיותיו הרי הם לבוש של סודות נוראים; דברים המרמזים לענינים רמים ונשגבים מאד. נתבונן איפוא במה שממשיך רבינו לספר: "והיו קצת מהם שהפקירו כל רכושם ועשירות שלהם ויצאו משם בדלות; כדי לישראל באמונה; שהיו ישראלים. וקצת מהם חסו על רכושם ועשירותם, ונשארו שם והיו אנוסים; בצנעא היו נוהגים דת יהודית, ובפרהסיא לא היו רשאים לנהוג כמו יהודים. ומת המלך ונעשה בנו מלך... אחר כך מת המלך ונעשה בנו מלך... וציוה לקבץ ולקרות את כל חוזי כוכבים שיגידו מאיזה דבר יוכל להיות זרעו נכרת; כדי שישמור מזה. ואמרו לו, זרעו לא יוכרת, רק שישמור משור ושה... ונעשה בנו מלך... וציוה להכריז שלא ימצא במדינתו שור ושה... והלך המלך וזרעו ושלט בהם האש ונשרף הוא וזרעו... היה תמוה בעיני השרים הלא היה נשמר משור ושה... ענה האנוס ואמר "על ידי נכרת" – על ידי טליתו העשויה מצמר שה ותפיליו העשויים מעור שור, אותם לבש יום יום בצנעא, על ידם נכרתה המלוכה".

אמנם אנוסים אנו – אך רוצים להיות יהודים בפרהסיא
אמנם, אין לנו כל השגה בסיפורי רבינו הקדוש,

**אנוסים אנו בתוך
גלות התאוות •
הצדיקים גלו ממדינת
השמד • צריכים הם
להתגברויות שלנו
בשביל בניית הבנינים
נפלאים • לגלות
הרצונות הרצונות
החבויים בלב • דברי
הצומות וזעקתם •
שמחת פורים שמחת
הנפש בהשי"ת •
פורים הכנה לפסח**

ידועים הם דברי רבינו הקדוש ב'ליקוטי תנינא' (תורה ע"ד), שפורים מהווה הכנה לפסח. ואכן על דברים אלה עוד נעמוד להלן, משום שלפני כן עלינו להסביר את דברי רבינו האחרים; שפסח הוא ענין של חרות ויצאה מגלות התאוות והמידות הרעות – גאולת מצרים הפרטית. שכן, אם אין יודעים ומבחינים ח"ו שנמצאים בגלות הזאת, ואין מרגישים אותה מה שייך להתכונן לכך פורים כדי לצאת מהגלות בפסח הבא אחריו!?

החשפיע הגה"ח שליט"א בשיעור בהיכל הישיבה תשס"ח. צילום: ר' נחמן שפירא - צפת

רבינו ע"ה? "לא תוסיפון לראותם עד עולם". אולם, לא כן היא קליפת עמלק; שלא כפרעה שגזר גזירות גשמיות גרידא, ביקש עמלק לפגוע בשער החמשים שבקדושה, שכן משער החמשים שבטומאה היא כי על כן "ראשית גויים עמלק" בראש שער הטומאה ובפסגתו רח"ל.

מה שאין כן קליפה זו של עמלק היא עדיין לא עברה כליל מן העולם עד ביאת גואל במהרה. "כי יד על כס י-ה למלחמה לה' בעמלק מדור דור" ו"אין שמי שלם ואין הכסא שלם" עד אשר יכלה זרעו של עמלק.

ומה עושים במלחמה מעין זו, מספר רבינו את המעשה הנ"ל; כדי שנדע שאמנם רבים מבני המדינה עזבו את כל רכושם כדי להיות יהודים בפרהסיא, הרי שזרע המלוכה נכרתה הודות לאנוסים שהתחזקו בתוך מדרגותיהם הנמוכות, והיו יהודים בצנעא. אכן, מי ידמה לאותם צדיקים שעזבו את כל הבלי העולם אחר גוים, צדיקים אלה הרי הם עוסקים בתיקון העולם, וכמו שאמר רבינו ז"ל: "אתם תנו לי אבנים וסיד ואני בונה מהם בנינים נפלאים" (חיי מוהר"ן). אבל; "אתם תנו לי" דייקא, שבלעדי האבנים והסיד, ההתחזקות בעבודת ה', ההתגברות על הרע של הפשוטים, תלמידי הצדיק, אינם נבנים אותם בנינים נפלאים. היינו, שאותם מעשים טובים "בצנעא" של האנוסים תחת יד היצר וחילותיו,

יודע אתה שכמעט ולא אני בעליו של רצוני. אך אני, אני בפנימיותי, רק אותך רוצה - - - רגיל אני לומר, כתוב שה' בוחן כליות ויודע מחשבות, אימרה זו נראית לכאורה קטע של תוכחה, אלא שבחשבון קטן הרי זה חיזוק נפלא - אדרבה, אתה ה' בוחן כליות, יודע אתה שבנבכי לבבי מקננת תשוקה עזה אליך, ברוך ה' אין לי שם בנקודת לבבי ונשמתי שום ענין אחר בלעדיך - אך מה אעשה, אדרבה, רחם עלי שגם מעשי יעשו בהתאם לרצוני הפנימי הזה.

לנצל כראוי 'אתערותא דלעילא'

זאת ועוד נמצינו למדים מאותו סיפור קדוש: המלוכה, זרע המלוכה, שסוף סוף נכרתה על ידי המצוות של השר האנוס - הינה אפוא מלכות עמלק, זרע עמלק המן - "קליפת המן-עמלק", שמגמתה "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים", בבחינת המלך שגזר שמו, באותה מעשה שבסיפורי מעשיות, שגזירותיו נועדו לעקור את הנקודה היהודית כליל, ח"ו. מוהרנ"ת ב'ליקוטי הלכות' כותב על כך רבות; שקליפת פרעה למשל עברה מן העולם לגמרי, שכן, היתה קליפה זו רק משער? של שער הטומאה ומשה

רצון קוננו, כשאנו מבטיחים סביבנו - כמה איננו מרוצים מהרדיפה אחרי הבלי העולם; רוצים אנו בלבנו פנימה בכל מאודנו להתקרב להשי"ת - אך מדוע אין הדבר יוצא לפועל? התשובה: כמין אדם אחר יש בקרבנו של אדם - כדברי רבינו ב'שיחות הר"ן' לגבי תפילה - הסוּחַף אותו לתאוות רעות ולמידות מגונות, וכאילו כח הרצון מסור בידו. כך שאם אמנם רוצה כל אחד מאתנו בפנימיותו את הטוב, הרי בפועל, היצר הוא השליט על כח זה, הוא הבעלים, כי על כן מבצעים אנו דברים בניגוד לרצוננו היהודי - הפנימי.

על כך רבינו הק' אמר פעם לאחד ממקורביו: "ווילסטו חאטש וועלן?" (רוצה אתה לפחות לרצות?) והדברים עמוקים לאמור, שאם אמנם הרצון בפועל הוא למעשים שאינם ראויים ח"ו, הרי ב"צנעא", בשורש, בפנימיות הלב, רוצה כל אדם לשלוט על רצונו ולעשות רצון קונו - אותו רצון, אותה השתוקקות לשלוט על הרצון הגופני, את זה ביקש רבינו להחזיר בנו לפחות.

כלומר, על האדם לרצות, לכסוף ולהשתוקק שיהיה כח הרצון שלו מסור בידו היינו "לרצות את הרצון והטוב". רביז"ל ביקש לפעול אצלנו לבטאות רצונות אלו בפה; שלפחות נהיה מסוגלים להתישב ולומר: ריבוננו של עולם אני רוצה רק אותך ורק אותך, ואם מעשי אינן כן, הרי

המשפיע הגה"ח שליט"א בשיעור בהיכל הישיבה כסליו תשפ"ג. צילום: 'הבאר'.

מוסרים בידי הצדיק כביכול את הכח לבנות את היכולת הקדושה, שעל ידם נכנעת קליפת עמלק, כפי שנכתרה זרע המלוכה באותה מעשה ע"י האנוס.

ואימתי ניכר אדם ברצונו הפנימי הלזה, מתי הוא המבחן לכך שאמנם כל מעשיו הרעים הינם רק בגדר אונס, שלבו אונסו לכך, ואילו הוא בפנימיות לבבו רוצה הוא עד מאד להתקרב להשי"ת – המבחן לכך הם ההזדמנויות השונות להיות יהודי בפרהסייה – כאותו שר הנ"ל שהותר לו בכל פעם על ידי אחד המלכים להניח טלית ותפילין בפרהסייה ועשה כן בכל לב – אז, כאשר מגיעה לו לאדם התעוררות ואפשרות ללמוד או להתפלל בכוונה וכו' וכו' והוא מנצלה היטב, או אז הריהו מאותם הנותנים אבנים וסיד ומאותם המכריתים את זרע המלוכה; שכן לאו כל אדם מנצל הזדמנויות נפלאות אלה, ישנם הבאים לפעמים לידי התעוררות, אך אינם מחשיבים את ההתעוררות, מסתייגים הם מכך, בטענה שאין הם אנשים כשרים המסוגלים לעשות מעשים רמים ונשגבים, כאלה הבאים לידם באותן הזדמנויות. אכן, כאן בזמן אתערותא דלעילא, נבחן כח רצונו הפנימי של האדם עליו שוחחנו לעיל.

ישתוקק עד כדי התעלפות אל הקדושה – על כן אזכרך מארץ ירדן – עלי נפשי תשתוחח - - -

לגבי עמלק אין עצה אלא בתפילה שהיא הביטוי לרצונות הקדושה החבויים בלב רבינו הק' מדבר רבות אודות הרצון, הכיסופין דקדושה, באמרו, לא להתייאש אף פעם מעבודת ה', אפילו בתוך השאול ח"ו, במעמקי הקליפות והחטאים ח"ו; גם שם ובעיקר שם, לכסוף ולהשתוקק להשי"ת. שכן, כאמור, בכך לבד, בגעגועים אלה עצמם, כבר מקושרים קשר חזק בקדושה.

אך רבינו ז"ל בתורה ל"א אומרו: "ודע שלא די לאדם בהשתוקקות בלב בלבד; כי צריך האדם להוציא בשפתיו כיסופיו". התגלותו של הרצון הפנימי הלזה, שיש בו בלב האדם אינו אלא בתפילה. לכן אמנם, עיקר היחלשותו של הרצון הפנימי הלזה, שיש בו בלב אדם אינו אלא בתפילה. לכן אמנם, עיקר היחלשותו של עמלק בימי משה רבינו היה על ידי תפילתו, כתרגום הפסוק "ויהי ידיו אמונה – והווי ידוהי פרישן בצלו". ובימי מרדכי "דברי הצומות וזעקתם" כל מטרת הצום היא הכנעת הלב, הכנעת הרצונות והתאוות הרעות, והגברת הרצון דקדושה הבא לידי ביטוי ב"זעקתם".

מרדכי הצדיק אף אסף את התינוקות של בית רבן שיתפללו, בלבשו שק ואפר בתפילה להשי"ת – הרי שלגבי עמלק אין כל עצה אחרת אלא בתפילה, שהיא הביטוי לרצונות הקדושה החבויים בלב. ויתכן מאד שרק משום שקליפת

הכיסופים עזים הם והגעגוע עצום הוא למאד. או אז נזעקת הנשמה מתוך גרונו של האדם: "אלוקי עלי נפיש תשתוחח על כן אזכרך מארץ ירדן" - - - ו"אזכרך" מהו; אומר למשל רבינו בתורה נ"ד "כי צריכין לשמור מאד את הזכרון... לזכור תמיד בעלמא דאת... ועל ידי מה שמדבק מחשבתו בעלמא דאת; על ידי זה נעשה ה' אלוקי הנ"ל (כי ה' אלוקים הוא בחינת שם מלא שהוא בחי' עלמא דאת... ה' אלוקי דא שירתא דמהימנותא סליקו דמחשבה ועלמא דאת)" פירוש הדבר; שהדבר המקשר את האדם עם העולם הבא או אל כל דבר שבקדושה הינו בעיקר הזכרון; כח הזכרון, שבפנימיותו אינו רק זכרון מאורעות והתקשרות אליהם מבחינת ההזכרות בהם, אלא כח אלוקי הנתון באדם להתקשר לענינים רמים ונשגבים בעלמא דאתי וכדומה; על ידי התדבקות מחשבתית תדירה בהם ובכל כיוצא בהם.

כך, שזכרון מארץ ירדן הינו השתוקקות וקשר מחשבתית – אף כי לא קשר מעשי – בכל הטוב והיקר בעבודת ה'; ובכך הרי האדם קשור הוא לאותם דברים קדושים אליהם הוא נכסף – את זו לפחות על האדם לעשות בארץ ירדן, במצבים בהם הוא כאילו אנוס מלעשות טוב, בזמנים בהם כאילו אין הוא שליט על רצונו, בעתות ירידה ח"ו, כשנמצא הוא במדינת שמה, שם אין רשאים להניח טלית ותפילין בפרהסייה, שם שם יגלה נא בצנעא את רצונו העז להיות איש כשר באמת ואף כי עדיין לבוש הוא בגדים צואים ובינו לבין הקדושה מניעות ומסכים רבים, אף על פי כן,

עלי נפשי תשתוחח

חשבתי, אומרים בעשרת הקפיטל את דברי דוד המלך ע"ה: "אלקי עלי נפשי תשתוחח, על כן אזכרך מארץ ירדן וחרמונים מהר מצער"; פירשו המפרשים שמדובר כאן בהשתוקקות של התעלפות ממש – "עלי נפשי תשתוחח" – ובמה התבטאה השתוקקות נפלאה זו שהיתה לדוד – "על כן אזכרך מארץ ירדן" הוא נזכר – כדברי המפרשים – בפלאות שעשה השי"ת עם ישראל במעבר הירדן. אולם, מהו המושג הפנימי של "מארץ ירדן" ששם השתוקק כל כך דוד המלך להשי"ת?

רבינו ז"ל אומר בליקוטי מוהר"ן תורה י"ד שהירדן המהווה גבול בין קדושת ארץ ישראל לחו"ל; רמז הוא אל "הבגדים הצואים" ול"כל המניעות והמסכים המבדילים" בין האדם לבין הקדושה. רבינו מפרש בכך את דברי רבה בר חנה בסיפור ה"אורזילא בר יומא דהוי כהר תבור... ורמא כופתא וסכרא לירדנא" עיי"ש. כך שגם כאן המושג "מארץ ירדן" מרמז אפוא לאותו מצב גבולי בה נמצא אדם מסוג האנוסים הנ"ל העומד ליד גבול הקדושה, אך הירדן – אותו שער בו נכנסו ישראל לארץ ישראל – חוצץ בינו לבין הקדושה, והוא בכלל כחו משתוקק להכנס, אך אינו יכול; נתון הוא במדינת השמד הנ"ל, בהשפעת קליפת המון – עמלק – "אשר קרץ בדרך" – הקליפה המקררת מן הקדושה ומחממת לעבירה – אך בפנימיות הלב ההשתוקקות היא נוראה,

פורים הוא דרך והילוך לפסח

מעתי, כשאומר רבינו ז"ל "פורים הוא בודאי הילוך ודרך לפסח" (ליקו"א ע"ד); הבה נא ונתבונן מהו פסח. הרי פסח הוא חג החרות, ימים אשר בהם יצאו בני ישראל ממצרים מתוך עומק הקליפות, התאוות הרעות, הרצונות הרעים, פרקו מעל עצמם עול השעבוד אל הרע ונשתעבדו אל רצון השי"ת שהוא רצונה של כל נשמה יהודית.

מדי שנה בשנה מתחדשת התעוררות זו וימי הפסח מסוגלים ביותר ליציאה מגלות הנפש הלזו. גלותו של כל יחיד ויחיד באשר הוא, באה לקיצה בחג החרות, בו משתחררים מעול הגלות.

אין הגלות במשמע דוקא יסורי הגוף, יתכן להמצא בגלות ולאכול ולשתות וכו' בלי כל הפרעה; הגלות החמורה מכל היא השעבוד לרצון בעלים זרים, כשהלב המח ותאוות הנפש מסורים בידי הסטרא אחרא ח"ו – זוהי גלות, גלות הנפש, בכל עומק משמעותה.

אולם, מר ביותר הוא אותו גלות שאין מכירים בו, כשחס ושלום אין האדם מבין שנמצא הוא תחת שלטון זה, שלטון התאוות והמידות הרעות המנהיג את רצונותיו כחפצו הוא, לעבירות ולחטאים חס ושלום. כי על כן, על האדם לפני כן להכיר בגלות זו ושצריך לצאת ממנה, ורק אז כשיגיע חג החרות, ימי הפסח, הימים המסוגלים ליציאה מן הגלות, יצלם כראוי.

וכפי שאמרנו לגבי התיקונים הנעשים כיום על ידי תפילה בגלל התגברות הקליפות בדורותנו אלה, כן גם לגבי פסח המצב הגיע לידי כך ששוב אין אפשרות ישירה להגיע לפסח ויציאה לחירות, אלא על ידי הכנה קודמת לה והיא – פורים.

ומהי אותה הכנה? כמו שאמרנו – תפילה, השתוקקות, כיסופין להשי"ת. אמנם "שמחה וששון", אבל – "דברי הצומות וזעקתם", או השמחה היא אחרת, שמחת הנפש בהשי"ת, התקשרות אליו על ידי השתוקקות וגעגועים דקדושה – בכך מחלישים את עמלק, בתפילה והתבודדות וכיסופין בפה המכריתים זרעו של המן – עמלק ומכניס הכנה נפלאה לפסח הקרב ובא.

הנה לפנינו ימי הפורים הקדושים. אמנם, מקיים כל יהודי את מצוות היום, ובכך מקבל הוא את האורות הנשפעים בשל כך; אולם חיות דקדושה שונה בתכלית על ידי שמתפללים על כך; לזכות לאורות הללו ולאותה הכנה לימי החרות הבאים לאחריהם.

יתן השי"ת, שנוזה להכין כלים נפלאים לימים קדושים אלה, אבנים וסיד שמהם יבנה הצדיק בנינים נפלאים ונוראים מאד, אכ"ה. ■

פסגת המעלות בעיקר על ידי לימוד התורה עצמו.

בכך אולי נבין מדוע אומר רבינו שפעם היו כל ההתחלות מפסח; ואילו כיום כל ההתחלות מפורים; כפי שיתבאר מדברינו.

תענית אסתר - דברי הצומות וזעקתם

שונה הוא תענית אסתר מכל תענית אחר, שאינו בגדר אבילות אלא כל כולו תשובה ותפילה "לקיים את דברי הצומות וזעקתם" כימים ההם בזמן הזה. כי על כן, סעודת מצוה דוחה אותו וכדומה, שכן הצום הזה אינו אלא להכרתת זרעו של עמלק בפורים הבא לאחריו, בכך מקבלים את קדושת הפורים, ובזה מכניעים את קליפת המן – על ידי תפילה ורצונות דקדושה.

נמצא, שהשתוקקות בעצמה גדולה כל כך, עד שכמעט אין לנו השגה במעלתה, שכן, היא

הנה לפנינו ימי הפורים הקדושים. אמנם, מקיים כל יהודי את מצוות היום, ובכך מקבל את האורות הנשפעים בשל כך; אולם חיות דקדושה שונה בתכלית על ידי שמתפללים על כך; לזכות לאורות הללו ולאותה הכנה לימי החרות הבאים לאחריהם.

מכריחה את זרעו של עמלק, מלכות הרשעה; אותה מלוכה שגורה שמו. לעתיד ודאי נראה עין בעין את ההבדל הגדול בין מי שהשתוקק והיה מקושר במחשבתו אל הקדושה לבין מי שלא השתוקק; אז יראו בעליל למי היה חלק בגאולה, או אז נשתומם לראות כאלה שבפרהסיא אולי לא הצליחו להפוך לאנשים כשרים ואילו בצנעא בער לבם כאשר נכספו תדיר להגיע אל הקדושה, ובמידה שעלה בידם היו נאחזים אל הקדושה כשלהבת בגחלים, בהתלהבות ובדבקות, האיך דייקא על ידם נכרת זרעו של עמלק...

אמנם, מי מאתנו יכול להתפאר שאינו בגדר אותם אנוסים ושעזב את המדינה עם כל רכושו והגונו; מיהו אותו צדיק שיוכל לומר שיצא מחוץ למדינה, מחוץ לישוב, והיה לאיש כשר בפרהסיא? הרי רק רבינו היה "בתכלית השלימות שאין שלימות אחריו" – כפי שמגדירו מוהרנ"ת; הרי רק אליו נרמזה המעשה בסיפורי המעשה עם ה'בעל תפילה' שיצא חוץ לישוב – אך את זו לימדנו רבינו, לכסוף אל השלימות הלזו, ולהשתוקק לכך, ולא להתיימש לעולם מכך.

עמלק מתגברת ביחוד בעקבתא דמשיחא, לפיכך כל התיקונים הנעשים היום בעולמות העליונים הוא על ידי תפילה.

ידועים הם דברי רבינו חיים ויטאל שעיקר התיקונים הנעשים כיום בעולמות העליונים הוא על ידי תפילה, ואם כי בדורות הראשונים עיקר התיקונים היו נעשים על ידי תורה, הרי היום בנין הקדושה נבנה על ידי תפילה.

בדרך אגב: כדאי מאד להעיר שחס ושלום אין מאמר קדוש זה בא לגרוע מחשיבות לימוד התורה היום, או להפחית בגודל התיקונים על ידי תפילה בדורות הקדומים; אלא לסבר אזנינו על הנעשה בעולמות העליונים מאז ועד היום; כדי שנדע כמה צריכים לעמול כיום על תפילה; כפי שלימדה אמנם למעשה הבעש"ט הקדוש וביחוד רבינו הק' בהורותו להתבודד ולפרש שיחה לפני השי"ת. שכן, לעומת התגברותה של קליפת עמלק בדורות האחרונים יותר מבדורות ראשונים, קשה עד מאד להגיע אל מעלות התורה מבלי הכנה של תפילה והשתוקקות בפה להשי"ת, בו בזמן שבדורות הקודמים היו לרום

מאסו לבונים, היתה לראש פינה

זקני אנ"ש
תלמידי
הישעיהו

חשיפה

מכתב חיזוק מנשיא השיטה
דתיים למתן צעד נוסף
לביטול צדקה

'ישיבת ברסלב' אין סיכוי שתצליח... • תלמידי החזון איש מלווים מקרוב • משפיעי אנ"ש דוחפים להצלחה • וכנגד כל הסיכויים החזון הפך להצלחה. הרה"ח רבי אברהם נחמן גלבך והרה"ח רבי אברהם רוזנבלט בראיון מרתק ורווי גילויים על קורות ימיה של הישיבה בשנותיה הראשונות • 'דעם רעבינ'ס ישיבה'

ביום מאנ"ש דבני ברק עוד זוכרים את החברותא הוותיקה של זקני אנ"ש החשובים ה"ה הרה"ח רבי אברהם נחמן גלבך והרה"ח רבי אברהם רוזנבלט. יודעי דבר מספרים, שמדובר בעשרות רבות של שנים שהם לומדים יחדיו, בידידות וחן של פשטות, בהתקשרות לצדיק וקיום עצותיו הקדושות. רגילים לראות אותם בצידי דרכים כששמחה אופפת את כל ישותם כברסלב'ער חסידים.

כשביקשנו מהם לשבת עימנו לשיחה, על אתר טענו, שכנראה טעינו בכתובת, מאידך קשה היה עליהם לסרב, לאחר שהבינו שאנ"ש ישמחו לשמוע ממוצא פיהם על ימי ראשיתה של הישיבה.

מעשיות וסיפורים קלחו מפייהם משך שעה ארוכה הם סיפרו על 'הישיבה' עוד טרם 'הבניין', ישיבה בראשית דרכה, עם כמה אברכים מופלגים וצעירים

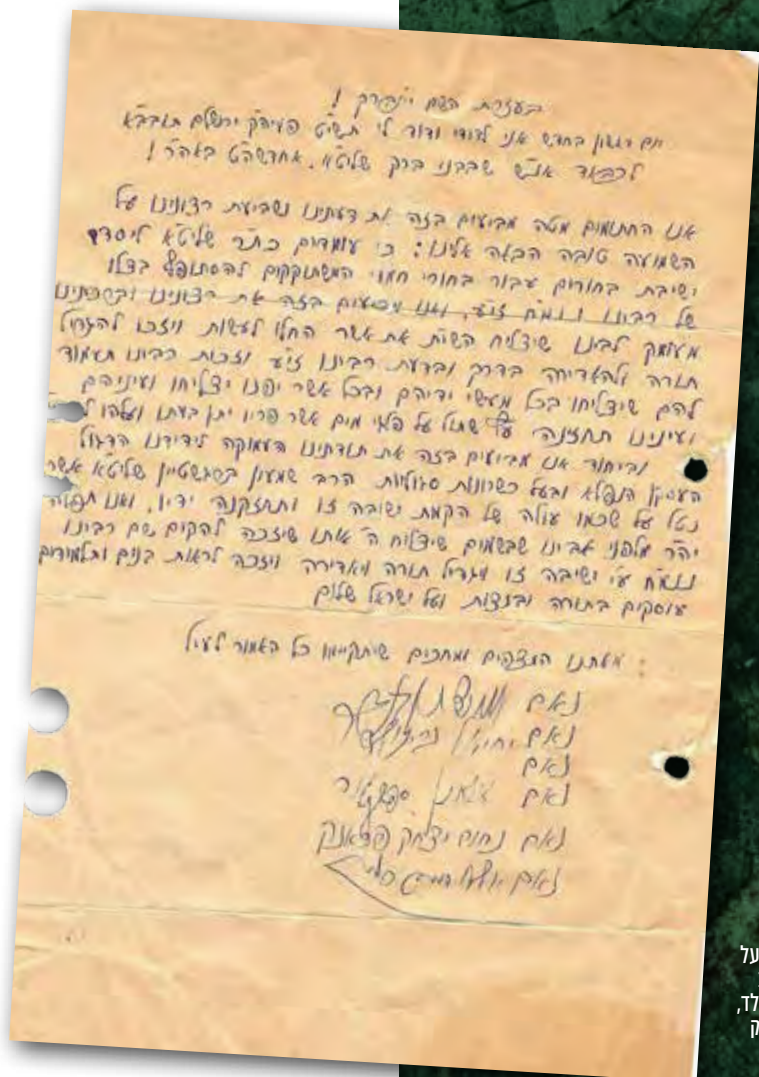
שמתמסרים בשביל המטרה, והמטרה הייתה נראית רחוקה מתמיד בתקופה שחסידי ברסלב מנו כמה מאות בודדות, ומנת חלקם הייתה בעיקר זלזול וביזיון עד שלפתע קם איש אחד ומודיע על פתיחת ישיבה, איך הוא מצליח?, כמה בחורים הוא מצליח לסחוף לתוך הרעיון הנועז, ואיך משלבים צעירים בני שנים עשרה ושלוש עשרה עם בחורים מופלגים בני שמונה עשרה ומעלה.

« באיזו שנה נכנסתם ללמוד בישיבה? הרב אברהם נחמן גלבך: אבי מורי הרב החסיד רבי יצחק גלבך זצ"ל היה ידיד נפשו של מייסד הישיבה הגה"ח רבי שמעון ברגשטיין זצ"ל, ההכרות ביניהם הייתה עוד במחנה הפליטים בגרמניה אחרי מלחמת העולם השנייה, אבא שלי התפעל מאד מהאישיות של ר' שמעון, ומאז נקשרה נפשו בנפשו. באותה תקופה שניהם היו בחורים, בהמשך זכו להקים בתים נאמנים להשם ולתורתו, והידידות נמשכה ביתר שאת, כך שמטבע הדברים כשר' שמעון פתח את הישיבה אבא שלח אותי כבחור צעיר כחצי שנה אחרי בר מצוה, ללמוד בישיבה. מיותר לציין כי באותה תקופה לא היה קל לנדוד בין ירושלים לבני ברק ובפרט לבחור צעיר, אבל כך היה ונכנסתי ללמוד בישיבה בתחילת זמן קיץ שנת תש"ך. הישיבה נפתחה חצי שנה קודם לכן, בזמן אלול תשי"ט.

הרב אברהם רוזנבלט: בית הוריי היה בעיר 'יפו'. אבי מורי לא היה חסיד ברסלב, והישיבה שנכנסתי ללמוד בישיבת 'ברסלב' הייתה בעקבות אחי הגדול ר' יהושע, שלמד בישיבת 'תפארת ציון' וחברו בישיבה היה הגה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א, שהיה כידוע חלק מהנהגת ישיבת ברסלב, ומשכך אחי הציע לפני אבא להכניס אותי ללמוד בישיבה, כך נכנסתי כבחור צעיר בתקופת הבר מצוה שבועיים לפני פורים שנת תש"ך. מי היו התלמידים שהיו הגרעין הראשון בישיבה?

הרבנים מחייכים ומשיבים, "חשוב לציין כי הישיבה כללה בתוכה ישיבה קטנה וגדולה כפי שאנו מכירים כיום, והייתה מחולקת לשלושה שיעורים, שכלל בתוכה בחורים מגיל בר מצוה עד לבחורים מבוגרים, אבל האוירה הטובה שהייתה שם גרמה שלא היה כל דגש על פער הגילאים..

הרב גלבך מעלה על נס ומספר על כמה מהתלמידים הבוגרים יותר, אנו מתרגשים לשמוע את השמות הללו, והגעגועים אחריהם מתחיל לעלות.

מכתב גדול אנ"ש בו חבשרים על התייסדות הישיבה, על המכתב חותמים: רלו"צ, ר' יחיאל גרינלד, ר' אלחנן ספקטור, ר' נחום יצחק פראנק, ר' אליהו חיים רוזין.

גדולי אנ"ש זצ"ל - תלמידי הישיבה

"מהבחורים שלמדו בישיבה ממש בתחילת ייסודה בחודש אלול שנת תשי"ט היו הגאונים החסידים ז"ל; רבי אלעזר מרדכי קעניג, ר' אלעזר מרדכי רוזנפלד (-חתנו של רבי שמואל הורביץ) ר' יהודא לייב פראנק, ר' חיים מן (-איש החסד הנודע מצפת) ר' ברוך זילבה, ר' אביגדור גרינוואלה, ר' בערל פיש (-מארה"ב) ועוד".

אט אט צפים הזכרונות על הרצינות וההתמדה שהייתה בישיבה, והחברותא קדישא מבהירים עד כמה ראו את עצמם כילדים מול ענקי הרוח - הבחורים המופלגים שהיו אז בגיל ישיבה גדולה. "התנאים הגשמיים לא היו נוחים בלשון המעטה, מבני הישיבה היו פזורים בכמה מקומות על פני רחוב מיימון, אבל ההרגשה של התחדשות שעמדה כל העת בחלל, שהנה אשרינו מה טוב חלקינו אשר חבלים נפלו לנו בנעימים, שזוכים אנו להיות הנחשונים הצעירים, של כלל חסידי ברסלב. וכלל אנ"ש בכל מקומות מושבותם שהיו עומדים על משמרם בלילות ובימים על התורה ועל העבודה - כל אלו - עיניהם צופיות ומלחשות תפילה למען הצלחת הישיבה, שממנה תצא תורה והוראה ותהיה תקומה לחסידות ולאורו של הרבי בעולם, ידענו שהישיבה שקמה זו זכות ומתנה נפלאה עבורנו, ועם התחושות הללו התהלכנו יומם ולילה".

כשמענו את צמד המילים "מבני הישיבה", מיד הבנו כי הישיבה לא שכנה במקום אחד, אלא על פני מספר מבנים שונים ומשונים, ונשואי שיחתנו הרבנים החשובים, מסבירים בהרחבה. "היכל הישיבה היה בבית מדרשינו ברחוב מיימון, אך חדרי השיעורים והפנימיה היו מפוזרים באותו רחוב, חדר שיעורים אחד היה בבית מדרשינו, חדר שיעורים נוסף וכך גם החדר אוכל היה בבית מדרש החסידי צאנז - ז'מיגראד. היה גם את בית מדרשו של האדמו"ר מטשרנוביל, ששימש במשך ימות השבוע כחדר שיעורים נוסף עבור ה'שיעור ב', והמגיד שיעור בו היה הגה"ח רבי נתן צבי קעניג זצ"ל.

כמו כן בבניין הגדול של ישיבת 'בית יוסף נובהרדוק' בבני ברק, שנסגרה באותה תקופה, היו חלק מחדרי הפנימיה של הישיבה בראשית דרכה. מעניין לעניין באותו עניין, הרב רוזנבלט מספר על הידידות הקרובה שהייתה לרבי נתן צבי קעניג ולראש הישיבה רבי שמעון ברגשטיין עם האדמו"ר מטשרנוביל. לכל השמחות של ילדיו הוא שלח שליח מיוחד להזמין את ר' שמעון שהיה מאד אהוב אצלו. רבי נתן צבי אף שידך את בתו של האדמו"ר לנכד ה'אמרי חיים', שכהיום הוא האדמו"ר מויזניץ שליט"א, וזאת בשליחות ובבקשה אישית מהאדמו"ר, לדאוג לשידוך טוב

החסיד רבי יצחק גלבר עם הרה"ח ר' נחמן ירבולום ששימש תקופה כחשגיח בישיבה. צילום: ברסלב גלובל

מחן הסטייפלאר ובנו הגר"ח זצ"ל

המגיד שיעורים רבי נתן צבי קעניג ויבלח"א רבי נתן ליברמנט, נראים גם הראש ישיבה הגאון רבי פנחס שרייבר ורבי משה בורשטיין ויבלח"א זקני אנ"ש רבי יעקב מאיר שטענער ורבי משה קרמר שליט"א - בחנוכה הבית של התלמוד תורה בבני ברק

מכתב חיזוק לבחור בישיבה שנשיא הישיבה רבי לוי יצחק בנדר משנת תשכ"א

בס"ד, יום א' ירושלים עיה"ק תובכ"א

להבחור נחמן! נכד אדמו"ר זצ"ל ני"ו

מאד בקשתי ממך להודיעני איך אתה לומד ומתפלל, ובכלל איך אתה מתנהג, כי אני מוכן לשרת את רבינו ז"ל לכבד בניו.² ועיקר כיבוד הוא להשגיח עליהם שיתנהגו על פי דת תורתנו הק' ועל פי עצות הקדושות של רבינו זצ"ל, בזה תעשה נחת רוח גדול לרבינו ז"ל

נחמן, בכל עת אתה צריך לדעת שאתה מגזע של רבינו, כמו שהיית בן המלך שהתחלף, שטייט מיר אן אזוי זיך צו פירן זעך (=האם כך ראוי לי לנהוג).

בזה אסיים, המברכך בכל טוב לנצח

פורש בשלום ר' שמעון [ברגשטיין], ובשלום ר' נתן [ליברמנט].
ובשלום ר' יהושע קרליץ³ וכו'.

תיכף תשובה

לוי יצחק בנדר

דבורה הנביאה 61/3 ירושלים

(פוענח ע"י מכון 'משך הנחל' ותשוח"ח להם)

1 הוא רבי אברהם נחמן הי"ו מבני ברק ב"ר יצחק הלוי גלבך ז"ל נכד רבינו, אימו מרת שרה לארי"ט היא בתו של ר' אברהם ד' ארטובסקי שהיה חתן רבי געציע מאמאן, רבי געציע היה חתנו של רבי נחמן בן רבי אפרים בן מרת שרה בת רבינו הקדוש הנביאה זצ"ל. 2. ראה עלים לתרופה, מכתב מיום ד' שמיני (6) תר"ב. 3. אב"י מחובי לשרת את אדונו מורנו ורבונו זכר צדיק וקדוש לברכה להשתל לטובת יוצאי חלציו היקרים שיחיו, ואין בידי לעזור להם כי אם בדברי אמת שקיבלתי ממנו ד"ל אבל בעזרת השם יתברך הוא עור וישיעה יותר מאלפים ורבות זהב וכסף, כמו שכתוב (תהלים קט עב): "טוב לי תורת פוך מאלפי זהב וכסף"; וראה ענין "מי מוהר"ת ח"ב סימן מ"ה. 3. בן אחותו של הגאון בעל החזו"א, שימש כ"מ בישיבת ברסלב ברסלב. 3. בן אחותו של הגאון בעל החזו"א, שימש כ"מ בישיבת ברסלב

הרב גלבך: חשוב להבין כי אולי כלפי חוץ היה מדובר באברכים צעירים שהצטרפו לחזונו של רבי שמעון ברגשטיין ולכאורה ללא ניסיון בהנהגת ישיבה וכדו', הם עצמם רק כמה שנים קודם לכן עדיין למדו בישיבות, אך האש הקדושה של הרבי, שבערה בהם להקים ישיבה לכבוד הרבי, שתגדל תלמידים דבקים בתורה ותפילה בדרכו של הרבי, עמדה להם והשקו והרוו את התלמידים בתורה ועבודת השם.

הרב רוזנבלט: בהמשך הזמן מונה המגיד מישרים הנודע הגאון רבי אריה שכטר זצ"ל לשמש כמשגיח בישיבה.

« היה כבוד ללמוד וללמד בישיבת ברסלב? התשובה כצפוי מגיעה 'פה אחד', כבוד בברסלב? ואף אם דבור האחרון דברים השתנו, אבל כבוד בשנים ההם?, הישיבה קמה בחזון ועתיד אמיתי לברסלב, כבוד היה רחוק מכל שיג ושיח ואפילו ממחשבה. זאת מלבד שמכל מיני סיבות ובפרט מחמת שברסלב הצטיירה כקבוצה של זקנים וניצולי שואה וכו', צמד המילים 'ברסלב' ו'ישיבה' היו נשמעים מופרכים לחלוטין, אבל רבי שמעון ברגשטיין, פעל בנחישות וכנגד

היה זה באחד מימי השישי, ואחד הבחורים רצה לבדוק את מקור הרעש המטריד ופירק בכח את אחד הדיקטים של אותו ארון, ובאותו רגע, נחיל ענק של דבורים פרץ באחת, רוב ככל בחורי הישיבה נעקצו במקומות שונים ובעיקר בפנים, כך היה במשך שבועיים! אבל בחור אחד פניו האירו כרגיל, לא עקיצה ואף דבורה לא נגעה בו, ויהי לנס, היה זה כמוהו רבי לוזער זצ"ל".

« מי היו אנשי הצוות באותה תקופה? »
"כמוהו היה את רבי שמעון ברגשטיין מנהל הישיבה, ולצידו היו שלושה אברכים ששימשו כמגידי שיעורים, הרה"ח רבי נתן ליברמנט בשיעור א', גיסו הגה"ח רבי נתן צבי קעניג זצ"ל בשיעור ב', והגאון רבי יהושע קרליץ זצ"ל בשיעור ג', (אחינו של ה'חזון איש' אחיו של הגאון הגדול רבי ניסים קרליץ זצ"ל).

ר' נחמן גלבך שולף לפתע מכתב שקיבל מהרה"ח רבי לוי יצחק בנדר, בו נראה עד כמה הייתה הישיבה קרובה לליבו של רבי לוי יצחק ונשא בעול ההנהגה עד לפרטי פרטים עם קשר הדוק עם הצוות וגם עם הגאון ר' יהושע קרליץ זצ"ל.

לבתו, רבי נתן צבי נכנס לעובי הקורה, הציע את השידוך, ועמד מול אבי החתן הישועות משה' מויז'ניץ זצ"ל, שביקש משדכן מהחסידות לגמור את השידוך.

א הייליגע רב חור

« נשמח לשמוע על דמותו של רבי אלעזר מרדכי קעניג? »

הרב גלבך: 'ר' לוזער היה מתמיד מופלג עם אהבת התורה מופלאה, שהתמזגה עם אצילות נפש יוצאת מגדר הרגיל, אליה נחשפו כלל אנ"ש בשנים שלאחר מכן".

הרב רוזנבלט: "אני נזכר בסיפור מיוחד שמעיד על גודל קדושתו. התפילות בשבת התקיימו בחדר האוכל של ישיבת 'ובוהרדוק', והוצב שם ארון קודש ארעי שחובר בכמה דיקטים לארון עץ ישן שלא היה בשימוש, והנה באחת התקופות בקע מאותו ארון קול זמזום זבובים שלא הפסיק, אף אחד לא הבין מה בדיוק מתרחש שם, אבל מחמת שהמקום היה לזמן ארעי, לא ניתנה שימת הלב לעניין.

רבי שמואל שפירא מחזק את אנ"ש בפורים

ההתעוררות שהיה סביב ר' שמואל שפירא. הקהל מצטופף בפניתו של ר' שמואל שפירא במשתה היין

בשונה מכולם, מרן הסטייפלער וגדולי תלמידי החזון איש אודות היכרותם האישית עם רבני הישיבה ידעו להעריך.. חלקם אף שלחו את בניהם ללמוד שם

פורים בירושלים: רבי לוי יצחק ורבי שמואל שפירא בסוד שיח במשתה היין נראה גם רבי אלחנן ספקטור

כל מיני תחזיות ואמירות, שצריך להקים ישיבה אמיתית וראויה לכבוד הרבי בארץ הקודש ולא הסתכל על שום מניעה ולא חיפש לחסוך בשום מאמץ, ופעל בכל כוחות נפשו יחד עם השותפים לדרך גדולי אנ"ש ובראשם רבי לוי יצחק בנדר ורבי אלחנן ספקטור ועוד, שכולם כאחד חיזקו אותו ותמכו בו, וכך הישיבה יצאה לדרך".

הרב רוזנבלט: אמנם היו תלמידי חכמים בבני ברק, ביניהם גדולי תורה מבאי ביתו של מרן ה'חזון איש' ומרן הסטייפלער זצ"ל, שהידידות וההכרות שהייתה להם עם רבני הישיבה ועם וותיקי אנ"ש בבני ברק הביאה אותם להערכה במידה רבה לישיבה, חלקם הגדילו עשות ואף שלחו את הבנים שלהם ללמוד בישיבה, ומהם היה הגאון הגדול רבי בנימין זילבר ששלח את בנו הגאון החריף רבי ברוך זילבר זצ"ל ללמוד בישיבה, ואודות לכך זכה להתקרב לדרך רביז"ל, גם הגאון רבי חיים גריינמן אחיינו של ה'חזון איש' שלח שניים מבניו ללמוד בישיבה, והיה גם הגאון רבי גדליה נדל מתלמידי ה'חזון איש' ששלח את בנו לישיבה, אבל עדיין התביישנו לספר שאנו לומדים בישיבת 'ברסלב'".

הרב גלבך: "מעשה שהיה עם אחד מתלמידי הישיבה שכיום הוא אחד מזקני אנ"ש שליט"א, שנסע להיבחן באחת הישיבות המפורסמות בירושלים, תוך כדי המבחן התעניין ראש הישיבה על מקום לימודיו... והסיפור הסתיים, שמהר מאד הוא ליווה אותו אל מחוץ לישיבה, בכדי לוודא, שהבחור לא ייכנס להיכל הישיבה, ולהיות בטוח שהוא הולך ולא חוזר..."

הרב רוזנבלט: כאמור, אחי הגדול הוא זה שדחף להכניס אותי לישיבה למרות שלא היינו חסידי ברסלב. לאחר כשנה וחצי לערך, שזכיתי לטעום מהיין ההונגרי, קיבלתי טעם טוב לחיים, אבל אז בשיחה ידידותי שקיים מור אבי עם אחד מרבני העיר תל אביב הוא התעניין על הישיבה בה אני לומד, ומשמע 'ברסלב', גער באבי מורי ובהוראתו עברתי ללמוד בישיבה אחרת. בורא עולם, בחסדו עזר לי שב"ה כבר נקשרתי לאורו של הרבי, והייתי מחובר למגיד שיעור לשיעור א' באותה תקופה ה"ה רבי נתן ליברמנט שליט"א, וכך גם לאחר שעזבתי, קבעתי מושבי בשיעורים שלו, וב"ה עד עתה לא הסיר חסדו ממני להיות קשור לעניין של הרבי ולישיבה לאורך ימים ושנות חיים, חסדי ה' כי לא תמנו" מסכם רבי אברהם באושר גדול.

מצוד משטרתי אחר בחור בישיבה

אנשי שיחנו נזכרים בפרשייה, שהסעירה את הישיבה עוד בימיה הראשונים. היה בחור מופלג ביראת שמים ומבקש השם גדול ממשפחה בני ברקית ידועה, שאורו של רביז"ל החל להאיר עליו ו'נתפס' בעצותיו ותורותיו של רבינו הק', ומרצון עצמו נכנס ללמוד בישיבה. לא חלפה תקופה

קצרה, והדבר נודע לאביו, שהחל להפעיל כל מאמץ וכח על מנת להוציא את בנו מהישיבה, אך הבחור היה בשלו "אין אדם לומד אלא במקום שליבו חפץ", ובשלב זה התחיל מסע רדיפה על הישיבה ועל רבניה.

באחד הימים באמצע הסדר, הגיע האב בליווי שוטרים, כשהחלה מהומוה, הבחור נמלט מהר בלא שהם שמו לב אליו והם החלו לחפש אותו בכל חדרי הישיבה ובנייניה. האב זעק לשווא על רבני הישיבה ועל הרה"ח רבי נתן ליברמנטש 'היכן הבן שלי, להיכן חטפתם אותו' וכו' זה לא היה קל וממש לא נעים. אותו בחור שמבקש השם היה, כבר לא יכול היה לחזור לישיבה מחמת מסע ההתנגדות שעבר, ומאז נדד מישיבה לישיבה משך כמה שנים, עד שבנה את ביתו. סיפור זה הוא רק חלק קטן מההתנגדות והביזיונות שהיו מנת חלקו של ר' שמעון במיוחד בשנותיה הראשונות של הישיבה.

הרב גלבך: באותן שנים מי שהעזו להקים ישיבה, היו אדמוורי"ם, ראשי ישיבות, ודמויות ידועות ונערצות בציבור, לא הייתה ישיבה שהוקמה על ידי אדם פרטי "איך אתה מעוז?" שאלו אותו שוב ושוב, והישיבה קיבלה מבט שלילי מכל עבר, עד כדי כך שכמעט לא היה סיכוי להצליח.

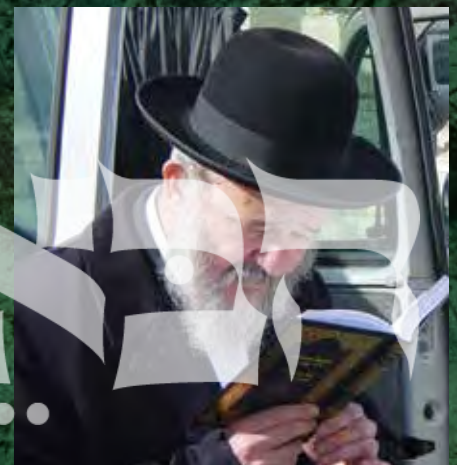
במאמר המוסגר מספרים השניים על ניסיון להקים ישיבה גם בירושלים, אך עם כל הצעה ישיבה זו לא החזיקה מעמד ונסגרה. על הישיבה הזו אנו מוצאים במכתבו של הגאון החסיד רבי אלחנן ספקטור, שמספר על כך במכתב לבנו יחד עם הבשורה על חנוכת הבית של הישיבה הקדושה בבני ברק, בזה הלשון: "בח"י סיון [תש"ך] היה הנחת אבן הפינה בבני ברק לבנין ישיבתנו הק' המנהלים והמגידי שעורים דשם המה אשכולות שהכל בהם, ליטאים מכאן שלמדו בישיבות, מהם בראנוויץ, מיה, קמניץ, גם חסידים ומאנ"ש".

"גם פה ירושלים יש ישיבה מאנ"ש לבחורים אשר נתייסדה בקיץ הזה ולומדים בבנין ביהכנ"ס שלנו ולנים ג"כ בקומה התחתונה תחת הביהכנ"ס. יה"ר שיגדיל תורה ויאדיר". (ספר 'גנזי אבא')

כאמור רבי שמעון שהלך בתמימות ובאמונה, ובאמת היה 'שמש של הרבי' בביטול מוחלט, באמונתו היוקדת המשיך בכל מצב, והיום אחר יותר משישים שנה כולם כבר רואים את הסיעתא דשמאי והנס הגדול שקרה לברסלב לאורה ודרכה של הישיבה.

תלמיד הישיבה: רבי ברוך זילבר ז"ל

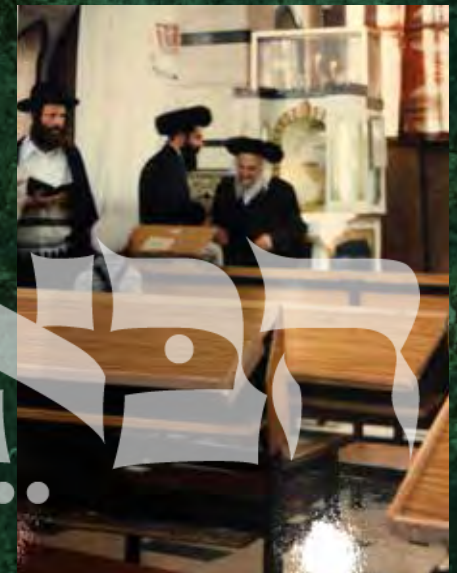

תלמיד הישיבה: רבי מנחם רוזנפלד שליט"א (אחיו של ר' אלעזר מרדכי ז"ל)

הרב רוזנבלט: הרב התעניין היכן אני לומד, ומששמע, הורה מיד לעבור ישיבה, אבל כבר טעמתי את הטעם הטוב של התבודדות ומשיבת נפש

תלמיד הישיבה: רבי אלעזר מרדכי רוזנפלד ז"ל (חתן רבי שמואל הורביץ) צילום: ר' שמואל מאיר חשין

תלמיד הישיבה: רבי בערל פייש ז"ל בסוד שיח עם הרה"ח לוי יצחק בנדר זצ"ל

דור לדור ישבח מעשיך

הרב גלבך: במבט לאחור, הדבר ברור ונראה לעין כל כי ברסלב קמה ונצבה אודות למסירות נפשו של רבי שמעון, והחיוזק הגדול שקיבל על כך מגדולי אנ"ש זצ"ל. הרב רוזנבלט: כפי שכבר אמרתי קודם כל התקרבותי לברסלב הייתה דרך הישיבה, וב"ה רואים אנו בסיפוק רב יחד עם

הרב גלבך: בבוקר, כבר היה מוכן לנו שלוש כוסות חלב חם שהצדקנית הכינה עבורנו, הם הרגישו את גודל הזכות לארח את בחורי הישיבה

המשגיח. רבי אריה שכטר בצעירותו, עומד מאחורי מרן החזון איש

המגיד שיעור הגאון רבי יהושע תנחום קרליץ

תלמיד הישיבה. רבי אלעזר מרדכי קעניג צ"ל

ליברמנש. אשתו הייתה מפורסמת במעשה חסד ומצוות לשם שמיים, היא הייתה עסקנית ובעלת חסד ומידי בוקר כשהיינו קמים אני וחבריי ר' מאיר קניג ור' מנחם רוזנפלד כבר היה מוכן לנו על השולחן שלוש כוסות חלב חם שהצדקנית הכינה עבורנו, כחסידי ברסלב הם הרגישו את הזכות לארח את בחורי הישיבה בביתם.

האהבה שביניכם

בעניין זה הרבנים מדברים על המצב המורכב של שהייה רחוק מהבית, והיה זה ר' נתן ליברמנש שהבין אותנו עמוק לקושי ולגעגועים, ופעמים רבות היה קורא לנו להתלוות אליו לביתו שם היה נותן לאכול ומכין לנו כל מיני סוגי אוכל ביתי, כשהכל במטרה אחת, שנרגיש אצלו כמה שיותר בבית. כבר אז כשהיה אברך צעיר ממש הבית שלו לא היה בית פרטי אלא בית של כולם, כפי שכלל תלמידיו כבר הכירו גם אחר כך.

כך היה הקשר עם הגאון החסיד ר' נתן צבי קעניג אשר כמים הפנים לפנים, ששפע אהבה ואכפתיות אמיתית לבחורים, ומאידך כך היה גם האור חוזר מהבחורים אליהם, וכך הם זכו

של ר' זאב ליברמנש, ובאחד הימים סיפר לו ר' שמעון ברגשטיין, שהוא רוצה לקנות שטח לבניית מקום קבע לישיבה, אבל הוא חושש מאד האם יצליח לעמוד בתשלומים וההון הרב הנדרש לשם כך, ור' זאב מצידו כששמע את דברים הבטיח לו שהוא עומד מאחוריו ועל אתר כתב לו כמה ש'יקים בעבור העניין, ר' שמעון קיבל מכך חיזוק עצום, ולבסוף הדבר קרם עור וגידים ור' שמעון הצליח להשיג את כל הממון.

וכשהזכרנו את שני החסידים הללו, הרבנים נשואי שיחתנו המשיכו בעוז לספר על מסירות נפשם למען הצלחת הישיבה.

הרב רוזנבלט: התנאים בשנתיים הראשונות לפחות בחלקם לא היו כמו ישיבה רגילה של אותם ימים, אבל היה הרבה אכפתיות ודאגה אישית ואמיתית לבחורים וזה נתן לנו כבחורים צעירים הרבה חיזוק. כאמור הפנימיה באותם ימים הייתה בישיבת 'נובהרדוק', אך בחורים רבים ואני גם הייתי מהם, שלא היה להם מקום בפנימיה ישנו בביתו של ר' יעקב זעליג, וחלקם בביתו של ר' זאב ליברמנש.

הרב גלבך: אני הייתי מהשלושה בחורים שהלכו לישון כל לילה בביתו של החסיד ר' זאב

ידידי הרב גלבך את הנכדים שלנו שלומדים כיום בישיבה ומבינים שהחזון קרם עור וגידים לשינוי נצחי ממש.

רגש ושמחה עולים בלבבנו כשצמד הרבנים מונים בסיפוק ומתוך הודאה להשי"ת את מספר הנכדים שלהם שלומדים כיום בישיבה, ואת אלו שכבר זכו, למדו ובנו בתים על אדני דרכו של רביז"ל, דור לדור ישבח מעשיך, וכבר אמר רביז"ל "אייערע קינדער זאלט איר מודיע זיין וואס דא האט זיך גיטאן" (שיחות הר"ן ר"ט).

במעמד מרגש זה אנו מבקשים לשמוע על עוד מאנ"ש שליוו את הישיבה מראשית דרכה, והדברים היו קולחים ברגש ושמחה רבה.

הרב רוזנבלט: רוב ככל זקני אנ"ש היו ממש ידידי הישיבה בכל ליבם ונפשם, ואפשר לציין את ר' זאב ליברמנש אביו של ר' נתן. ואת ר' יעקב זעליג אורלנצ'יק שהיו ברסלבער חסידים דבוקים ברבי, חברים נאמנים של ר' שמעון, ומאותו רגע של פתיחת הישיבה הם עשו כל מה שביכולתם בנוסף לתמיכות הגונות בשביל לעזור לישיבה.

הרב גלבך: ר' נתן צבי קעניג כידוע היה חתנו

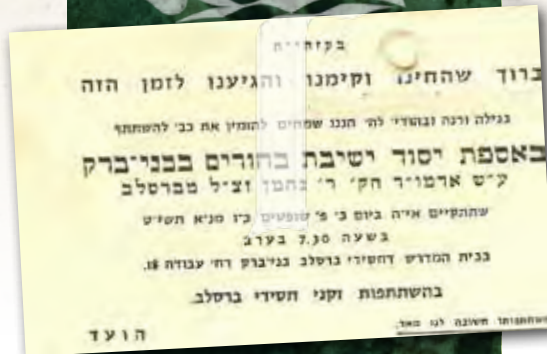
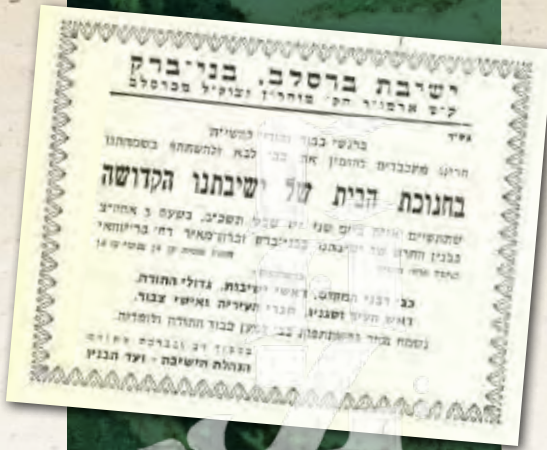
העריך וחיזק את הישיבה הודיע לר' נתן שיבוא לבדוק בעצמו.

אחד היה אברהם

אנו שבים לשנות התקרבותו של הרב רוזנבלט והוא מרחיב בנושא עוד ועוד. הרב רוזנבלט: תפסה אותי העצה הכללית של הרבי, שהיא המעלה העליונה והגדולה מן הכל 'ההתבודדות'. למדתי ושמעתי על גדולת ההתבודדות להשיח לפני ה' שיחתנו בלב נשבר בכל יום ויום, לספר לפניו, להתבודד לבקש ולחפש על כל העניינים ובפרט בעבודת השם, זה תפס אותי, וזה חיפשתי להמשיך בכל הכח גם לאחר שעזבתי את הישיבה. ההתבודדות שינתה את חיי, התחלתי לקבל טעם ומשמעות לחיים, וכך זכיתי להישאר דבוק בצל עץ החיים - אצל הרבי גם לאחר שעברתי לישיבה אחרת וגם לאחר נישואיי. « הנה מגיע ימי הפורים אשר נזכרים ונעשים בכל דור, איך היה פורים באותם שנים?

הרב גלבך: בצעירותי בפורים הייתי בירושלים, הבכיות וההתעוררות שהיה שם, אין מה לשער ולספר... הייתי גם מתלווה לר' שמואל שפירא, עמדתי לידו, באותו זמן, איזה התעוררות שהייתה שם לא ניתן לתאר ולשעה בכלל בפורים בברסלב בירושלים אז, הייתה התעוררות נוראה ממש, היו מגיעים אנשים מכל העיר כדי להיות פורים בברסלב, בשאר המקומות האוירה היה יותר בדיחות וליצנות (כמובן בגדר של שמחת פורים).. וזו הייתה הסיבה שמכל העיר היו מגיעים אנשים שחפצו בהתעוררות והתעלות שהיו מגיעים לשול בירושלים, כולם בכו, בכיה של התעוררות ושמחה ודביקות, כך היה כל שנה בפורים, בכו כמו יום כיפור.

הרב רוזנבלט: בפורים חייתי!! 'פורים האב איך גילעבט'! גם אחרי שעברתי ישיבה, המשכתי להגיע בפורים בפרט אצל ר' נתן ליברמנט בבית, בחורים מהישיבה וגם מקורבים ותלמידים שלו כולם היו מגיעים לבית שלו בפורים, הייתה שם התעוררות מיוחדת. חלפו שעות נפלאות בצל אנ"ש תלמידי הישיבה, ואנו בתודה וברכה על שיתוף הפעולה והעלאת זכרונות, ותוך כדי פרידה מפתיע אותנו הרה"ח ר' אברהם נחמן גלבך שוב פעם כשמוציא מכיסו דף ישן בכתב ידו של נשיא הישיבה הרה"ח רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל, כשהוא מספר לנו על הידידות שלו עם אביו רבי יצחק זצ"ל, לאחר שהזדהה עם הקושי שהיה לו באותה תקופה, וכשאנו מתבוננים שוב ושוב בתוך הדברים שכתב רבי לוי יצחק במכתב ניתן לגלות ילומים באוצר החינוך, ומסיימים באיחולים וברכות לצמד הרבנים שליט"א שינובו בשביה ורעננים יהיו להמשיך בעוז וגאון להגדיל תורה ולהאדירה ולהנחילה לדורות הבאים מתוך בריאות איתנה עד ביאת משיחנו בב"א ■

אסיפת היסוד לפני פתיחת הישיבה, אב תשי"ח

הכל כדי שיהיה טוב לכל בחור ובחור, זה היה בתמצית דמו ממש.

ובמעבר חד אנו שבים למעמד 'חנוכת הבית' של הישיבה וחפצים לשמוע מאישי שיחינו על ההתרגשות והמעמד הגדול והנדיר שהתרחש לפני יותר משישים שנה.

הרב רוזנבלט: למדנו אז בישיבה, ומלבד אנ"ש דבני ברק הגיע אוטובוס שלם! מירושלים - זה היה חידוש במושגים של אז, גדולי אנ"ש אף הם כולם הגיעו והיה מעמד נורא הוד, הייתה התרגשות עצומה בין הקהל, בבחינת 'היינו כחולמים'..

נכנסו לבניין בחודש סיון תשכ"א, הייתה אז רק קומה ראשונה, ומעמד חנוכת הבית התקיים באולם חדר אוכל של הישיבה, ומחזה נורא הוד היה שם בהשתתפות ראש ישיבת סלבודקא הגאון ר' מרדכי שולמן זצ"ל וגדולי תלמידי הרב מנובהרדוק שהכירו והעריכו את ר' שמעון, שהרביץ תורה בישיבת 'בית יוסף' בתל אביב, ובראש כלל המשתתפים הייתה זו זכות לראות את גדול הדור דאז - מרן ה'קהילות יעקב' רבי יעקב ישראל קנייבסקי - הסטייפלר זצ"ל, שהגיע לכבד את המעמד.

הרב גלבך: למחרת המעמד הייתה הפתעה גדולה לבחורים, כשלתע שוב הופיע מרן ה'קהילות יעקב' בבניין הישיבה, וזאת מחמת ספק שעלה מצד הרה"ח רבי נתן ליברמנט שליט"א היכן לקבוע מזוזות מחמת מורכבות הלכתית על הצד הנכון לקביעת המזוזה והסטייפלר שמאד

להשקות אילנות ולהקים תלמידים גדולים בתורה ויראת שמים בדרכו של רבינו הקדוש. השיחה קולחת, הדוברים עוברים מעניין לעניין, ומעלים זיכרונות בערגה, ומחזה נפלא היה זה לראותם משתעשעים בחדווה ובהתרגשות ומעלים זכרונות הוד מקורות ימיה של הישיבה.

הרב רוזנבלט: אני תמיד אוהב לספר על החסיד הצדיק רבי שמואל שפירא, שהגיע פעם באופן חריג לבני ברק, לאסוף כסף להכנסת כלה בנישואי אחד מבניו הגדולים, כמובן אנשי שלומינו הלכו איתו יחד לבתי נגיידים בעם לזכות אותם במצוות הצדקה. לתפילת מנחה הוא הגיע להיכל הישיבה ואחרי מנחה ביקש ממנו ר' שמעון לדבר ליקוטי מוהר"ן בפני הבחורים. ר' שמואל בענוותנותו החל להפציר בביטול, וכי מה אני כבר יכול לדבר, אך לבסוף לא עמד בהפצרותיו של רבי שמעון, וכך ניגש לסטנדר מתוך אימה ופחד, פתח את הליקוטי מוהר"ן והקריא בחרדת קודש תורה קטנה, סגר את הספר ונשקו, וחזר למקומו. הרושם הכביר שהוא השאיר אצלי היה שווה יותר מאלף דרשות.

הרב גלבך: אם בר' שמואל עסקינן, אני נזכר גם באחיו רבי אריה לייב, שכמה פעמים הגיע לישיבה ונתן שיעור לבחורים בספר הקדוש 'ליקוטי מוהר"ן' ושיעוריו היו בעמקות גדולה, הוא היה מעיין בתורה ולומדה בפני הבחורים כמו שלומדים סוגיא בגמרא, הציע כמה קושיות ושאלות ובריר הדברים לעומק עד לעובדא ולמעשה, שיעורים כאלו ב'ליקוטי מוהר"ן' כמעט ולא שמעתי עד היום.

כדאי הוא רבי שמעון

דמותו של רבי שמעון ברגשטיין מרחפת כל העת בחלל האוויר, ההערצה אליו ולחזונו הטהור מלווה את כל השיחה, וכל הערה אגבית על נושא כלשהוא צופה ועולה דמותו בפני אנשי שיחנו, ועתה הם מוספים פרטים על דמותו בשנים אלו. הרב גלבך: ר' שמעון הגיע מעולם הישיבות הליטאיות, הוא עצמו עוד שימש כר"מ בישיבת 'בית יוסף' נובהרדוק, בתל אביב, אך מאותו רגע של פתיחת הישיבה את כל התפקידים הוא נתן כיבד לאחרים, ולקח לעצמו את העבודה הקשה ולכאורה הפחות מכובדת. כמובן האישיות שלו, התפילות שלנו היו יחד איתנו, האבהיות, החמלה, ובכל דבר הרגשנו אותו, אבל ללא כל תפקיד רשמי ובהשראה ברורה מצידו שהוא בסך הכל שמש של הרבי להקים ולהחזיק את הישיבה.

הרב רוזנבלט: ר' שמעון היה מדבר בשבת בבוקר ב'סיפורי מעשיות' ובסעודה שלישית בליקוטי מוהר"ן, ובדבריו החיה ממש נפשות רבות, זה היה בחן מיוחד, מלא דעת וחכמה, ראו איך תלמיד חכם לומד את הספר של הרבי. בנוסף היה לו שיחות אישיות עם בחורים, מילים טובות של חיזוק ללא הרף, את זה הוא עשה כל הזמן, כל דבר שבחור היה רוצה או צריך ישר היה פונה אליו, והוא באהבה ומסירות עשה

תורה יבקשו מפיהו: המשפיע זצ"ל בהיכל הישיבה

שורש שמחת פורים - נגילה ונשמחה בך בהגלות נגלות אור השי"ת

להפוך את כל ההסתרות לדעת גדול

הגה"ח רבי אברהם יצחק כרמל זצ"ל משפיע ישיבתנו

מגילת אסתר - גילוי ההסתר

בפרוס עלינו ימי הפורים הקדושים, אשר לא יבטלו לעולם, ימים אשר בהם נתגלה הארת העליון שאינה נתגלית בשום זמן ומועד אמרתי אביא במגילת ספר כתוב, בכדי שיהיה סיפק בידני להאיר ולהתעורר ולשוב אל השי"ת באהבה וברצון.

הנה דרשו חז"ל אסתר מן התורה מנין, שנאמר (דברים לא, יח) ואנכי הסתר אסתיר פני כו' (חולין קלט:). רביה"ק בתורה נ"ו מבאר בשורש הענין של ההסתרה הנזכרת בתורה, וכפל הלשון "הסתר

שבשמים באמרם (יומא פו:) "עבר ושנה נעשה לו כהיתר". וכל זה מחמת שעוונותיו סימאו עיניו עד שכבר לא חלי ולא מרגיש בלבבו יראה ורעד כשעובר על מצוות השי"ת ודומה לו כמישור. וזה נקרא הסתרה, כי השי"ת נסתר ממנו ולבבו נתגשם עד שאיבד את הרגשת הלב ונסתר ממנו האיסור עד שאינו מרגיש כלל שנתלכך בחטא.

ואדם כזה, בוודאי קשה לו מאוד לשוב אל ה' מחמת שכבר נדמה לו כהיתר ואין לבו כואב ודואב, ואין מרגיש בלבו חרטה ושברון לב, שממש עיקר כח התשובה כמ"ש (ישעי' ו, י) ולבבו יבין ושב כו'. אך אעפ"כ יתכן, שזאת ישים אל ליבו, זה עצמו שכ"כ נרחק עד אשר לא יכפת ליה

אסתיר", כי בכל עבירה שאדם עושה הרי זה מפני שנסתר ממנו שהשי"ת רואה ומשגיח ויודע ועד ובוחן כליות ולב, שהרי אם היה דבר זה גלוי וידוע לאדם, בוודאי לא היה עובר את פי ה'. וכמאמר רז"ל (ברכות כח:) הלוואי יהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם, אמרו לו תלמידיו עד כאן אמר להם כו' הלוואי שלא יראני אדם, וזה נקרא הסתרה, שהשי"ת נסתר מהאדם. ואין זה בגלל שהשי"ת הסתיר פניו ממנו, אלא שהאדם מסתיר פניו מהשי"ת כאילו אינו רואה וצופה חדרי לב, ומפני כך אין בידו כח להתגבר על יצרו ונשתה גבורתו.

ויש שעבר אדם על מוצא פי ה' ושנה באיוולתו שחז"ל הורו לנו כמה נרחק מאביו

התגלות הדעת. גדולי אי"ש רלו"צ ור' אלחנן בסעודת פורים

נגילה ונשמחה בך בהגלות נגלות אור השי"ת, הוא שורש שמחת פורים.

ית', כי איך נתהפך לבכם להרע ובאים ומטיחים כלפי שמיא למה עזב ה' את הארץ ואיה מידת רחמיו עד שנתרחקין ממנו ית'.

וכן הוא בפרטיות אצל כל אחד ואחד בריבוי המעברים, ברוחניות ובגשמיות כי מי שנסתר ממנו השי"ת בהסתרה שבתוך הסתרה, יתכן שיפול שם לעולם, כי לא די שלא יכנע לבבו הערל אלא אף יסיף ויקשה ערפו ח"ו.

וזהו גודל עוצם כוחו של הצדיק הגדול ומופלג במעלה מאוד, שיש בכוחו להמשיך ולגלות את האור הנעלם ונסתר בהסתרה שבתוך הסתרה שהם צירופי אותיות התוה"ק שנתהפכו מאור לחושך, וע"י שמצרפים לטובה חוזר ומאיר בנשמות ישראל, את הארת אור השי"ת ונתהפך לבבם לשוב אל ה'.

ומה יעשה בה

וזהו סוד הכתוב (אסתר ב, יא) ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה. שע"י עסק התורה של מרדכי שזוכה בעסק התורה שלו לצרף מחדש את הצירופים שנתלקלו ע"י עוונות החוטאים עד שנתהפכו להסתרה שבתוך הסתרה, וזה נעשה,

כלל, והאיך נפל ונתרחק עד שאינו מרגיש כבה, ונשקע בתאוות העולם והבליו, ומכח זה עצמו יתכן שיעשה תשובה.

הסתרה שבתוך הסתרה

אבל יש שנשקע כ"כ בחטא ונהפך לחלק ממהותו וחיייו והכל דומה לו כמישור, ויצא ממחנה שכינה, למקום חשך וצלמוות עד שנעקר ממקומו ונפל אל החיצונים, ואזי הוא בבחינת הסתרה שבתוך הסתרה, היינו שנסתר ממנו זה שהוא נמצא בהסתרת פנים, כי כמה לא חלי ולא מרגיש כלל שעבר את פי ה' והכל דומה עליו כמישור ואזי כמעט אי אפשר שישוב בתשובה.

וזהו מה שאמר חז"ל אסתר מן התורה מניין שנאמר ואנוכי הסתר אסתיר פני, היינו שהמציאות שהיתה בזמן אסתר, שהיא הסתרה שבתוך הסתרה כי בכל פעם שהשי"ת מסתיר פניו ומתנהג העולם במידת הדין תכלית ההסתרה, בכדי שיבינו מפני מה הסתיר פניו, ומה חרון אף ה', וישו בו אל ה' וירחמהו, אבל יש, שאין מבינים כלל וכלל שמאת ה' יצאה זאת, ותולין הכל במקרה ובדרך הטבע, כי נסתר מהם כלל שזה נמשך מהסתרת פניו. ואזי לא די שאין שבין אליו

שבעיר תהילה אומן, היה
הוא קורא את המגילה ומרוב
התעוררות געו כולם בבכיה
בעת קריאת המגילה עד
שלא שמעו את קול הקריאה,
והוכרח להפסיק עד שיכל
להמשיך ולקרוא ולגלות את
מגילת אסתר, וכל זה מגודל
עוצם ההשתוקקות והכיסופים
והגעגועים של אלו שכל הפצם
וישעם היה "רצוננו לראות את
מלכנו"

והכיסופים והגעגועים של אלו שכל חפצם וישעם היה "רצוננו לראות את מלכנו", בזעקת "הגלה נא ופרוש חביבי עלי את סוכת שלומך, תאיר ארץ מכבודך", נגילה ונשמחה בך בהגלות נגלות אור השי"ת, הוא שורש שמחת פורים.

ויהי רצון שתגלה לנו השי"ת, ועין בעין נראה בשוב ה' מעומק חשכת ההסתרה ועינינו תראינה בהתגלות מלכותו, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים במהרה בימינו אמן.

(מאמר זה נכתב ע"י משפיע הישיבה הגה"ח ר' אברהם יצחק כרמל זצ"ל כהכנה לחג הפורים הק', נחשף מתוך הספר שעומד לראות אור בקרוב ממכתבי הרה"ח הנ"ל)

והשמחה הפנימית האמיתית שהיתה אצל אנשי ותלמידי מרדכי היהודי, כי ידוע ידעו שזהו הזמן לגלות את כל מה שנסתר ונעלם מהם, ולזכות לגילוי ואור פני ה'.

געו כולם בבכיה

וידוע מה שסיפר רבי לוי יצחק זלה"ה שבעיר תהילה אומן, היה הוא קורא את המגילה ומרוב התעוררות געו כולם בבכיה בעת קריאת המגילה עד שלא שמעו את קול הקריאה, והוכרח להפסיק עד שישלל להמשיך ולקרוא ולגלות את מגילת אסתר, וכל זה מגודל עוצם ההשתוקקות

ע"י שעוסק בגודל קדושתו בעסק התורה שהיא הממשיכה חיות להימים והמידות שהם הכלים להמשכת התורה, עד שחזור ומהפך הצירופים לטובה, ומהפכם לדעת גבוה בחינת תורת ה' ממש, וזהו, ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים, חצר, מרמז על החיצוניות היינו הדיבורים, ובית על הפנימיות דיינו המחשבות של הרחוקים מהשי"ת.

הנשים מתפרש בג' אופנים כנגד ג' בחינות ההסתר הנ"ל, יש כאלו שיודעים את השי"ת אך נשתה גבורתם ואין לאל ידם להתגבר על יצרם ובשביל זה נקראים בשמו נשים כי אין להם כח לגבור על יצרם, והם אלו שאין שמים ה' לנגדם ובענייהם נחשב כאילו אינו יודע ועד.

ויש, שעברו ושנו בעוונם עד שנעשה להם כהיתר ושכחו את השי"ת ובהם יתפרש הלשון נשים מלשון שכחה כמ"ש (בראשית מא, נא) כי נשני אלקים כו', כי כבר שכחו אותו יתברך, וכבר נודע בסוד השכחה שהיא מיתת הלב (כמבואר בתורה יב) שאיבדו את הרגשת הלב רח"ל.

ויש, ששקעו במצולות היוון בעוונותיהם עד שעזבו לגמרי מקום הקדושה שמשם באו ועברו לצד הרע, לסטרא אחרא ובהם יתפרש נשים מלשון שנשו וקפצו ממקומם (כמו גיד הנשה), ומחמת כל הנ"ל נתרחקו בתכלית הריחוק וההסתרה מהשי"ת.

מרדכי מהפך ההסתרות לדעת גדול ומרדכי שהוא סוד המלכות דקדושה ובכח המלכות שלו הוא מולך על נשמות ישראל החוזרים להשי"ת, ע"י עסק התורה שלו מהפך ועושה מכל אלו שהם בחי' חצר בית הנשים, שהם בהסתרה שבתוך הסתרה, מהפכם לדעת גדול כי בתוך ההסתרה שבתוך הסתרה מלוכש תורה גבוה מאוד מאוד.

כי השי"ת חשב מחשבות לבלי להלביש שם פשטי אורייתא, בכדי שלא יינקו מהם החיצונים, ולכן מלביש שם תורת ה' בעצמה ולכן כשמהפכה לדעת, נתגלה תורת ה' ממש סתרי תורה. וזהו מש"כ לדעת, להפוך לדעת את שלום אסתר, שהיא ההסתרה שבתוך הסתרה כמו שאמרו חז"ל (חולין קל"ט): אסתר מן התורה מנין שנאמר (דברים לא, יח) ואנכי הסתר אסתיר פני. ומה יעשה בה, היינו להפוך את ההסתרה, לתורה הנקראת מה, מלשון מה העברת וכו', שהיא סתרי תורה תורת ה' ממש. וע"י שנתגלה התורה היא מוכיחה את הנופלים בעוונותיהם והנסתרים מפני ה', שיתהפך לבבם אליו וישבו אליו בכל לב.

וזהו הסוד של פורים שנתהפך ההסתרה שבתוך הסתרה, שנמשך מקליפת המן-עמלק, משער הנ' של הסטרא אחרא שמפני כן רצה לתלות את מרדכי על עץ גבוה נ' אמה. ונתהפך מחשבתו ונעשה מפור המן פורים, ע"י הארת מרדכי שנמשכה משער החמישים, שזהו סוד ה"ים של פורים" שעולה גימטריא חמישים, כמבואר בכתבי האריז"ל. וגילוי זה נעשה בשעת קריאת המגילה, שהיא סוד מגילת אסתר, היינו לגלות את ההסתרה ואת הסתרה שבתוך הסתרה. ומכאן שורש וענף לקדושה הנוראה ועליונה,

מכון 'מקור חכמה'

עומדים אנו בשלבים האחרונים
לקראת הוצאת ספר מכתבים מאמרים ושיחות
יקרי ערך ממשפיע הישיבה

הגה"ח ר' **אברהם יצחק כרמל** זצ"ל
בעל ה'מקור חכמה'

נבקש בזאת מכל אנ"ש ותלמידי ובוגרי הישיבה
כל מי שיש תחת ידו, הקלטות, מכתבים,
מאמרים, ושיעורים כתובים
או כל בירור מתועד אחר.

שיועיל להודיע לנו בדחיפות,
כדי לזכות את הרבים!

לפרטים mch29903@gmail.com

להשגת כל ספרי המחבר
במייל M0556709002@gmail.com
בטלפון 0556709002

מכון מקור חכמה

תורה

ראשון מסוגו
 עם רבני
 ומחנכי
 הישיבה
 שליט"א
 חינוכי מאלף, ראשון מסוגו
 ראיו וואל

"ואין מי שיכניס
 למוד התורה
 וקיום התורה
 בעולם כמו
 אדמו"ר זכרונו
 לברכה על ידי
 אמיתת דרכיו
 הקדושים"
 (עלים לתרופה קע"ד)

פרקי חינוך במשנתה של ישיבת ברסלב

לגדל

איך להכניס ל'ילד' בר מצוה
שאיפות לגדלות בתורה ועבודה
ה' • מה תפקיד האבא של בחור
ישיבה • הדרך להתעלות הבן
בקניינה של תורה • אור ודרך
במשנתה של ישיבת ברסלב

משה הלוי

חזון העצמות היבשות

"האש שלי תוקד עד ביאת המשיח", זקני חסידי ברסלב שהגיעו לשיבה טובה עומדים ומשתוממים לגודל הגשמת הבטחה זו של רבינו הק'. אותה אש שבערה עד לב השמיים בשיבות ברסלב בלודז' ובוורשא, חוזרת ומלהטת בארץ הקודש בכפל כפליים. ואם לפני שישים שנה היו מתי מעט של בחורי חמד ברסלבים, הנה ב"ה 'אכשר דרא' ובכל שנה נכנסים מאות רבות של בחורי חמד, ברסלבער חסידים, נסוכי חן של אמת וטהרה, להיכלי הישיבות הקדושות.

הם באים בשערי הישיבה ואילו האב והאם נותרים מאחור. תפילה חרישית נלחשת מפיהם: "ריבונו של עולם, אל הנער הזה התפללנו, הלוואי שיגדל להיות איש כשר באמת, שהתורה הקדושה תערב לו, שיהיה לו טוב ושהישיבה תשמור עליו מכל פגע רוחני וגשמי גם יחד.

התרגשותם גואה, השמחה שלהם רבה, אך יחד עם זאת מלווה היא בחשש ובפחד-מה לקראת הבאות. האומנם יצליח הבן להשתלב עם חבריו לספסל הלימודים? יסתדר עם הצוות? ובכלל, מה התפקיד שלנו כהורים מכאן ואילך, האם מעתה, מצוות החינוך הופקדה בידיהם המסורות של צוות הישיבה, או שמא חלקנו נשמר ורק מתעצם.

שאלות בוערות ודחופות

לשם כך כינסנו לפונדק אחד - ארבעה דמויות מוכרות וידועות, אשר קא זכו להם מן שמיא לעסוק במסירות רבה בחינוך הבנים ודווקא בגיל ההתבגרות.

ישבנו עמיהם שעה ארוכה והנחנו על השולחן - מקבץ מרתק של שאלות בוערות, כאלו העולות גם ככה, בליבם של כמעט כל אב ואם. בפאנל המיוחד השתתפו משפיע ישיבת ברסלב - הגה"ח רבי אהרן חשין שליט"א, הגה"ח רבי אברהם צבי גלינסקי שליט"א המשמש כר"מ בישיבה הגדולה, הרה"ג רבי משה בינשטוק - משגיח ומנהל הרוחני, והרה"ג רבי דוד בורשטיין שליט"א - מנהל רוחני ור"מ ישיבת ברסלב לצעירים. כאשר כל אחד מהמשתתפים מביא את נקודת המבט הפרטית שלו מכוח הניסיון והוותק בתחום החינוך, יחד עם עצות מופלאות והדרכות ישירות העולות ממימיו הזכים של הנחל נובע.

בחור ישיבה בוגר, או ילד שובב וקונדסי?

בשווה". אפשר לראות את העניין הזה בחוש, בשלב הראשון ניתן עדיין לראות את הבחורים מתרועעים האחד עם רעהו ולעיתים אפילו מגיעים לקטטות עליזות עד כדי משלך יד...

בשיעור ב', מגיע גיל המעבר, מצד אחד כבר לא ילדים אך מאידך לא לגמרי יורדים לעומק האחריות והמשמעות של ימי הבחורות. לקראת סוף השנה, מרגישים איך אט אט העניין יתר מתייצב, ואילו בשיעור ג' כבר ממש ניתן לראות בחורים לתפארת, עם 'גישמעק' וחיות בלימוד, מבינים היטב את הסוגיות וכבר מבשילים לקראת המעבר המשמעותי לשיבה גדולה.

היוצא מכל האמור: בשלושת השנים הללו, הבחורים עוברים תהליך מאוד מיוחד, וגם אם לא תמיד רואים את השינוי בפעולות החיצוניות של הנער, האמת היא שבתוך הלב פנימה הוא סופג אין ספור נתונים חדשים. מושגים מרוממים של לימוד בהתמדה, של רצונות וכיסופים לה' יתברך, של תפילה בכוח ובכוונה. כל המושגים הללו נטמעים לו בלב פנימה ורואים בחוש איך כל בחור מקבל בשלב מסוים את החלטה לגדול ולהיות בחור עם כל מה שזה כולל.

פעם שאלו אותי בישיבה, באיזה גיל זכיתי ללמוד סוגיא בעצמי, ללא עזרה או סיוע? אמרתי להם: "בכולל, אחרי החתונה". בחורים השתוממו, "ומה עשה המוג'ש בישיבה?", עניתי להם: "בישיבה למדתי איך ללמוד, מהי קושיא ומהו תירוץ, מה כן נכון לשאול ומה בכלל לא שאלה". וזה בעצם

תחילה פתחנו בשאלה הכרחית אשר אצל רבים היא ממש בגדר הצלת נפשות: הילד נעשה בר מצווה, מראהו משתנה באחת מילד שובב ונחפז לבחור רציני ומיושב, אך דא עקא שהשינוי ה'חיצוני' מתרחש בין רגע ואילו ב'פנימיות', התהליך הוא הרבה יותר ארוך. בשלב הזה קורות טעויות רבות, ההורים מצפים לשינוי, ליותר רצינות ואחריות וממילא גם מבטאים את אכזבתם מול הבן. השאלה היא, מה תפקידו של האב, במהלך שנות בחרותו של בנו?

ר' דוד: זאת שאלה חשובה ביותר, לדעתי אין לכך כללים נוקשים וברורים מדי. כל בחור יש לו את הזמן שלו, את הרגע הזה שהאסימון נופל לו והוא מבין ש"זהו, אני בחור ישיבה, ולא ילד בחיידר". למרות שהדבר מתרחש אצל כל בחור בשלב אחר, עדיין מקובל לומר שבאופן כללי, בישיבה קטנה - שיעור א' - הבחורים עדיין ילדים. אני נזכר כעת שכאשר התחלתי את תפקידי בישיבה, הלכתי לשמוע ממגיד-שיעור וותיק של שיעור א' בישיבה מפורסמת, כל מיני טיפים ועצות לקראת התפקיד החדש והכל כך מחייב. בין יתר דבריו, הוא אמר לי: "קח בחשבון שבחורים בשיעור א' - ישיבה קטנה, החל מר"ח אלול ועד חנוכה עדיין כולם ילדים, מחנוכה ואילך מתחיל, אבל רק מתחיל, תהליך מסוים של בגרות, וגם זה לא אצל כולם

לפחות עוד עשרה ישיבות קטנות של ברסלב, ואני מקבל טלפונים מהמנהלים שמבקשים לקבל טיפים ועצות, איך להביא את ההצלחה שלנו גם אליהם. מה הם הדברים שגורמים לבחורים להרגיש כל כך טוב בישיבה, מה מביא את הבחורים למוכנות כה מעולה לקראת הישיבות הגדולות ועוד ועוד שאלות מסוג זה.

לגבות ולעודד ולא להחליש חלילה

נעבור לשאלה חשובה לא פחות: מה התפקיד של ההורים בשנים הללו? האומנם

המנהל רוחני של ישיב"ק רבי דוד בורשטיין;

בתוך הלב פנימה הבחור סופג אין ספור נתונים חדשים. מושגים מרוממים של לימוד בהתמדה, של רצונות וכיסופים לה' יתברך, של תפילה בכוח ובכוונה. כל המושגים הללו נטמעים לו בלב פנימה.. ואז מגיעה ההחלטה שלו..

עול החינוך מוטל אך ורק על צוות הישיבה ולא עליהם, או שמא חלקם של ההורים הינו דומיננטי לחלוטין בדיוק כמו הצוות? ר' אהרן: הגישה שלנו בישיבה היא למלאות את הבחור בכל הטוב שנמצא בספרי רבינו, לימוד תורה בעיון ובבקיאות, תפילה בכוח ובהתלהבות, התבודדות וקיום שאר העצות, ומה שמעניין זה שהבחורים אוהבים את האתגרים הללו, רואים איך הבחורים שמחים ומתלהבים לקום בחצות בליל שבת ולאחר מכן להתפלל וותיקין, ולכן ההורים צריכים לתת גב וחזיון לכל העבודות הקדושות הללו. "לא להזקין אותם שאין לך כח וזה לא בשבילך..". הם נמצאים כעת בגיל כזה של התלהבות אש קודש, אשר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה והתשוקה שהם מרגישים לה' יתברך. ממילא, לדעתי, החלק של ההורים

בכל שנה אנו מקפידים שהבחורים יזכו לעשות סיום על המסכת הנלמדת. זה נותן לבחורים הרגשה אחרת לגמרי. שנה שעברה התעורר רעיון ללמוד מסכת פסחים, אבל מאחר שעשינו חשבון שלא נצליח לסיים את כל המסכת, פשוט ויתרנו על הרעיון, העדפנו מסכת אחרת שנוכל לסיימה. אותו דבר גם עם ספרי רבינו הק', לא לומדים רק כי צריך, אלא משקיעים על החיות והסיפוק של הבחורים. לדוגמא, כאשר יש סדר לימוד בשיחות הר"ן, הבחורים מודרכים כיצד לעשות סימן והיכר מכל שיחה ושיחה. כך שבסופו של דבר הבחורים זוכים לזכור את הנושא העיקרי בכל אחת ממאות שיחותיו של הרבי, האתגר הזה מקנה לבחורים סיפוק והנאה מרובה והרווח מזה הוא עצום. מאז שפתחנו את הישיבה, ב"ה נפתחו

התפקיד שלנו כצוות בישיבה, להכניס כמה שיותר מושגים בלימוד ובדרכי העבודה. שהבחור יספוג ככול שניתן את ההווי של הישיבה. למעשה, הבחורים מבקשים ללמוד ולהבין, הם שותים את הכל בצמא, רק צריך להרעיף עליהם והם בס"ד קולטים ומפנימים.

המנהלים מבקשים הדרכות ועצות

יש רעיונות ייחודיים שמחזירים במיוחד בישיבה-קטנה אצלכם?
ר' דוד: אני חושב שאחת הנקודות המיוחדות אצלנו, זה העניין של הסיפוק האישי. הצוות נותן משקל גדול וחשיבות לתחושת הסיפוק של בחורים מהלימוד.

נמצא בעיקר בגיבוי ובעידוד מלא מול הבן על כל היוזמות הברוכות של הישיבה. אם הבחור ישמע שההורים מתפעלים ומחשיבים את הרעיונות הללו, אזי יקבל מכך תוספת חיזוק וכוח.

אני נזכר כיצד לפני תקופה פנה אלי מג"ש מאחת הישיבות החשובות, וביקש להבין כיצד אנו נוהגים בסדרי הישיבה במשך יום שבת-קודש. תיארתי באוזניו את כל ההספקים והוא מאוד התפעל, ככלות כל הדיבורים, הוא פנה אלי ושאל: "תגיד לי בכנות, כמה כסף משלמת הנהלת הישיבה לצוות, על מנת שיסכימו להישאר בשבת בישיבה?" אמרתי לו: "אם אתה מתעסק עם העניינים האלה, הרסת הכל... אני כבר לא יודע אם זה ילך בישיבה שלכם, כאן הצוות מחובר חזק לחווייה של הישיבה, ההצלחה של שבת כזאת היא ההצלחה האישית שלנו. ב"ה הצוות כל כך מחובר לרעיון עד כדי שהדיון על התוספת במשכורת כלל לא תופס נושא מרכזי בשיקולים". כאשר גם ההורים ירגישו ככה, מגויסים להצלחה של הבן בכל הכוח, אזי הבחור יוכל ליישם את כל מה שמקבל בישיבה בצורה הטובה ביותר.

לסיכומו של עניין: אפשר לראות ממש עין בעין את ההבדל שיש בין בחור שמקבל דחיפה

הבית ילחיצו אותו. מצד שני, כדאי להעצים מאוד את ההצלחות של הבן, להראות עד כמה מרוצים ממעשיו הטובים.

עם מי הבחור שלי מסתובב

אם מדברים על התפקיד של ההורים, רצינו לברר מה קורה בזמנים בהם הבחורים נמצאים בבית, כמו בשבתות חופשה או בין הזמנים, האם על ההורים לתת חופשיות לבחור או שמא להרגיל אותו לעדכן ולבקש רשות על מעשיו?

ר' משה: העניין הזה משתנה מאוד בין בחור לבחור ובין הורים להורים, אני באופן אישי סבור שמותר וראוי להורים לדעת מה עושה הבן והיכן הוא מסתובב, אני רואה כיצד ההורים נותנים לבחורים לנסוע לשבתות לכל מיני מקומות ככזו חופשיות, וכי בגלל שהבן קצת גדל, אסור כבר לאבא לדעת להיכן הוא הולך?? הדבר הזה ממש מפליא אותי. כדאי מאוד לברר אצל הבן, מה בדיוק מתכננים לעשות, איפה הוא הולך לישון ואיפה סועד את סעודות השבת, עם מי הולך ומסתובב ואיך הוא נוסע,

וכמובן על תפילה בכוונה, תיקון המידות ועוד ועוד.

ר' אברהם צבי: אני יכול לספר על התפקיד שלי בישיבה. ב"ה כבר כמה שנים שאני נמצא במשבצת של לימוד גמרא בעיון. על דעת כן נכנסתי לישיבה, להעביר לבחורים שיעורים מושקעים ובהירים בסוגיות הש"ס. כבר זמן רב שהבחורים בקשו שוב ושוב שיהיה בישיבה מג"ש ברסלבר, ולכן כאשר נכנסתי לישיבה הבחורים מאוד התלהבו, הם חשבו שבכל שיעור ניסחף לכל מיני מראה מקומות בליקוטי הלכות... אבל למרבה ה"אכזבה", השיעורים נמסרים באופן ממוקד ביותר. אין סטיות ואין קישורים, אני מקיים את חובתי ומלמד היטב את הגמרא הנלמדת, בצירוף כל הראשונים והאחרונים. גם בתוך הסדרים, הבחורים מנסים עד היום למשוך ולגרות אותי עם שאלות מעניינות בליקוטי מוהר"ן ובכל מיני עניינים של עבודת ה', אך בפועל הם לא מצליחים... אני אומר להם, תבואו בין הסדרים ונדבר. והם מגיעים בהמוניהם. כמעט אין יום ריק. תמיד יש בחור אחד או יותר שמבקשים לברר כל מיני נקודות בעצות של הרבי, זה מרגש אותי בכל פעם מחדש, לראות את הבחורים טרודים בקיום העצות.

משפיע הישיבה רבי אהרן חשין;

בהתיעצות שאל אותנו רבי נתן ליברמנט "אם הבחורים עושים התבודדות כל יום" אם הבחורים מתבודדים כל יום ממילא יהיה להם כלי לקבל את כל העצות של הרבי

כמובן שצריך לעשות זאת בחוכמה אבל חלילה מלאפשר את הכל בחופשיות.

הבחורים ממש התאכזבו...

תוכלו לספר לנו מהזווית האישית שלכם על ההווה של הישיבה? התחושה היא שבישיבה על שם רביז"ל, יש משהו אחר באווירה, השאלה היא במה הדבר מתבטא בעיקר, הרי בכל מקום ובכל ישיבה משקיעים על יגיעת ולימוד התורה

ועידוד מהבית על כל מה שנעשה בישיבה, לבין בחור שההורים לא ממש מבינים בשביל מה צריך ככה, ולמה עושים ככה. למעשה: הורים שמגבים ומעודדים את היוזמות של הישיבה - רואים פירות טובים מאוד, הבחור שלהם עולה ומתעלה. והראשונים שמרוויחים מכך אלו הם ההורים כמובן.

ר' משה: על הנקודה הזו ראוי להוסיף ולומר כי שונה הדבר ב'מבצעים' שעושה הצוות לבחורים, שם לעניות דעתי כדאי להורים להיות כמה שפחות נוכחים. גם ככה יש לבחור עומס משימות מצד הישיבה ואין טעם שגם מכיוון

למנות "משכיב" מיוחד למגיד שיעור

לפני תקופה היינו בשבת במירון, לאחר הסעודה בליל שבת, ניגש אלי בחור וביקש לחדד מבט מסוים על העניין של התבודדות, היה קשה לו להבין כיצד ניתן לדבר עם ה' יתברך כמו חבר טוב, ישבנו ודיברנו באריכות עד שהדברים התיישבו לו על הלב. באמצע

הרבה לפני הסדר. רבי אברהם צבי עם תלמידים

המשגיח רבי משה ביננשטוק;

אני מציע תמיד לבחור שמתקשה קצת ללמוד, פשוט תתחיל את העשרים דקות הראשונות של הסדר בלימוד בקול רם דייקא, וזה עובד.

הקבועים של המשגיח, ר' משה ביננשטוק, הוא מחדיר כאלו מסרים חזקים, כל ווארט תמיד מדויק, קצר וקולע. כל מילה מחושבת, שקולה ומדודה בפלס, נו, מה פלא שהדברים מתיישבים כל כך על לב השומעים?...

“הלעיטו” אותם בעבודת ה’

הכלל, שבמקביל לכל השיחות והשיעורים, ניתן לראות מיזמים עצמאיים של הבחורים. אי אפשר שלא להתפעל עד כלות מכולל חצות שהתייסד בישיבה בליל שב"ק. לא אשכח את ההתפעלות שאחזה בי עת נכנסתי בשבת אחת להיכל הישיבה בערך כשעה לפני תחילת תפילת שחרית, ההיכל היה מלא בבחורים שישבו ולמדו בכזה חשק, מי ראה כזאת, מי חזה במין פלא שכזה?...

אני רוצה להוסיף נקודה נוספת שלא ממין העניין. כצופה מן הצד אני יכול לומר בבירור שיש מאפיין משותף לבחורים שמגיעים אלינו מהישיב"ק בברכפלד.

בעבודת ה' על פי דרכו של רבינו הק'. בכל מספר שבועות אני בוחר נושא אחר והבחורים מאוד מתחברים ומתחזקים. הפלא הגדול שמדובר בשיעור המתקיים בזמן ההפסקה, ולמרות זאת, הבחורים מוותרים מרצון על המנוחה וההפוגה לטובת שמיעת הדיבורים. לפני בערך חודש וחצי הפסקתי. לאחר ארבע וחצי שנים ברצף של מסירת שיעורים על הרבה מאוד נושאים, הרגשתי שמיציתי את כל מה שיש ברשותי. ולכן החלטתי לעצור. אמרתי לעצמי: ב"ה על מה שזכיתי עד כה, מכאן ואילך איני מחויב עוד. אבל את קול הזעקה של הבחורים לא יכולתי לצפות מראש. הבחורים ממש פצחו בזעקות שבר ומחאה, הם באו עם תילי תילים של שכנועים ושידולים, “שהמג”ש ידבר אפילו בלי להכין מראש, לא משנה מה הנושא העיקר שתימשך הקביעות”, הבחורים ממש התחננו ובקשו, ובסופו של דבר השבוע חידשנו את השיעור בחזרה.

מהצה, אני רואה ושמע את השיעורים של ר' אהרן חשין, איזה אש להבה, אלו אורות עליונים, ממש מכניס לבחורים כזו התלהבות והתקשרות חיה לעניינו של הרבי. כמו כן יוצא לי לשמוע את השיעורים

השיחה איתו אנחנו רואים את המגיד שיעור הרה"ג ר' בנימין גרבוז שליט"א יוצא מחדרו ופונה אלינו, הוא מספר שאחד הבחורים ניגש אליו ואמר לו בדאגה שאם לא יסדרו “משכיב” לר' אברהם, הבחורים לא יתנו לו לישון כל הלילה...

ההתעסקות הזו, לשבת ולדבר עם בחורים מרבינו, מאוד מעכבת אותי, לעיתים אני מפסיד עוד אוטובוס ועוד אוטובוס וממילא גם מגיע לבית בשעה מאוחרת, אך הכל שווה לי. לזכות ולכוון עוד בחור בדרכי עצותיו של הרבי. בזכות הגישה הזו, גם הסדרים תופסים רצינות של לימוד עיוני ורצוף, בחור שהרגיש שקיבל ממני עצה ותושיה, למחרת אני שם לב איך הוא משתתף יותר בשיעור, איך הוא מקבל גישמעק בסדר בבוקר. אני רואה את זה בחוש.

הבחורים פצחו בזעקות שבר

כבר כמה שנים שמתקיים אחת לשבוע, בין הסדרים של הישיבה, שיעור מיוחד העוסק בעמקות ובהרחבה בסוגיות מקיפות

ההבדל בין אבא מעודכן למנותן

יש נקודות חינוכיות שהייתם רוצים לעורר עליהם?

ר' דוד: לדעתי אחד הדברים שהדור מאוד נחלש בהם הוא חוסר ההתעניינות של ההורים בנעשה עם ילדיהם בגיל הבחורות. ההרגשה הכללית היא שהכל בסדר, הבן ב"ה לומד בישיבה טובה וכי מה יש לדאוג. אבל האמת היא שהורה המתעניין ושואל ומבקש להתעדכן בכל הזדמנות על מצב בנו, מרוויח את עולמו. אצלנו בישיבה התחלנו ביוזמה מהפכנית, אנו

ברוך השם בחורים מכל המקומות מצליחים ומתעלים בישיבה, אך על אלו שהגיעו מיישב"ק מרגישים איך "הלעיטו" אותם בעבודת ה', הם ממש מחכים למשימות ועבודות של קדושה, פשוט מורעבים לפרויקטים חדשים, להספקים מיוחדים בלימוד, הם כמו חיילים שששים לצאת אילי קרב. הם התחנכו להתייגע, להשקיע, לפצח סוגיות מתוך ריכוז ורציפות. ממש פלא פלאים.

מצד שני, אני גם שומע לעתים ממוחנכים מיישבות אחרות, שגם בחורים שמכל סיבה המשיכו ליישב"ג אחרת, רואים את ההבדל של הבחורים שעברו את הישיבה לצעירים

חמורה וכדומה. אולם כאשר האב בעצמו יוזם טלפון מפעם לפעם לצוות הישיבה, אלו יוכלו לעדכן אותו בכל מיני עניינים קטנים לכאורה שמתרחשים עם בנו, עניינים שהצוות עצמו לא היה יוזם טלפון בעבורם ורק הודות לכך שהאב התקשה, הוא הרוויח להתעדכן בפרטים הללו.

מסר נוסף שהייתי רוצה להעביר מעל במה חשובה זו: אין להורים מושג עד כמה הבן מושפע מהיחס שלהם לצוות הישיבה. אם האבא מפגין חוסר שביעות רצון או אי הסכמה עם חלק מהכללים של הישיבה, הדבר גורם לבן לאבד את כל החיבור לישיבה. לאבא היו השגות

הר"מ רבי אברהם צבי גלינסקי;

ההתעסקות הזו, לשבת ולדבר עם בחורים מרבינו, מאוד מעכבת אותי, לעיתים אני מפסיד עוד אוטובוס ועוד אוטובוס ומגיע לבית בשעה מאוחרת, אך הכל שווה לי

בברכפלד

הכל תמיד הולך חלק...?

זה נשמע ממש תיאורים מעולמות אחרים, וכי לא קורה לפעמים שהבחורים לא מסתדרים עם הצוות? אין לעיתים כל מיני חיכוכים והתנ-צחויות?

ר' אברהם צבי: ברור שלפעמים יש תלונות ומענות. זה כנראה נמשך מחטא עץ הדעת, שתמיד יהיו ויכוחים וחיכוכים בין המשפיע למקבל... אבל למרות שיש לפעמים יצר הרע, רואים איך הבחורים מבינים שלא מתכוונים לרעתם, גם אם לפעמים רבי אהרן חשין למשל, צריך להעמיד גבולות לבחורים מסוימים, נוכל לראות אותם מגיעים אליו למחרת לבקש מקורות לכל מיני עניינים בספרי רבינו, כל בחור יודע היטב: מי יוכל למצוא להם לדוגמא קשר ממשי בין השתטחות על קברי צדיקים לבין קבלת התורה, אם לא ר' אהרן...?

אותו דבר עם המשגיח, תמיד נראה בחורים שניגשים אליו לבקש עצה ובאים לדבר באופן אישי על כל מיני דברים פרטיים.

עורכים אספת הורים. אולי זה נשמע מוזר, אבל הגענו למסקנה שהעניין חשוב עד קריטי למען ההתקדמות של הבחורים.

אני גר בברכפלד, ובשבתות לאחר תפילת מעריב, יוצא לי לפגוש הרבה אבות של הבחורים שלנו. אחרי אמירת "גוט שבת", יהיו אבות שישאלו בנימוס מתבקש: "נו, מה עם הבן שלי, לומד טוב?", אני כמובן עונה: "ב"ה, ב"ה, שיהיה הרבה נחת". אבל זו לא צורה. הורה אחראי לא מחכה לשמוע ביציאה מבית הכנסת, על רגל אחת, את כל מה שיש לי לומר ולדון על הנעה.

אני יכול לומר בבירור: הורה שמתעניין באופן עקבי אצל צוות הישיבה על הבן שלו, זוכה לראות פירות באופן מיידי. למרות שאנחנו מתאמצים להשקיע בכל אחד ואחד, ברור שהבן של אותו אב שמברר ושואל, יקבל הכוונה והדרכה ביתר שאת. הרי האבא מעודכן כל הזמן במצב וזה גורם לממונים לעשות את תפקידם מולו ביתר עוז והשקעה, הם הרי צריכים לתת גם בחודש הבא דין ודברים לאבא...

עוד נקודה באותו עניין: צוות הישיבה עמוס ב"ה כל הזמן באתגרים שונים ומשונים. ולכן יצירת קשר מול ההורים, נוצרת מצד הישיבה, רק כאשר קרה אירוע מיוחד, לדוגמא: הבחור לא מרגיש טוב או שמתרחשת בעיה חינוכית

על כמה דברים בודדים אבל אצל הבן זה כבר נהפך להשגות על כל מה שהישיבה עושה. אין לו במוח מערכת שמוסתתת לו את היחס. הוא כבר מסיק מיד מסקנות מרחיקות לכת: "אם אבא שלי לא מרוצה, כנראה שהישיבה הזאת לא שווה כלום". ולכן אני חושב שגם אם יש לאב ביקורת מסוימת על הישיבה, שיעשה זאת בחוכמה, ובוודאי לא מול בנו מחמדו, זה רק מזיק לנפש שלו, ומעולם לא קרה שהדבר סייע לבן וקידם אותו.

ר' משה: כולנו בסופו של דבר בני אדם קרוצים מחומה, ויתכן שלעיתים האבא באמת לא מצליח להבין מה קרה כאן. כאב, קשה לו לקבל את הגישה של צוות הישיבה כלפי בנו. ואליו אני קורא ואומר: לא חייבים להצדיק ולגבות את הצוות באוזני הבן בכל מחיה, מספיק שהאבא אומר לבן: "אני גם לא מבין למה החליטו דווקא ככה, אבל תראה... זאת הישיבה שבחרת, אלו הם הכללים שלהם, אתה חייב לכבד את זה וליישר איתם קו". בשעת הדחק גם נוסח כזה הוא טוב ולא מביא לנזק.

ר' אברהם צבי: אני רוצה להוסיף עוד משהו, כאחד שמתבונן מן הצד אני רוצה לשבח את העבודה המיוחדת של המשגיח ר' משה שליט"א. למרות שמקובל בעולם שהמשגיח צריך לטפל ב"בעיות", אצל ר' משה

זה כמו אופנים - אם קשה לך סימן שאתה בעליה, וכמו שכבר אמר ר' אהרן על הערפל שמסתיר את הלוחות והתורה.

הישיבה של הרבי

האומנם קיימת משנה סדורה ובהירה, כיצד להנחיל את העניין של הרבי לבחורים, או שהכל קורה באופן ספונטני, הרי מדובר בישיבת ברסלב הקרויה ע"ש הצדיק וממילא לומדים את הספרים ומקיימים את העצות...

ר' אהרן: באופן אישי אני משוכנע שאם בחור יספוג עמוק את העניין של ההתבודדות כבר יוכל בהמשך להיכנס לכל העניין של הרבי. ולכן אנחנו מאוד משקיעים על כך אצל הבחורים של שיעור א'. בשנים הראשונות של הישיבה באו וסיפרו להרה"ח ר' נתן ליברמנש שליט"א על סדר יומם של הבחורים ואז הוא שאל: "ומה קורה עם העניין של הרבי", ענו לו שב"ה יש סדר של לימוד ספרי רבינו וכו', אך ראו שהוא עדיין לא מרוצה, הוסיפו ואמרו שיש חבורה ושיעורים, אך הוא עדיין לא התלהב. במקום זאת הוא שאל: "עושים התבודדות כל יום???" אם הבחורים מתבודדים כל יום אזי ממילא יהיה להם כלי לקבל את כל העצות של הרבי. זאת למעשה נקודה מאוד מרכזית שעברה כחוט השני בכל שנות קיומה של הישיבה, עוד בתקופה שאנחנו למדנו בה. אני נזכר כעת איך הרה"ח ר' נתן שפירא היה מוסר לבחורים של שיעור א' שיעור קבוע בהשתפכות הנפש, שנה שלימה היה מדבר איתנו רק מהתבודדות. כצופה מן הצד, אני יכול לומר בבירור שאפשר לראות בחוש על הבחורים עד כמה ההתבודדות משפיעה על כל ההתקשרות לרבי.

ר' דוד: אפשר לגלות בהתרגשות שב"ה אצלנו בישיבה קטנה, ישנה קבוצה גדולה של בחורים העושים בכל יום ש-ע-ה התבודדות. לא כמה דקות ולא רבע שעה, שעה שלימה בכל יום. והכל כמובן בין הסדרים. לפני תקופה, מחמת סיבה מסוימת, תפילת מנחה בישיבה התאחרה על חשבון ההפסקה, מה מאוד נדהמתי כאשר הגיעו בחורים להתלונן על כך שהדבר גורם להם בעיה עם ההתבודדות. הם כבר לא מצליחים להגיע לשעה, אין להם מספיק זמן...

ר' אהרן: הסיפורים הללו מזכירים לי שלפני תקופה, התקיים שבע ברכות לאחד מהחתנים בישיבה. תוך כדי שמעתי איך שבחור אומר לחבר שלו שהוא לא יכול לבוא משום שעדיין לא עשה שעה התבודדות. בסוף ראיתי אותו נכנס, אומר מזל"ט לחתן, טועם משהו ומיד יוצא להתבודד. אשרי העיניים שראו פלאות כאלו. ■

המשגיח הנערץ רבי יצחק מנדלסון בסיים מסכתות ע"י תלמידי הישיבה - תש"ע

מהחדר", אבל רצינו להבין, בכנות, מה הכלים שיש לישיבה-גדולה להציע לבחור שאין לו חשק ללמוד, כזה שלא זכה לערבות בתורה, מה מייעצים לו ומה היחס כלפיו? ר' משה: אני חושב שזה מתחלק לשתי קבוצות: יש את אלו שסובלים מקושי אמיתי ושורשי, להם אנו מצמידים סיוע ועזרה ממשית, בדמות משהו קבוע שלומד איתם ומלמד אותם כיצד ללמוד. אבל יש גם את רוב הבחורים שלפעמים קשה להם ללמוד, לא תמיד יש מצב רוח ונראה לעיתים שהחשק נעלם, להם אני מציע ואני חוזר על העניין הזה הרבה פעמים, פשוט להתחיל את העשרים דקות הראשונות של הסדר בלימוד בקול רם דייקא. אין מה לומר, הקול מעורר את הכוונה ועם האוכל בא התאבון...

ר' אהרן: אני תמיד אומר לבחורים, לנו יש ארגו כלים מעולה לכל מצב בחיים. יש לנו בהישג יד את כל הכרכים של הליקוטי הלכות, פשוט לפתוח ולקבל עצה והדרכה על שלב ומצב בחיי היום יום. בדיוק לפני מספר ימים דיברנו עם הבחורים על תורה קט"ו בליקוטי מוהר"ן שרבינו מסביר את הפסוק "ומשה ניגש אל הערפל אשר שם האלוקים" והסברנו שהכוונה על ערפל בלימוד התורה, בחוסר חשק שיש לפעמים. מי שהוא בר דעת מבין שזה רק ערפל שאין בו ממש ומתעקש להיכנס פנימה, הוא לא נסוג אחורה בבהלה.

ר' דוד: אצלנו בישיבה אני מאוד משתדל לא לתעתע בבחורים. אם ניגשים אלי ואומרים שקשה להם ללמוד, אזי אני לא מפריח להם כל מיני דיבורים גבוהים, העיקר לפטור אותם מעליי. אדרבה!! אני מזדהה איתם, יורד לפרטים הקטנים ומנסה כמה שיותר להרגיש אותם. רק לאחר מכן אני אומר להם שכך הדרך בעבודת ה', ושהחיים

ראיתי הנהגה מופלאה, הוא יוזם מעצמו שיחות טלפון להורים ומיידע אותם על כל הטוב שהבן שלהם עושה בישיבה. האבות מופתעים מכך לחלוטין, הם מאזינים ברוב קשב ומחכים בחוסר סבלנות שההקדמה תסתיים ואז יגיע השפכטל... אבל למרבה הפלא הטלפון מסתיים בברכות של נחת וניתוק. שמעתי מכמה הורים שזה ממש ריגש אותם.

עוד דבר שקשור למה שכבר אמר ר' דוד שליט"א: אבא שמשותף פעולה עם הצוות, מרוויח שהצוות יכול באמת לטפל בבעיה שנוצרה עם הבן ולהגיע לפתרון יעיל וממוקד בס"י. אבל אם כאשר הצוות מתקשר לדבר על בעיה שנוצרה עם הבן, באים ההורים ומתחילים לתקוף ולהילחץ, לטעון טענות ולדבר ממש שלא ממין העניין, אזי המפסידים הגדולים אלו הם בוודאי ההורים והבן. אני אומר זאת באופן חד משמעי: אי אפשר להתקדם ככה, וזה גם מוריד לצוות את כל המוטיבציה לסייע לבחור להיחלץ מהמשבר שלו. צריך להבין שכאשר צוות בישיבה רואה לנכון להתקשר ולערב את ההורים, כנראה שכבר מומשו קודם לכן, נסיונות רבים לפתרון הבעיה. המשגיח שוחח עם הבן וגם שלח אליו את "משיב" פלוני, הם הזהירו אותו וגם עשו לו כללים, ורק לאחר שהבעיה חזרה על עצמה שוב ושוב, הוחלט לערב את ההורים. ולכן במקום לתקוף ולהציע פתרונות ידועים, כדאי לשמוע ולהבין שאנחנו רוצים בטובת הבחור ולא חלילה ההיפך...

טעם בלימוד, הכיצד

אולי זה כבר ממש לבקש "סודות

רבי דוד קרלנך בסעודת פורים. צילום: ר' אברהם דורפמן

פורים אין
דעם רעבינס
ישיבה

און הינטן

הפורים הזה ייראה אצלינו אחרת.

מערכת גליון 'הבאר' בטאון
בוגרי הישיבה חוזרים ביחד
איתכם להתחדש בפורים לחפש
ולגלות את האור של הרבי •
פורים אין דעם רעבינס ישיבה

סופרי הישיבה

אמר רבי פנחס קיבליטשער זכרונו-לברכה את הנאמר במגילה "ויאָהב המלך את אסתר מכל הנשים", על פי המבואר בדברי רבנו שאשה יראת ה' היא בחינת תפלה, ופרש שהתפלה החשובה והמקבילת והמרוצה ביותר היא תפלת ההתבודדות, שהיא תפלה מוסתרת, וזהו "ויאָהב המלך" הינו מלכו של עולם "את אסתר" הינו בחינת התפלה שהיא בהסתרה, היא ההתבודדות מכל הנשים, הינו מכל התפלות, "ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות". אחר שאמר זאת לתלמידיו בגליל פורים, זענען זיי גילאפן אין פעלד אריין א גאנצע נאכט. "רצו לשדה ושהו שם משך כל הלילה מרוב ההתלהבות וההתעוררות".

פורים בישיבת ברסלב

'אין כמו פורים בישיבת ברסלב' – כולנו בוגרי הישיבה זוכרים את עצמינו חוזרים ואומרים את המשפט הזה כאדם שמחפש ומבקש להתבטאות בהתרגשות ולא מצליח, כך היינו חוזרים על המשפט 'אין כמו פורים בישיבה'. 'הפורים של אומן' עליה סיפר רבי לוי יצחק בנדר על ההתעוררות הגדולה שהיה שם בעבודת היום הקדוש של פורים, על הקריאת המגילה שהוא שימש כבעל קורא היה צריך לעצור באמצע עד שירגעו קצת הקהל מקול בכייתם. הריח של אותו פורים נמשך בישיבה מאז התייסדות הישיבה ועד היום.

השיחה של מוהרנ"ת זיע"א 'כשצועקים להשי"ת שלושים יום (וי"א ארבעים יום) קודם פורים 'הצילני מקליפת המן עמלק זוכים לראות את מרדכי במגילה' קיבל משמעות פנימית שהבעירה את כל הלבבות בישיבה, ומהבאר הזה מהישיבה של הצדיק האמת יצא והתפרסם טעם הגן עדן של פורים לכל מדינות המלך, כאשר תלמידי הישיבה האירו נקודות אור מפורים בישיבה לכל ריכוזי אנ"ש, אך לא רק.. זכו להאיר גם לכל העולם!

פורים - א ברסלב'ער יום טוב!

בעיני העולם פורים הוא חג נוסף מתוך שאר החגים והמועדים הנחגגים בעם ישראל. הבני עליה ינצלו את היום בשמחה של מצווה ובהתעלות ואילו הריקנים שבך שמלאים מצוות כרימון יקיימו את מצוות היום ויהנו ממנהגי ישראל.

אצל חסידי ברסלב – מאז שנשמע תנועת הגנון ברמיזות העינים והגדים הקדושים

פורים חש"ן אצל הראש ישיבה הגר"פ שרייבר זצ"ל. הבחורים הציגו לו קסקט חשוטר באומן שנפתח באותם ימים.. נראים בין התלמידים ר' עזרא רזנטל, ר' חיים גלינסקי, ועוד. צילום: 45

ליל פורים עם המשפיע ר' נתן שפירא. צילום ר' נחמן שפירא - צפת

רבי זוד קרלוב בסעודת פורים תשס"ח

את אורו של הגאולה. עצת ההתבודדות נהייתה דרך כבושה לרבים ונעשתה בראש כל חצות, הלכבות בערו עד כלות, והרגשת הלב הייתה 'הנה כך ייראו החיים בביאת המשיח' כולם יקומו חצות, ייצאו ליערות, יזעקו מנהמת ליבם לה' ואח"כ יצאו בריקודים "ומי שהוא יודע ניגון וריקוד יוכל לשמוע מעט בליבו עוצם נעימת ניגון והשתוקקות בכלות הנפש ממש עד שמתבטלים לגמרי (חיי מוהר"ן שם)

"הפעלד של פורים" - גינת ביתן המלך

בלילה ההוא נדדה שנת המלך - המשפיע רבי נתן שפירא בשיעוריו המעוררים לפני יום הפורים היה מסביר בטוב טעם ודעת את מעלת ההתבודדות ביום הפורים בחצות הלילה מחוץ לישוב כשהוא מסביר שעל פי העולה מספרי רבינו זוהי התפילה שהכי מסוגלת להתקבל. שהרי על יום הפורים נאמר "כל הפושט יד נותנים לו וכפי שמבואר בכל הספה"ק שבוודאי גם ברוחניות 'כל הפושט יד' ומבקש מהקב"ה זוכה ש'נותנים לו'. ושעת חצות לילה זהו עת רצון שמסוגל כמו פדיון, והתבודדות זהו תפילה שהמקטרגים לא מכירים ולכן הם לא יכולים למנוע את קבלת התפילה, ומחוץ לישוב בין העשבים והאילנות זהו מקום שמסוגל לקבלת התפילות, אם כן השילוב הנדיר והמיוחד של התפילה ביום הפורים בשעת חצות לילה במקום מחוץ לישוב ותפילה של התבודדות זהו פסגת הפסגות של העת רצון המיוחד ביותר לקבלת התפילות.

הנסיעה לפעלד בפורים בחצות הלילה מי יוכל לתאר מה הלך שם, מהאש הנוראית שבערה בלכבות בני הנעורים כאשר כל הבחורים רצו ליערות ללא יוצא מן הכלל, נעשתה כל הגולה כמדורת אש, ממנו יתד וממנו פינה, כאשר זוכים

**פורים נישנית ברסלב - אם
אצל כל חסיד ברסלב נשהוא
רק נזכר ביום הפורים עובר
בו רגש של התעוררות
וכיסופים אז נישנית
ברסלב - זעם ועינינ'ס
ישיבה, זכינו לראות בחוש
את התגלות אור יום הפורים
ברוב עוזו ותפארתו, נאשר
בנים רבים מעידים על
עצמם שהטעם והמושגים
של פורים כהתעלות
והתחלה חדשה בכל העבודת
השם והתקרבות לרבינו,
הם זוכים לחוות עד היום,
בזכות שזכו להיות ביום
הפורים נישנית ברסלב.**

והנוראים, ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וזקוק בתחלה היו כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, "און היינט" [ועכשיו...], ומשך בקול געיקה "און היינט" כמה רגעים ונשא ב'שתיקה. (מכתבי מוהרנ"ט) מאותו יום חסידי ברסלב מקושרים בכל ליבם ונפשם ליום הפורים שהרי חסידי ברסלב יודעים שעכשיו כל ההתחלות מפורים" כל הכיסופים והרצונות של כל השנה כל התקוות והתפילות של כל השנה מתנקזות לתקווה שביום הפורים הזה נזכה להתחיל מחדש התחלה שלמה ואמיתית. אם כן מובן היטב שאצל חסידי ברסלב הציפייה ליום הפורים הוא עניין אחר לגמרי משאר העולם. פורים בישיבת ברסלב - אם אצל כל חסיד ברסלב כשהוא רק נזכר ביום הפורים עובר בו רגש של התעוררות וכיסופים אז בישיבת ברסלב - דעם רעבינ'ס ישיבה זכינו לראות בחוש את התגלות אור יום הפורים ברוב עוזו ותפארתו, כאשר רבים רבים מעידים על עצמם שהטעם והמושגים של פורים כהתעלות והתחלה חדשה בכל העבודת השם והתקרבות לרבינו, הם זוכים לחוות עד היום, בזכות שזכו להיות ביום הפורים בישיבת ברסלב.

פורים - מעין עולם הבא

פעם אחת דבר מורנו הרב רבי נתן, זכר צדיק לברכה, מהדרך הקדוש הזה של הנעור בלילה כפי שגלה זאת אדמו"ר הקדוש זצ"ל ואמר אז בזה הלשון: עוד יהיה זמן, שיהיה הדרך הזה דרך כבושה לרבים, כמו עקשו הוא דרך כבושה בכל בקר להגיח טלית ותפילין. (השתפכות הנפש בט) לעתיד לבוא כל יהודי יקיים את עצותיו של רביה"ק כדברי רבינו שאמר "ביני לבין המשיח אין חילוק רק שלמשיח ישמעו" וביום הפורים בו אורו של מרדכי היהודי זורח ומתגלה בכל העולמות, בישיבת ברסלב כבר אפשר היה להריח

חדר קיבלוה באהבה. צילום ר' נחמן שפירא - צפת

לראות היום בכל ערי ארה"ק מאות ואלפים ממלאים את השדות בחצות הלילה של פורים, משיחים את הלב בבכיות ובגעגועים לפני השי"ת לזכות לקיים עליהם ועל זרעם את מאמר מרדכי ואסתר שיאיר בליכם לנצח אור הצדיק האמת, לחדש את עצמם בקבלת התורה באהבה ביום בו מתחיל ההתחלה של כל ההתחלות, בתחנונים קוראים להשי"ת חי החיים שהסתרות הנוראות של עומק חשכת הגלות הפרטי והכללי יתהפך להם לדעת גדול, בכח הצדיק הגדול מר דרור הנותן ריח טוב בנשמות.

הפעלד של פורים כפי שסיפר רבי לוי יצחק בנדר זצ"ל על חבורתו של הרב הצדיק ר' פנחס קיבליטש'ער אותם הוא זכה להכיר האירה באור יקרות באופן שאין לתאר ולשער בעולמה של 'דעם רעבינס ישיבה' לאורך כל שנותיה.

הפעלד בליל פורים קיבל משמעות עמוקה מאד בישיבה הקדושה בבני ברק, על תקופה עוד למעלה מארבעים שנה אנו מוצאים כבר בקונטרס 'אגרת הפורים' בו הובא דיבוריו של החסיד הצדיק רבי שמואל שפירא זצ"ל אחר שר' שמואל מנסה להבעיר לאברכים המקיפים אותו את האש של הרבי, האש של עבודת השם בחבורה כפי שהיה בצעירותו בירושלים העתיקה, רואים כמה רבי שמואל מתרגש להתעדכן על ההתלהבות שהיה בפעלד בליל פורים אצל אנ"ש בישיבה מהרה"ח ר' נחמן רוזנטל, - "אשריכם אשריכם! רבינו ציווה ולרבינו צריך לציית!...! שאכן נזכה לציית - - - עונה לו ר' שמואל בהתרגשות.

על אותם שנים קודמות שנות התש"ל מספר

פורים בערך תשמ"ז אצל המשגיח רבי דוד הרשקוביץ. בין התלמידים נראים ר' צבי דב קוסטנטינר ר' יוסף פראנק ר' מרדכי ברמ גולדברגר ר' דוד גרינוולד מאחוריו ועוד. צילום: 45

עד מתי? -

"לקץ הפלאות"!!!

פעם בעת משתה היין

של רבי שמואל שפירא

זצ"ל, שהיה ניזוע מתבוסם

מאד בכל שנה. פנה ואמר

להשומעים סנינו: הנה

ואדווש לנם מוסר בניגון

של הדרשנים בעלי מוסר.

והתחיל לומר את הפסוק

"עד מתי לקץ הפלאות"

בניגון של הדרשנים בעלי

המוסר: אומר אני לנם את

הפירוש בפסוק, שהכתוב

שואל: עד מתי? לומר מתי

יהיה נבר קץ הפלאות ותבוא

הגאולה? ועונה ומתחץ -

"לקץ הפלאות", עד שנגיע

ל'קץ' הימים ואז יתגלה

'הפלאות', צדיק פלאי

כזה שהוא פלא ונשמתו

פלא גדול, הלוא הוא תינו

הקדוש שנשמתו פלא גדול,

ועל יזו יתוקן הכל.

(שיח שרפי קודש)

אחד והשמחה והחדווה מצד שני, אם בליל פורים עצמו וכבר ארבעים יום קודם החג כבר התעוררו עבדי המלך לקום ולהתחנן ולבקש על נפשם, הרי שגם במשתה היין כאשר קורא המלך 'מה בקשתך עוד ותעש' באותו זמן אשר נכנס יין ייצא סוד מתעוררים כל הרצונות החבויים בלב ליבם של תלמידי הישיבה, הרצונות - - הכיסופים - - והבכיות - - יחד עם השמחה והחדווה הגדולה אשר אין למעלה מאותה שמחה שזאת נחלת עבדי ה', בני ציון יגילו במלכם, ביום הקדוש של פורים אשר בו מתגלה אור האהבה שבדעת, הרי שכאן ב'דעם רעבינ'ס ישיבה - ישיבת מרדכי הצדיק' אשר דעתו ורוחו הקדושה חופפת על המקום הקדוש הזה מתגלים כל הלבבות ו'מתוועדים יחד ונעשה ביניהם שמחות ובכיות'.

יין של פורים

כמובן שכל כמה שנים התלמידים מתחלפים ומטבע הדברים יש דברים שתמיד משתנים, אך נדמה שגם אם נכתוב מזווית של תקופות שונות מה ששילבנו מתלמידי הישיבה מתקופות שונות, ילמד על הכלל כולו שנוכל כלנו להתעורר מכך לעצמינו לחדש ימינו כימי קדם בהתעלות בעבודת השם, בהתחלה של כל ההתחלות, וכפי שאמרו בישיבה שבפורים זה הזמן להתחיל להסתכל על עצמינו ולהתחיל התחלות חדשות בעבודת השם.

חברת 'הנעור בלילה'

כבר ארבעים יום קודם פורים, הלב מתגעגע, בחורים מתחילים ללמוד 'ליקוטי הלכות' על פורים, תפילה ל"ז בחלק שני של 'ליקוטי תפילות' נשמעת בכל פינה וחדר, קודם התפילה ואחרי מעריב או בצהריים ובכל עת מצוא... הכנה לפורים הוא זמן של התעלות מיוחדת בעבודת השם, מלא טעם של עבודת השם, (יהיו אשר יגידו שזה מזכיר קצת את חודש אלול). בחורים רבים נשאים עוד כמה דקות אחרי סדר שלישי ותפילת מעריב לקרוא מיד 'קריאת שמע שעל המיטה וברכת המפיל' ומיד לאחריו 'תפילה פ"ח' מ'ליקוטי תפילות' על קימת חצות (שתמיד נמצא בארון הספרים מודפס ב'לימניציה') ומיד הולכים לישון בכדי לקום חצות לילה לנסוע עם הטנדר לשדה לשעה התבודדות בין עצי היער כשהלב מלא בערגה וכיסופים לקראת היום הנשגב של השנה ההתחלה של ההתחלות, בו אפשר להגאל מכל ההסתרות שנתרחקנו, מיד אחרי הפעלד כבר חוזרים בהרגשה עילאית של טהרת הלב ומודרזים לחזור לישון לצבור כוח ליום המחרת לשבת ולשקוד על דלתי התורה בסדרי הישיבה אשר הם קודש קדשים כפי שמרגלא בפומייהו של אנ"ש.

כותלי בית המדרש יוכיחו, אהב להתבטאות

הרה"ח רבי ישראל מאיר ברנר שליט"א שסיפר בגעגועים לאותם ימים קדומים על ההתעוררות שהיה בחצות ליל פורים בישיבה הקדושה, כאשר כל תלמידי הישיבה יחד עם שאר אנשי שלומינו בבני ברק היו יוצאים לשדות שעטרו את בני ברק, ההתעוררות והשאגות עם הכיסופים להשי"ת שהיה שם מי יוכל לתאר ומי יוכל לשער, הפעלד היה מפוצל בשני מקומות ליד הכניסה לבני ברק היכן שהוקמו אחר כך 'גבעת שמואל', וכך היו שומעים מהפעלד הראשון לשני את השאגות וצעקות של אנ"ש. כמה שנים טובות גם אחרי החתונה לא יכלתי לוותר על הפעלד בליל פורים אחרי הטעם הטוב שהיה בפעלד בפורים של ישיבת ברסלב.

שמחות ובכיות

בעולם יודעים שאם שמחים אז לא בוכים, ואם בוכים אז לא שמחים, אך אצל הראש בני ישראל מצאנו אחרת, וכמו שהרבי מספר במעשה מבעל תפילה "כשבא הבעל תפלה אל הגיבור הכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות מאד מאד על שזכו להתוועד יחד. והיה ביניהם שמחות ובכיות, כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה, על כן היה ביניהם שמחות ובכיות..."

אכן הנצחיות של האש של הרבי שעבר בישיבה מצא לעצמו מקום כבוד ונצחי ביום המיוחד של השנה 'יום הפורים הקדוש, שעליו כבר דרשו דורשי רשומות 'יום הכיפורים כ'פורים', ההתעוררות והבכיות והפעלד מצד

ב'שבת זכור' משפיע הישיבה הבלתי נשכח הגה"ח רבי אברהם יצחק כרמל זצ"ל על המודעות הרבות, אשר כבר נתלו בישיבה מטעם 'חברת הנעור בלילה' הארגון שניהל במסורת ארוכת שנים את הנסיעות מהישיבה לשדה, מודעות אלו הוסיפו השראה וגעגועים לזכות לפורים אמיתי, להתכונן לפורים חסידים הראשונים, 'ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים' – התפילה של היושב בסתר לחלות פני מלך יקר וחביב לפני המלך יותר מכל התפילות' – מכריז מודעה אחר, כשהמודעה האחרת מחזק את הנסיעה לפעלד בליל שישי שאז קל יותר לכן ישיבה להצטרף למתבודדים, כשלמחרת אין סדר יום רגיל. הרצונות והכיסופים וההתעלות בעבודת השם ובהתקשרות לצדיק, ההשתוקקות ממלא כל לב כשהנה, הנה מגיע 'שבת זכור', שבת זכור בישיבה הוא מושג בפני עצמו, נהוג היה לכנות אותו כ'שבת אופרוף' של פורים, וכפי שתקנו לנו חז"ל על מצוות זכירת עמלק בשבת קודם פורים, כך בשבת קודש זה כבר ניתן לממש את האוויר של פורים בישיבה. אך לא! לא פורים במשמעות שמוכר בעולם, 'פורים של הרבי'! פורים של ברסלבער חסידים!

"שבת זכור בישיבה"

אורחים רבים - בחורים מישיבות אחרות, חלק נכבד מהם מקורבים חדשים שרק עכשיו גילו את האור של הרבי, מגיעים אף הם לשבת שבת זכור בישיבה, לטעום ולהתכונן ביחד עם אנ"ש ליום הגדול והנשגב 'פורים', בשבת בבוקר כבר זוכים לשמוע את הסיפורי מעשיות' מפי המשפיע הרה"ח ר' נתלע שפירא שליט"א – השיעור הוותיק שבחורים היו מחכים לו כל השבוע, קיבל ביטוי מיוחד בשבת זכור כמו בשבת שלפני ראש השנה של הרבי, כאשר ר' נתלע מאריך קרוב לשעתיים לדבר על פורים ומה שאפשר לזכות בפורים בכל עבודת היום, בקריאת המגילה במשתה היין ושאר מצוות

זאת כאן נמצאים בחורים אשר מתכוננים ליום שכמעט ולא יוצאים בו במניין הישיבה, מי מוכן לעזוב את הישיבה הקדושה של מרדכי הצדיק ביום בו מתגלה אורו ותפארתו, בני הישיבה מנצלים את היום 'תענית אסתר' להכנות האחרונות לקראת קריאת המגילה, אחד מחפש עוד איזה פירוש וביאור על פנימיות המגילה מתוך דבריו הקדושים של מוהרנ"ת בליקוטי הלכות, חדרי ההתבודדות על גג הישיבה מלאים גם הם כאשר כל חדר שיעורים שקיים בבניין הישיבה כבר יושב לו עוד בחור ומכין את עצמו בסילודין עם בכיות וכיסופים. לא עולה על הדעת של הקטן שבחבורה למכור כזה יום קדוש כמו פורים בעבוד נזיד עדישים בכל סכום כסף שהוא - - פורים אצל ברסלבער חסיד זה משהו אחר - - עם כניסת החג מתחיל החזן 'ברכו' בניגון של ראש השנה כנהוג בישיבת ברסלב מקדמת דנא, רגש ורעד עובר בלבבות, הנה פורים הגיע, תפילה בכח ובהתעוררות עוברת בקהל כשלאחר מכן זוכים לשמוע את קריאת המגילה, בהתעוררות ובהתרגשות, המגילת אסתר הזמן של התגלות ההסתרות כדברי מוהרנ"ת זיע"א.

בלילה ההוא נדדה שנת המלך

לסעודת פורים אשר יש גם קצת מצוה בלילה נוטלים ידיים לסעודת מצוה בזריזות, דברי הכנה קצרים לליל קדוש זה זוכים לשמוע דיבורים קצרים מהרה"ח המשפיע ר' נתלע שפירא שליט"א אשר מכוון ומכוון לנצל כל רגע מהלילה הקדוש הזה, וללכת לישון מוקדם, תוך כדי שהוא מדגיש בתן דבריו את גודל ההבדל כשזוכים לדעת מהרבי, מה קורה ברחוב מעבר לקירות הישיבה הקדושה בשעות אלו עד לשעות לחטוף לילה קדוש כזה להזדרז לחטוף שינה לכמה שעות, ועוד מעט כבר יוצאים לפעלד של פורים אשר כל הפושט יד נותנים לו, אשרינו מה טוב חלקינו

ויהי בחצי הלילה, אחר שינה של שעות בודדות, הלבבות מתעוררים כבר מהתרגשות, ברחוב נחמיה כבר מחכים אוטובוסים, אוטובוס מתמלא ויוצא והשני מתמלא אחריו, 'חברת הנעור בלילה' מתגבר אוטובוסים לכל הציבור שרוצה להצטרף לאנשי הבעל תפילה בלילה קדוש זה, מוצאים כאן את המוני אנ"ש מבני ברק וגם רבים אחרים אשר לא דווקא נמנים על אנ"ש, אבל אודות למודעות כבר זכו לטעום פעם אחת את הטעם הטוב של השדה בפורים, ועל העת רצון המיוחד הזה שנה אחר שנה הם לא מוותרים, זוכים לטעם הגן עדן המיוחד הזה, וכבר אמר מי שאמר שבפורים שמתגלה האור של משיח, זוכים לראות קצת מעין ימות המשיח שרבי נתן גילה ש'עוד יהיה זמן שיהיה הדרך

היום, ועיקר השיעור הולך וסובב על גדולת הצדיק ועד כמה עלינו להתגעגע להתקרב אליו במיוחד בימים אלו אשר כל ההתחלות מתחילות בפורים בכח הרבי שגילה מה זה פורים ושגילה שההתחלה של כל ההתחלות זה בפורים, לבקש ולהתחנן לפני השי"ת שזוכה שיאיר לנו באמת את האור של הרבי.

ואם הזכרנו את המשפיע ר' נתן שפירא, איך אפשר לא להזכר בדיבוריו הקדושים והמתוקים כל שנה ושנה בצהרי היום כאשר נכנס יין יצא סוד וקולו נשמע בבית המלך 'אני לא רוצה כסף, לא רוצה עולם הזה, לא רוצה כבוד, לא רוצה כלום, אני רוצה את הרבי! אני רוצה את הרבי' - - נשמע קולו בערגה כשכל הלבבות מתמוגגים ונמשכים אחריו - - -

במהלך סעודות השבת השמחה פורצת גבולות, כולם נשארו בשבת זו בישיבה, אין בחור שנסע לבית, בנוסף לאורחים הרבים, כולם ביחד שרים את הזמירות שבת בהתלהבות יוצא מן הכלל באמצע מתחילים לשייר 'ויבוא עמלק' ושאר ניגוני אנ"ש של פורים והלב כבר נושא ומרים את הרגליים ויוצאים לריקוד סוחר של שמחת פורים ושמחת שבת, כך חוזר על עצמו גם בסעודת הבוקר אחרי הסיפורי מעשיות, כשאחרי הסעודה כבר לא נשאר זמן רב עד למנחה של שבת קודש, ואת הזמן הזה מנצלים הבחורים לשיעורים קבועים, שלאחריה זוכים לסעודה שלישית מיוחדת עם הריח של פורים כאשר אחד ממשפיעי הישיבה, לרוב היה זה המשפיע הגה"ח רבי אברהם יצחק כרמל זצ"ל לומד לפני הקהל את התורה של הרבי על פורים עם דיבורים מליקוטי הלכות והכנה ליום הנשגב.

"פורים אין לאנד"

הימים מתקרבים - - "שְׁמַחוּ בַּה' וּבְצַדִּיקוֹ הַקְּדוֹשִׁים, בְּפֶרֶט עֲתָה בְּפִרְיֵי זְמַן שְׁמֹחָה לְכָל, פִּרְיֵי אֵין לְאֵנְד, פִּרְיֵי אֵין לְאֵנְד" – כותב רבי נתן במכתבו, אחרי ההכנה של ערב פורים יום 'תענית אסתר' יום הזעקה והתפילה אשר נקבע לנו לדורות, אחרי הטבילה במקווה וההכנות האחרונות, ביום הזה שזה ערב פורים שרגילים בעולם לראות את תלמידי הישיבות כבר מתחילים בנסיעותיהם לכל רחבי הארץ עבור מגבייות שונות של 'תתי"ם' ו'עזר התנים' ושאר המושגים המוכרים בעולם הישיבות שכמובן אין לזלזל בחשיבותם, אבל בכל

אצל הראש ישיבה לצעירים הגאון ר' דניאל לבקוביץ זצ"ל. צילום: 45

ר' נתן שפירא בסעודת פורים תשע"ז

הזה של הנעור בלילה דרך כבושה לרבים
כפי שדרך כבושה היום לצאת בבוקר עם טלית
ותפילין. (מכבי אור)

כל הפושט יד נותנים לו

כשמגיעים לשדה ב'מורשה', 'הפעלד של הישיבה' – כפי שרגילים לקרוא לזה, כבר צריך להכנס קצת בפנים יותר כדי למצוא שורה של אילנות הפרי שעוד לא תפוס.. 'אוי טאטא' נשמע כבר מרחוק מלב המשתפך בהתעוררות וגעגועים, כולם הגיעו לפה, אף עשיר לא נעמד כאן לחלק 200 ש"ח מתנות לאביונים, מה קרה? לאן כולם רצים באמצע הלילה של פורים? כולם הגיעו לכאן לבקש 'מתנות לאביונים' מאבינו שבשמיים,

אצל חסידי ברסלב – מאז שנשמע תנועת הנגון ברחיזות העינים והידיים הקדושים והנוראים, ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וחזק בתחלה היו כל התחלות מפסח, ועל-כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, "און היינט" [ועכשיו...], ומשך בקול נעימה "און היינט" נמה וגעים ונשא בנשתיקה. (מכתבי מוהרב"ט) מאותו יום חסידי ברסלב מקושרים בכל ליבם ונפשם ליום הפורים שהרי חסידי ברסלב יודעים שעכשיו כל ההתחלות מפורים" כל הכיסופים והרצונות של כל השנה כל התקוות והתפילות של כל השנה מתקוות לתקווה שביום הפורים הזה נזכה להתחיל מחדש התחלה שלמה ואמיתית. אם כן מובן היטב שאצל חסידי ברסלב הציפייה ליום הפורים הוא עניין אחר לגמרי משאר העולם.

של פורים מגיע שמחת פורים, פותחים במעגלי ריקודים במרכזה של השדה וביציאה משם, כבר יש מקום שמכונה שנים רבות 'כיכר השמחה' על שם השמחה והריקודים שקידשו את המקום... ניתן לחזור כל העת עם האוטובוסים שלוקחים את המתבודדים עד סמוך לעלות השחר, לתפילת שחרית כולם מתכוננים, אחרי מקווה היכל הישיבה מתמלא עד אפס מקום, כל אחד מנצל את הזמן הקדוש ללימוד התורה כהכנה לתפילה, שעה לפני הזריחה כבר מתחילים להתפלל, תפילה בכח והתלהבות בשאגת הלב, מגילת אסתר בכיסופים, ולאחריה מצוות היום 'משלוח מנות ומתנות לאביונים', האהבה הגדולה שבין אנשי הצדיק שהעולם ראוי שיתמחהו עצמן עליה, כאשר בין תלמידי הישיבה תמיד לא תופס מקום של כבוד בין חברי שיעור זה לחברי שיעור נמוך יותר כאן בפורים ביום ההתקשרות לרבי האהבה הגדולה בין אנשי הצדיק עולה על כל דמיון ואת זה ניתן כבר לראות ב'משלוח מנות' בבוקר. בהכרת הטוב מעומק הלב ניגשים הבחורים להגיש משלוח מנות לר"מ הישיבה הרה"ח רבי נחמן ברגשטיין ומשגיח הישיבה הוותיק וחסידי

שכן 'כל הפושט יד גותנים לו' בזמן הזה שכל ההתחלות מתחילים כאן מתחנן לו שם בחור לא אחד ולא שניים כל אחד עם הדיבורים היוצאים מעומק ליבו עם איזה דיבורים טובים וטענות מליבו הזך להתחדש ולהתחיל ביום ההתחדשות הזה, ההתקרבות לרבי, הקביעות בהתבודדות, טעם בלימוד התורה ובעבודת התפילה, הבחור מחפש את הנקודה השייך לליבו בעת הזאת, מהו הגורם שמרחק אותו מעבודת הבורא כראוי, ואזי חרפה שברה ליבו, ומבקש ומתחנן 'הגלה נא!' 'רפאה נפשי!' אלו הם המתנות לאביונים שמבקשים פה בשדה.

אחר לב נשבר בא שמחה

השמחה והריקודים אחרי ההתבודדות, עבודה בפני עצמה היא, אין זה עוד ריקוד הנהוג אחר ההתבודדות, שומעים אנו מוקני תלמידי הישיבה אשר בשנים קודמות אחר ההתבודדות בשדה היו רוקדים זמן רב כעצתו אמונה של רביה"ק. גם כאן בעצם ליל הקדוש של פורים כמו שהרבי אמר 'אחר לב נשבר בא שמחה', ואחרי הלב נשבר

יוצא סוד, כאשר תחילה כטוב לב המלך ביין משפיעי הישיבה פותחים פיהם בחכמה, שנים רבות ובעיקר בשנים האחרונות זכו לשמוע בעת הזאת אמרות טהורות מליבו הטהור של המשפיע הגה"ח ר' אברהם יצחק זצ"ל כאשר בין השיחות שנאמרו בהשתקקות ובכיות שרו איתו יחד כל תלמידי הישיבה ניגונים של ימים נוראים בהתעוררות ובדיקות. כך זוכים לשמוע דיבורים נפלאים מרו"מ הישיבה רבי נחמן ברגשטיין שליט"א והמשפיע הרה"ח ר' אליהו נהרי, וכטוב לב הבחורים ביין מתעוררים בדברי מוהרנ"ת בליקוטי הלכות על שגב והתחדשות עת רצון נעלה זה ממשפיע הישיבה הגה"ח ר' אהרן חשין שליט"א שסועד בסעודה זאת יחד עם התלמידים, בהמשך הסעודה כולם מתרוממים בשמחת פורים אמיתית כל סיום מברכים ברכת המזון בכוס של ברכה עד בלי די.

הגרא"י כרמל זצ"ל עם ילח"א משפיע הישיבה רבי אהרן חשין ורבי אליהו נהרי ר"מ הישיבה הרה"ח רבי נחמן ברגשטיין בסעודת פורים צילום ר' אברהם דורפמן

להודיע להודיע להודיע...

כאשר השמחה עולה למעלה לבית המדרש בהיכל הישיבה בתופים ובמחולות, שמחת פורים למעלה מטעם ודעת, ככל פינה בבניין ניתן למצוא שיחת חברים סביב בחור או אברך שנפשו יצא בדברו, הכיסופים והרצונות החבויים בלב יוצאים החוצה, גם החדרים בפנימיה הופכים לחדרי התבודדות, שיחת חברים, ריקודים, בנקודת עצמו ונקודת החבר ועולה על כולנה נקודת הרב – האור של הרבי שמתגלה כאן ברצון דקדושה עד אין קץ ואין תכלית, והעיר שושן צהלה ושמחה.

מקורבים רבים נתקרבו לאורו של רבינו מהפורים בהיכל הישיבה, כל מי שלמד בישיבה נשאר אצלו טעם של פורים, יודע שפורים זה מושג אחר לגמרי, כדברי רבינו שכל ההתחלות מפורים אומר היה משפיע הישיבה הרב כרמל – רואים בישיבה איך שבסוף זמן החורף דווקא מתחדש הזמן בישיבה כאשר קיימו וקיבלו עליהם תלמידי הישיבה התחלות חדשות בעבודת השם, ובחורים רבים נכנסו לעבודת השם בתורה ותפילה וזכו למה שזכו על ידי פורים בישיבת ברסלב - - -

כאשר זכינו – אנו בוגרי הישיבה - לקיים את ימי הפורים בישיבה בצעירותינו, כן נזכה גם עכשיו, לחדש עצמינו, לעורר ליבנו לפי הנקודה השייך לליבנו, בהתבודדות, ליקוטי הלכות, ליקוטי תפילות, להתכונן לקראת פורים הקדוש הבא עלינו לטובה, ההתחלה של כל ההתחלות, להאיר לליבנו את האור של הרבי, קדושת מרדכי ואסתר.

והעידו כבר 'סופרי המלך' החברים היקרים שהאירו כל אחד את נקודת ליבו מפורים בישיבה, שרק מלהעלות זכרונות אלו בכתבת מאמר זה זכו להתחדש לקראת פורים הבא עלינו לטובה להתחיל להכנס מחדש לדעם רעבינ'ס חידר' - - - ■

שמחת פורים אצל גדולי אנ"ש זצ"ל

לתוך הפורים של הרבי, הדיבורים של ר' דוד באותו שעה לא ניתן לתאר ולשעה, שאגת ליבו על גדולת הצדיק וגודל מעלת אנשיו הדבקים בו ממלא כל הלבבות בשמחה ודיקות, דיבורי התכלית וגנותא דהאי עלמא שפילא, לא לתת להבלי עולם הזה להסתיר מאיתנו את האור של הרבי, שהקטנות שלנו לא יסתיר מאתנו את הגדלות של הרבי – כפי שהרבי ביקש מאתנו, וכשר' דוד צועק 'נאר דער רבי' 'נאר דער רבי' זה מהדהד עמוק עמוק בלבבות, ובסיום הסעודה תלמידי הישיבה הרבים שכבר טעמו את היין דקדושה.. רוקדים ושמחים ביחד ושושנת יעקב צהלה ושמחה.

אונגער'שע ווין

לתפילה מנחה גדולה מתאספים כולם מיד בצהרי היום, תפילת מנחה מיוחדת מלא בהתעוררות ובניגון של התפילת מנחה של ערב ראש השנה, ולאחריה נוטלים לסעודת פורים ומשתה היין, איה העט ואיה הסופר כאשר אחר לילה ויום כזה מגיע עת דודים ונכנס יין

רבי יצחק מנדלסון שליט"א אשר כל ימיהם גם שבת וחג הם חלק בלתי נפרד מהתלמידים והישיבה הקדושה אשר ממנה לא מסיחים דעת בשום זמן. תלמידי הישיבה מנצלים שעות מוקדמות אלו ללימוד התורה הקדושה בהתמדה, שיעורים קבועים, וחזרה על הלימודים שנלמדים בישיבה, וכהיום אנו שומעים מתלמידי הישיבה שזוכים לקיים סדרי לימוד רשמיים בפורים בישיבה, אשרי עין ראתה זאת, לימוד התורה בפורים – הדר קיבלוה באהבה.

כטוב לב המלך ביין

הבחורים שגרים בבני ברק רצים לבית לקיים מצוות היום גם שם, אחרים אף יוצאים לרבי הישיבה לקיים משלוח מנות, ובשעה מוקדמת יחסית כבר נוטלים ידיים לסעודה הראשונה של היום, בסעודה זו אצל רוב הבחורים עדיין לא יצא סוד.. מחכים עוד למנחה ולסעודה שלאחריו, בשעה זו זוכים לאורח הכבוד של פורים המשפיע הרה"ח רבי דוד קרלבוך שליט"א. וכטוב ליבו ביין הוא מרים את תלמידי הישיבה איתו יחד עמוק

בילדותו שהה חודשים ארוכים הרחק מבית הוריו • הבשורה שלא התקבל ליען צליל נשמה במחיצתו של רבי אריה לייב שפירא • ההפצה של חב"ד בתוככי י

”ושמח

בקורא' שמח”

הרב החסיד רבי שמואל הופמן שליט"א אחד הדמויות המפארות את הישיבה הקדושה כבר למעלה מיוכל שנים בשיחת חברים עם נכדיו מגולל את סיפור חייו הסוערים, על הגילוי ב'מירון' שהביא אותו לבני ברק.. על עבודת השם בצילם של גדולי התורה והיראה רבני ומשפיעי הישיבה, בשילוב דיבורי אש קודש על תפילה בכח ולחיות עם ה'תכלית' כפי שרגילים לשמוע תמיד מרבי שמואל - - -

ל! צוקר

שיבה המבוקשת • הבריחה הפתאומית למירון, וגילוי
שיבת ברסלב, כשלבסוף מתגלה 'האמת לאמיתו'.

אז

הרב החסיד רבי שמואל הופמן, מי שהתקרב לרבינו הקדוש בישיבה הקדושה, חתונתו אף היתה בישיבה, וכן קבע את מגוריו בסביבותיה, וכלפיד האש מפאר דמותו המיוחדת בקרב תלמידי הישיבה לדורותיה, ב'שיחת חברים' [כפי שהוא מבקש לקרוא לשיחה זו] עם נכדיו, שלא יכבה הנר לעולם ועד.

האשית מצונינים אנו לשמוע על הבית בו ג'אמא?

בעיר סומבטהיי שבמדינת הונגריה גדלתי; אבי היה אדם פשוט מאד. חסידות או קהילה לא היה שם, בבית הכנסת בו התפללנו היה את 'הרב והשוחט', שניהם היו היחידים שחבשו שטריימל לראשם, הם היו הדמויות החשובות בקהילה, ושאר המתפללים היו אנשים כשרים ופשוטים. היה זה בשנת תש"ו כשש שנים לאחר סיום השואה האיומה, רעידות הפחד והחלחלה עדיין הורגשו בחלל, ולפתע פרצה שוב מלחמה אכזרית. הרוסים נכנסו להונגריה, טנקים רוסיים החרישו אוזניים ברחובות העיר. בין הסמטאות נשמעו שכנים ומכרים המנסים להרגיע את הרוחות ולהיטיב להסביר מדוע אין השעה היא שעת סכנה. איסור כבוד חל עלינו הצעירים להסתובב

בחוצות. אל אבי הגיע ידיד ואמר לו באופן שלא השאיר לו סימני שאלה: "אם הנך רוצה להינצל, עליך לתאם את הבריחה הקרובה מהמדינה".

פשטותו ותמימותו עמדו לו להצלה. הוא קיבל את הדברים ממי שאמרם, מבלי לתור אחר רעיונות הגיוניות להישאר, אם הדברים נכונים ואמיתיים כהוויתם. ומיד החל לרקום את ריקמת ההצלה למשפחתו עם שתי ילדיו.

כבן שש שנים הייתי, זכורני איך נשלחנו אחי ואמי ברכבת ארוכה, בשעה שאבי התעכב להביא מעט זכרונות ושיירי חפצים. הרכבת דהרה ביעף, רוב הנוסעים נשאבו אל עומקו של הלילה בשינה רצופה, ואילו שלושתנו יחד עם מבריה אחד, נאלצנו לקבץ כוחות שאינם, לדרך הארוכה שהמתינה לנו במעבה היער הלבן.

כך היה, ובאחד התחנות עצרה הרכבת, ירדנו אחריו, מאום לא היה שם. לא זכר לבניינים או תחנת רכבת, הכל חושך מוחלט על פני הרים מלאי פתיית שלג לבנים. הקור היה איום ונורא, רעדתי כולי, הצטמקתי אל תוך עצמי, "עכשיו ללכת ישר ישר" אמר לנו המבריה; כאילו בדק קודם לכן אם יש לצעירים כמונו את הכח... את הטיפוס על ההר עשינו פסיעה אחר פסיעה עטופים ומכורבלים במעילים, ובמעלה ההר ייחלנו להגיע למוצא. אולם אז הצביע המבריה, והראה בידו למרחק כמה קילומטרים "אתם רואים שם אור קטן? זה המקום. לשם תלכו עד שתגיעו".

היה זה מדינת 'אוסטריה'. שם שמחנו למצוא יהודים נוספים שעשו את דרכם כמונו וברחו מהונגריה. הכנסת אורחים היתה פתוחה במקום, ולמחרת הגיע אבי בבגדיו ללא כלום. בגבול אישרו לו לעבור בתנאי שאת התרמיל הקטן שהיה עמו, ישאיר מעבר לגבול, מאמציו להסביר ולהראות להם שאין בהם דברים מסוכנים וכדו', לא הועילו, והוא נאלץ להשאיר הכל מאחוריו. השאלה שנשאלה שם בין הפליטים הרבים היתה: "אמריקה או ארץ ישראל". אמנם היו לנו קרובי משפחה באמריקה ובמצב כזה ללא מאום ביד, כמעט מובן מאליו ללכת ולשכון בשכנותם, אך אבי היה החלטי: "אם כבר הגענו עד לכאן, נמשיך רק לארץ הקודש".

- - -

הגענו ל'קרית יובל', שם שכר אבי דירה קטנה. בהיותי כבן עשר שנים, נשלחתי ללמוד בבני ברק בתלמוד תורה 'נווה שלום' של פונוביז'. בבית ניצחה העניות המחפירה, אבי עבד קשה למחייתו, כמעט ולא היה מה לאכול, ובמוסד זה ידעתי שיהיה לי מה לאכול, כך ביליתי חודשים ארוכים לבד הרחק מהבית, כשלבית ההורים שבתי רק לחגים(!).

בהגיע פרקי הישיבה, הודיעו במוסד להורי כי אינני ראוי ללמוד בישיבה רגילה בה לומדים יום שלם, ומה יאמר אבי על כזו בשורה? פניו צהלו. משום שבעניונו חפץ שאוכל ללמוד מקצוע ולהביא מעט ממון לצורך מחייתי ועתידי.

נשלחתי לישיבת חב"ד השוכנת ב'כפר חב"ד' ללימוד חצי יום, כשאת שאר היום אני מבלה יחד עם חברי בלימוד מקצוע הנגרות.

מורה גרמני קשוח ואכזרי היה לנו. כל פעם שאחד הבחורים לא היטיב לחתוך את הקורות כרצונו המדוייק, היתה נופלת אימה וחרדה על כולם מרוב צעקותיו ואיומיו.

והנה, לא הרחק מאיתנו, שכנה לה ישיבה נוספת של חב"ד, בה ישבו ולמדו תורה במתיקות יום שלם. עיניי יצאו מלראות את ההנאה והשמחה שהיה על פניהם. שכן בכל לילה לאחר עמל העבודה נכנסתי בשעריה ללמוד עם אחד הבחורים את ספר ה'תניא'. לבי בער בקרבי יותר ויותר, ורצוני העז הלך וגבר "אני גם חפץ ומשתוקק לשבת ביניהם, ולמה לי לעבוד קשה". שגור היה על לשוני לומר: "הלא יש להם גם עולם הזה וגם עולם הבא, ומדוע נפלטתי אני מלזכות לגן עדן התחתון הזה..."

הלב בעבע והמים עלו על גדותי, והתחלתי לבקש ולהפציר פעם אחר פעם את הנהלת הישיבה, שברצוני לעבור ללמוד בישיבה שכולה תורה. סירובים חוזרים ונשנים קיבלתי מהם, אף שבעת הזו כבר ידעתי את כל ספר התניא בעל פה, ומכתבים ישירים התכתבתי עם הרבי, לא האינו להעביר אותי ישיבה.

באחד הימים גילה את לבי אחד מאנשי הישיבה ואמר: "אם אביך יבקש להעביר אותך, זה מה שנעשה", נו, מה כבר יאמר אבי? סירוב מוחלט. הרי אני מוכרח ללמוד מקצוע, כי מי יחתן אותי, ומהיכן יהיה לי כסף לבנות את ביתי...

בציון הרשב"י ביקרו מידי יום יהודים בודדים. המערה היתה רובה שוממה בדומיה, כך נכנסתי לסדר יום חדש; לומד כל היום בציון, יושן על הספסלים, שותה מים, ואח"כ עוד מעט מים, וכשבאחד הימים בא מאן דהו לערוך חלאק'ה לבנו, היה לי להכניס מעט מזונות טרף לפי.

אולם את צמאוני הרוותי רוב היום באוכל חדש ומזין, הלא הוא ה'ליקוטי תפילות' המרטיט כל לב. אותו מצאתי מסתובב בציון, ללא כריכה וללא כיתוב שמו של המחבר. הספר היה קרוע והתחיל מתפילה ז', בו פרקתי מטענים עמוסים ברצונות עזים להיות בחור למדן, צעיר המונעים אותו ללמוד עוד ועוד, ומכריחים אותו לבלות ימיו בהבלים.

שעות על גבי שעות התרפקתי על מתיקות לשונו של המחבר. וכשפעם לא מצאתי את הספר בכל הציון, היה חסר לי את החמצן היומי. שכן בכל רחבת הציון היה רק ליקוטי תפילות אחד(!). ואז התחילה להתנוצץ הישועה, החסיד המופלג רבי אריה לייב שפירא, ראה אותי יושב מול הליקוטי תפילות ושאל לשלומי, התעניין בי בחמימות ובחיוך מלא אהבה, והפנה אותי ללון עמו בחדרו אשר מעל הציון; שם, הסביה אוכל לישון על מיטה ראויה. מאז התחלתי להכיר את היהודי הזה שהיה נראה כשרף, הוא לקח אותי ליערות במשך שעות ארוכות ודיבר עמי מעבודת ה' ומהתכלית הנצחית. כאומן מומחה לימד אותי לפתוח את פי בדיבורים ישירים אל ה'אייבישטער' – אבינו אב הרחמן, איתו אחלוק ואספר את כל טרדותי ומשאלותי – ללמוד בישיבה יום שלם.

כעבור כמה שעות ביער בין הסלעים והגזעים, אמר: "אתה בוודאי רעב, אתה צעיה, קח לך משהו לאכול", ומה כבר יכול להיות שהביא לי? 'טופי קטן'... זה היה המאכל הגשמי שלי למספר שעות נוספות... אולם ההתלהבות והברע"ן ששאבתי ממנו הציתו בלבי את האש החבויה בלבי, חשתי שהוא מדבר אל מה שכל היום חפצתי לשמוע...

תלמידי הישיבה עם המגיד שיעור רבי שבתי יודלביץ

**בחב"ד היינו מקבלים תשובות מהרבי,
על ידי שליחת מכתבים בספר 'אגרות
הקודש'. רבי יקר, אינני מבין רמזים,
אפתח כעת את ספרך..**

שלושה חתונות התקיימו בישיבה. חתונת רבי בנימין רוזנבלט בחדר אוכל של הישיבה. (נראים: הגאון רבי אברהם שלמה כץ רב שיכון סאטמר ב"ב והר"מ רבי'ז חשין)

אחד הטענות העיקריות שלי היו אז, שאותם בחורי הישיבה הביאו אל שעריה בעלי תשובה שעוד היה להם שיער ארוך ובקושי חבשו כיפה קטנה לראשם, וכבר ישבו ולמדו יום שלם בישיבה. ואילו אני, כמו פחות וירוד מהם, אף שאני מעוניין כל כך להתנגן אל מול אותיות הגמרא, לא נותנים לי את האפשרות לך. כבן שש עשרה שנים הייתי, עשיתי מעשה, והרמתי את רגלי מירונה. ידעתי שאצל רבי שמעון אפשר לפעול ישועות. עדיין לא תיארתי לעצמי איזה ישועות... הנסיעות ארכו כיום שלם. לא טרחת להודיע לאיש להיכן פניי מועדות וכך נעלמתי מהזירה.

קפצתי מהמיטה יחד עם הבחורים, העפתי את השמיכה, ובאחת חשתי את עצמי שב לאותה תחושה עילאית שהיתה לי במחיצתו של רבי אריה לייב.

בהמשך הזמן כבר למדתי: הבחורים שהשתוקקו לקיים את הציווי 'עיקר עבודת איש הישראלי לקום בחצות' בלי פשרות, היה להם סדר אחר. מיד לאחר תפילת מעריב בישיבה 'נתפסו' ספסלים בהיכל, הספסלים נצמדו אחד לשני, ושני ספסלים נהפכו למיטה 'ראויה לשמה' לאלו החפצים לקום במחצית הלילה; שאר הבחורים פנו לישון בחדרם. בבא השעה שהקב"ה יושב עם כל פמליא של מעלה, הגיע רבי נחמן רוזנטל שהיה אברך צעיר גדוש בכח ומרץ, והעיר אחד אחד תוך כדי שהגיש לתוך ידינו את הנעגל וואסער. את התענוג הזה בלתי ניתן לשכוח, היה זה כהין חבורה שכל רצונם ומהווים לקיים רצון צדיק, להתייגע ולנצל את ימי הנעורים כדבעי. לאחמ"כ התיישבנו לומר תיקון חצות בלב נשבה, ובניגון המעורה. וכפי שאמר רביה"ק למוהרנ"ת שבפיטסיים של תיקון חצות אפשר לעורר את הלב מאד להשי"ת "עד אן יצעק בשבי" שזה השבי של הבלי העולם הזה ותאוותיו.

מי היה נקצת התקרבות אלכם אברהם?

"ככל שהרבה רבי אריה לייב לדבר עמי מעבודת ה' ונצחיות הקירבה לה', לא היה מרבה לדבר על ברסלב דייקא. ולהפך, אני הייתי חסיד חב"ד בדם לבי. אף כשנכנסתי לישיבת ברסלב

את כף רגלי הנחתי על מפתן הישיבה, לא העלתי בדעתי שזו היא הנחת אבן הפינה לשנים רבות רצופות שלהבת אש קודש שאקנה בין כותליה הקדושים ואנשיה הצדיקים.

היה זה בשעת צהרים. במרתף הישיבה התקיים מכירת פירות וירקות ע"י רבי יעקב זעליג אורלנציק, השכנים התאספו לקנות, ומה שנותר מהמכירה, נשאר ללא תשלום לזון את הבחורים. אני זוכר את צעקותיו של רבי וועלוול חשין מתוך המרתף בדיבורים ופסוקים שטרם הבנתי מה הם, אולם זה אני זוכה שחבורת בחורים נשמעו צועקים אחריו קטע קטע בהתעוררות. עליתי לקומת ההיכל, הכל היה ריק, הבחור רבי משה שור, קידם אותי במאור פנים, הוא קיים את שיחתו של רבינו הק' בשיחות הר"ן, שיש לקבל את פניו של כל אדם ב'פנים שוחקות', וכך ניתן לפרוק מעליו את דאגותיו. הוא פרס בשלומי ושאל אותי מספר שאלות במה שאני לומד, ומיד הפטיר ואמר: "אתה מקובל לישיבה של הרבי". רבי משה רץ לחדר וסידר לי מיטה וכל מה שהיה נדרש. זו היתה קבלת פנים כהלכתה.

התחקיתי אחר הבחורים, ובלילה הלכתי לישון בזמן מותאם; לא שיערתי מה יקרה בעוד כשעתיים. ואז נטרפה שנתי בקריאות "פעלד פעלד", התעוררתי ושאלתי מה רוצים, "מה הם אומרים שם?" תמהתי, שכן עדיין לא הבנתי את שפת האידיש. אחד הבחורים טרח להסביר לי את משמעות הדבר. ומפי יקרא בתמימות: "אה, זה כמו שהייתי עושה במירון..."

כך נקשרה בלבי אהבה עזה אשר מים רבים לא יוכלו לכבותה. ימים ארוכים בילינו יחד. באותם ימים הזדמן לי לראות כמה מגדולי אנ"ש שטרם הכרתי, מבליים שעות רבות בציון בהשתפכות הנפש. היה שם את רבי שמואל שפירא רבי שמואל הורביץ ורבי שמואל צציק, חדרורים בעצמותי את רבי בן ציון אפטער כשהיה יושב על מדרגת החלון מול הציון, מראהו היה דומה למלאך אלוקים.

כך ביליתי מספר חודשים במירון ובהרים שסביב לה. ביום ל"ג בעומר הגיעו כאלף איש, על אף הקושי והטילטול דאז, לא הבו אנשים לוותר על יום ההילולא קדישא דבר יוחאי. אט אט התחלתי לשכוח מהישיבה ומהרצון לדחוק עצמי לישיבה שאין חפצים למלאות את משאלתי, ויותר נכון שהייה במחיצתו של רבי אריה לייב רוממה את רוחי, עד שלא העלתי בדעתי טעם גן עדן קדוש יותר.

באחד הימים עלו כמה מאנשי הכפר בבחילות ודאגה אל המערה, פנו אלי במרוצה ותמהו כשקולם נשמע בכל רחבת המערה: "אתה הופמן?!" תוך כדי שמסתכלים בצילום דרכון שלי, "מחפשים אותך בכל מקום בירושלים ובישיבה היכן נעלמת?! ההורים שלך דואגים וטרודים בחיפושים אחרך..." הלא כשנסעתי, לא טרחתי לבקש אישור ולהודיע על כך לאיש, ועם הזמן החולף לא ידעו את מנוחתם הנהלת הישיבה והוריי, עד שהגיעו למסקנה המבוקשת, אולי ברחתי לי למירון, מיידית שלחו מברק עם צילום תמונתי לכמה מאנשי המושב שיחפשו אחריי.

הנהנתי להם בראשי, ופטרתי אותם לדרכם. לא העלתי בדעתי לשוב. האש שנבער בליבי בין עצי היער בשילוב השיחות הארוכות עם רבי אריה לייב, כבשו אותי עד תום, לא חפצתי במשהו אחר. אולם באחד הימים קרא לי רבי אריה לייב ודיבר עמי: "אתה בחור צעיר, עליך ללמוד יחד עם בחורים בגילך בישיבה" ובד בבד הביא עמו פיתרון: "בבני ברק יש ישיבת 'ברסלב', שם תוכל להיכנס וללמוד, יום שלם (!), אם יהיו לך בעיות, אני פה, אבל לא יהיו לך..."

הרוסים נכנסו להונגריה, טנקים רוסיים החרישו אוזניים ברחובות העיר. אל אבי הגיע ידיד ואמר לו: "אם הנך רוצה להינצל, עליך לתאם את הבריחה הקרובה מהמדינה"

היה מגיע לדבר בישיבה. רבי יעקב מאיר שליט"א עם רבי שמעון ברגשטיין, רבי נחמן בורשטיין, ויבלח"א רבי נתן ליברמנט

בשמחת ישואי נכדו עם הרה"ח ר' נתן ליברמנט

ובכבשן האש של ישיבת ברסלב גיליתי שברסלב זה האמת לאמתו".
 גווילין ארוכים ניתן לשרטט ולמלאות גליונות של מניעות שהיו לי בדרכי זו. חצי שנה לאחר בואי בשערי הישיבה, קיבלתי הוראה החלטית מאבי לעזוב במהירות את הישיבה וללכת לעבודה. נשלחתי לעבוד במספר מקומות, כאשר כל תקופה אני נעלם ומופיע שוב על יד חבריי בישיבה, כל כך רציתי ללמוד, לא היה לי תענוג

איתי להתקרב אל ה'. בהיותי בחב"ד היה לנו האפשרות לקבל תשובות ברורות מהרבי, על ידי שליחת מכתבים בספר 'אגרות הקודש'. רבי יקר, אינני מבין רמזים, אפתח כעת את ספרך, ובבקשה ממך תשיב לי שאדע איך לנהוג בלי ספיקות... והיכן נפתח לי? השתוממתי מהתשובה: "אחד היה אברהם... שלא הסתכל על אביו ואמו... פניי קרנו והאירו מרוב אושה, לא היה נרגש ממני. לא האמנתי על הקירבה שרבינו מקרב אותי ומבקש

ונעם לי העבודת ה' עם הבחורים, היה זה בשבילי כמין שליחות שאני צריך לקרב את כולם לחב"ד. ואכן כך עשיתי; היה לי סידור של חב"ד והתחלתי להפיץ אותו בין הבחורים, אע"פ שלא בדיוק הצלחתי, הייתי נחוש לגלות לכולם את האמת..."
 כעבור תקופה, בה חוויתי ושמעתי רבות מדיבורי תורותיו ושיחותיו של הרבי, עת הגיע זמן הדלקת נרות חנוכה. פניהם של חבריי האירו באור הנרות הקדושות, השירה פרצה בקול מתגעגע וכוסף, העיניים עצומות וקשורות באור הצדיק המתגלה לכל אחד באשר הוא. לפתע חשתי את האש, את הגילוי האור הזקי נשמה פנימית שקוראת ומבקשת אותי אליה, נהיר היה לי באותם רגעים את שאמר רביה"ק שהאש תוקד עד ביאת המשיח, נאמר על האש הבעורת כאן בין תלמידיו הצעירים. התנועות שוב ושוב על יד הנרות, ושירי הדביקות נמנעים מלהיפסק שעות ארוכות. ואז נפל דבר, בתוככי לבי גיליתי שזהו האמת לאמתו".
 רבי שמואל חזור ואומר: "אמנם חב"ד זה אמת,

**קפצתי מהמיטה יחד עם הבחורים,
 ובאחת חשתי את עצמי שב
 לאותה תחושה עילאית שהיה לי
 במחיצתו של ר' אריה לייב..**

גדול מזה, והמצב הכלכלי בבית דרש ממני 'להשתתף בהוצאות', טענות ותלונות היו מנת חלקי יומם ולילה. "אין לנו דרך לחתן אותך, אתה מופקר, מאין תחיה ללא מימון אישי", ועוד דרשות והסברים שלא הסתיימו.
 באחד הפעמים בערב לאחר שסיימתי את העבודה בירושלים, נשברתי לרסיסי קטנים, בליבי חשתי שאין לי כח יותר. מה שאלתי ובקשתי? רק לעבוד את ה' ולדבוק בו, וללמוד בישיבה ראויה בה משוחחים מהתכלית.
 בין כותלי ה'שול' במאה שערים, התיישבתי על יד הליקוטי מוה"ר, וטרם פתחתי, פניתי לרבינו הק' בבקשה אישית וכה אמרתי: "רבי יקר איני יודע לשית עצה לנפשי, רבים קמים עלי למנוע

איתי לישיבתו. ישבתי ודבקתי בהשמטה, כשאני מתנועע וקורא את התשובה למעלה ממאה פעמים; "ולא יסתכל על שום אדם המונעו... המלעיגים ומונעים מעבודתו ית". חיש מהר שבתי לספרים ולסדרים בבני ברק, ולהפצרותיהם של משפחתי השבתי נחרצות: פה אשב ואלמד, והזן ברחמי את הכל, הוא יזון אותי בטובו הגדול.

מי היו הרבנים והגדולי השו"רים בישיבה?

"הרה"צ רבי בנימין זאב חשין זצ"ל שימש כמגיד שיעור בשיעור א', דמותו היתה קורנת הוד של טוהר ורוממות. חזורים בתוכי שיעוריו המרתקים ב'שמירת הלשון'. היה זה שיעור קבוע בספר 'שמירת הלשון' ו'חפץ חיים' לכל מי שרצה

ה"ה"צ רבי בנימין זאב חשין זצ"ל שימש כמגיד שיעור בשיעור א', דמותו היתה קורנת הוד של טוהר ורוממות. חזורים בתוכי שיעוריו המרתקים ב'שמירת הלשון'. היה זה שיעור קבוע בספר 'שמירת הלשון' ו'חפץ חיים' לכל מי שרצה

“פורים – א ברסלבער יום טוב”

תלמידי הישיבה של הרבי נמצאים בעולם אחר...

שכביכול לא בא אליו זמן זמנים, שלושים יום, אעפ"כ גם הוא מתחדש לבוא אל המלך "וכאשר אבדתי אבדתי", גם אם אני רחוק, ובעיני נדמה לי שהמלך אינו חפץ בי, אני אתחדש לבוא לפרש שיחתי מלפניו, כי אעפ"כ קראו בנים...

האהבה הגדולה בין תלמידי הישיבה פרצה במיוחד ב'משלוח מנות', נדמה היה שכולם שולחים לכולם משלוחים על אף שלא היה אז מושגים כהיום, אבל זה היה עם אהבה מיוחדת כזו, כולם היו שמחים ומחוייכים. הגילאים היו אז בהפרשים של כשבע שנים, לא היה הבדל בין ישיבה-קטנה לישיבה-גדולה, ואהבה ניצחה על הכל.

בפורים לקראת צהריים, היו נשפכים מעיינות של משקה המשכר לגרונם של הבחורים. הריקודים פרצו והתרחבו, להבת שמחת יהדותנו הלכה וגברה והציתה את כולם. שיחות עמוקות ודיבורי התעוררות והתחזקות נשמעו מכל עבר אף מבין אלה השקטים יותר בכל השנה. אני זוכר את מסירותו של ר' שמואל דוד הכט ז"ל לנקות את ההיכל בשעה שקיימו כולם את ה'חיל בלע ויקיענו' בהידור, ואת מי שהתעלה בעת השמחה לשער החמישים ונרדם בהיכל, העבירו למקומו באחד החדרים.

הלכנו אל ביתו של המגיד שיעור הגאון רבי דוד שמידל, שם פרצה השמחה ביתר שאת ועוז אל מול הדיבורים ושירי ההתעוררות כש'השתיה כדת'... על פניהם של הבחורים התגלה טפחיים מרצונם האמיתי להיות עובדי ה' ולפרוש מהאי מעלמא. יחד עם רבי דוד התרוממו מעל המקום אל עולם של שמחה וכיסופים, היה ביכולת לממש את האור בידיים. הרצון העז להתקרב לריבון כל עולמים לבלי להביט ולהימשך אחר רצונות שאינם מענייני תורה ותפילה.

אני נזכה בחזור מבית רבי דוד, הייתי שתוי, ושני בחורים הובילו אותי לישיבה בשתי ידי, ואמרו לי לצעוק ברחובות: **בברסלב בוער אש!** אין ברסלב ברענט א פייער! מיותר לספר איך שקיימתי זאת בכל מאודי. כי כשאדם טועם ושותה מהיין ההונגרי המשומה, אין ספק שברצונו שגם אחרים ינו ויטעמו מהאור, אולם כידוע כבר אמר רביה"ק למוהרנ"ת: שב כי לא תפעל! העולם ימשיך לבלות ימיו ושנותיו בהבל וריק, ורק מי שמחפש בחיפוש אחר חיפוש, יזכה לגלות את האור.

לאחר מכן שבנו לישיבה, ועם הזמן נחתנו חזרה בהיכלה, אבל לא לאותו מקום, אלא לחיי התחדשות כזו בעבודת ה', שזה היה נראה אח"כ כ'תחילת זמן' חדש בישיבה. ולא כמו מקומות אחרים שזה סוף זמן קודם פסח".

למצוא בחורים בשעות של חצות מתהלכים לכיון הפעלד וחוזר חלילה.

ביותר בתקופה זו שקודם פורים ראו גם כאלה שבמשך השנה פחות היו בענין זה, שכן גם הם ידעו שפורים הוא יום גילוי אהבת השי"ת אלינו, ובכדי לקבל את האור עלינו להכין כלים, וכלים הם תפילה ותחנונים, והמקום המסוגל לזה ביותר הוא בין העצים.

משכך, היו גם בחורים ששפכו את לבם בתפילותיו של רבי נתן בליקוטי תפילות. לא פעם נשמע בחור שחוזר על כמה מילים שוב ושוב בפנינת ההיכל, והדבר היה חודר בין הבחורים עד שזה הפך לנושא אהוב בין הבקיאים בתפילותיו, היכן יש כזו תפילה מעוררת וכזו תפילה...

כפי שהיה משך התקופה קודם פורים, האוירה

במסגרת הראיון עם הרה"ח רבי שמואל הופמן, ביקשנו לשמוע ממנו על הפורים בישיבה

וכמעין המתגבר הוא מתחיל לספר: "בישיבה היו אומרים שפורים זה 'א ברסלב' יום טוב, בשעה שבכל הישיבות עסוקים וטרודים לאסוף כסף או טרדות אחרות, היו תלמידי הישיבה נמצאים בעולם אחר.

פורים התחילה ארבעים יום קודם לכן בתחנוני 'הצילני מקליפת המן עמלק', כידוע בין חסידי ברסלב. השינויים ניכר על פניהם של הבחורים. בישיבה היה רק סט אחד ליקוטי הלכות שגם הוא לא היה מושלם, בין הבחורים היה תור לכל כרך. מספר בחורים המתינו לכרך ב' או כרך ה', וזה היה פשוט נושא מתי נזכה להתבשרם בדת נקיה שבליקוטי הלכות. ביותר היה לזה ביטוי כאשר

בחזור מרבי דוד שמידל הובילו אותי שני בחורים חזרה לישיבה, ואמרו לי לצעוק ברחובות: בברסלב בוער אש! אין ברסלב ברענט א פייער!

המשיכה להתלהט ב'שבת זכור' כאשר בתפילת ליל שבת רקדו בשירי וניגוני פורים בברע'ן כזה שאם אדם חיצוני היה מזדמן להיכל הישיבה, היה נדמה לו כי הבחורים כבר לאחר השתיה של פורים. וברוך השם עד היום אני זוכה לראות את המחזות האלו בישיבה הקדושה, בבחי' מה שאמר רביה"ק שאחרים היו מרוצים שיהיה להם ראש השנה, כמו ה'ערב' ראש השנה של אנ"ש... היה זה אש בוערת שהלכה וגדלה והמשיכה אל תוך סעודות השבת כשבין זמירות השבת, קמו להם בחורים בריקודים כאלה, איי, ריקודים כאלה שלא היה נראים כמותם בכל השנה, על אף שריקודים היו נראים במשך כל השנה ואף בבין הסדרים פשוט, אמנם בפורים היו ריקודים אחרים לגמרי.

וכן ביום פורים עצמו גולת הכותרת של הפורים היה מתחיל מהלילה בו היינו מזדרזים לישון עד שעת חצות, שבו נדדה שנת מלכו של עולם. ובשעה זו, כל בחורי הישיבה ומקורביה היו מתעוררים בהשכמה ללכת לשפוך שיח בבר אילן. שגור היה על פינו דבריו הנפלאים של רבי נתן: "ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום" – גם אחד כזה שרחוק מאד מהשי"ת,

התקרבו ימי הפורים, ורבים מהבחורים רצו לבלות בהלכותיו הנוראיות של רבי נתן בהלכות פורים. אט אט החלו לחוש את האוירה בין הבחורים עד שהשיג ושיח ביניהם עבר להכנות ליום הגדול בו מתגלה אור מרדכי הצדיק ביותר".

הייתם נוסעים לפעלד?
"ההתבודדות היתה נר לרגלינו, הלא לימדנו רביה"ק שהעיקר זה תפילה על כל דבר, וזה הכלי להכיל את האור הגדול של פורים.

אמנם לא 'נסענו' לפעלה, בני ברק הייתה עיר קטנה, בתים קטנים, וביניהם עצים רבים ופרדסים. בתחילה התבודדנו במקומות סמוך לישיבה כמו בפרדס לדרמן ברח' חזון איש, אולם בעקבות השאגות והצעקות שנשמעו כחיות הנועמות ביער, והדבר הפריע את מנוחת השכנים, הלכנו ל'בר אילן' היכן שהיום נמצא גבעת שמואל. לאורך כל הרחוב עד הפעלה, היו רואים בחורים הולכים ושבים מההתבודדות.

לא פעם היה ניתן לראות בחור ששב מהפעלה, ובישיבה חיזק חבר להתעורר וללכת להתבודד, וממילא הלך גם הוא לדבר עמו בדרך בעבודת ה' ומהתכלית הניצחית, ויצא שהוא הלך שנית להתבודד. לא כולם היו כך, אמנם זה היה האוירה;

השפייע מהודו וקדושתו. רבי בנימין זאב חשין על ציון הרשב"י במירון

קירב אותו. רבי אריה לייב שפירא בצעירותו. צילום: ג.ג.

בכל יום אחר תפילת שחרית בהיכל הישיבה, במשך עשרים דקות עטורים בתפילין דרבינו תם. כמה חידושים וסיפורים הביא בשיעור זה, גאונותו נשפכה בהסברים ושיטות שונות, פעורי פה היינו בשעה שפתח את פיו. בין תלמידי הישיבה נוצר פחד לפתוח את הפה ולדבר מאחרים, היה זה פשוט רעד וחלחלה.

בשיעור ב' היה המגיד שיעור הרב ראטה, שכיום יש לחלק מבניו שייכות לברסלב. הגאון רבי דוד שמידל שליט"א היה המגיד שיעור ב'שיעור ג'. גם הוא היה חלק בלתי נפרד מכל הספינה הקדושה של הרבי, שנסעה והטעימה את כל הדורך בה מאורו הגדול.

המגיד מישרים הגאון רבי שבתי יודלביץ זצ"ל שימש כמושגיח ור"מ בישיבה. כל גופו ונפשו מסר לתורה ולתלמידי הישיבה. מה יכול בחור לצפות לראות כשמתעורר באמצע הלילה? והנה, בכל פעם שיצא לי להתעורר בשעות לא שעות, נפגשתי בו בהיכל לומד עם ספר ביד, פעם יושב ופעם מסתובב הלך ושוב במסדרונות. איך שהיה מחבק את הספר בהתלהבות, עיניו פתוחות ודביקות בכל מילה ותיבה. היה זה נראה כאילו קיבל כעת תורה מסיני. היה זה דמות שמדברת בעד עצמה, אף ללא דיבורים. לשמוע את האהבת התורה שהיתה לו, את החיבה לכל מילה ולכל ניגון. זה נחדר עמוק עמוק בעצמותיי -

במשך כל ימות השבוע היו שוהים דמויות הוד אלה רבי שבתי ורבי וועלוול בין התלמידים, ורק לקראת שבת שבו לביתם בירושלים."

עיניו של רבי שמואל נפקחות, והוא מרים את קולו בהתלהבות נוכח זכרונותיו הגואים וצפים מאהבת קדומים, המחיה אף את הנרדמים. והוא ממשיך בגעגועים:

"חביות של שמן זך נשפכו מפיו של רבי שבתי, עת פתח את פיו והציתו את לבם של עשרות בחורים שהגיעו עד הנה להאזין למוצא פיו הערבים והמתוקים."

היה זה בכל ליל ששי, במשאו המרכזי הקבוע. בהיכל הישיבה לא נותר מקום פנוי. תלמידי ישיבת 'פונוביז' ו'אהל יעקב' ועוד ישיבות מבני ברק באו לישיבה להתעורר בעבודת ה' מדרשותיו של רבי שבתי.

רבני הישיבה רבי שבתי יודלביץ' ורבי דוד שמידל נדבקו אף הם, ובכל שנה השתתפו ברגש בתפילות הנוראות של ליל ראש השנה בקיבוץ בירושלים, שם היו מסתופפים יחד עם כל הקיבוץ הקדוש שבאו לקיים את ציווי רביה"ק להיות אצלו על ראש השנה.

שנים רבות אחר כך זכה גם רבי שבתי לנסוע לראש השנה לאומן לאחר שנתפתחו הדרכים.

אולם אני הייתי בן עניים, משפחה דלה שהשאירה הכל בהונגריה, לאבי לא היה את האפשרות לממן לי את הוצאות החתונה, המנגנים היו החברים מהישיבה, וכך בישיבה לא עלה כסף רב."

רבי שמואל מתחייך וזוכר: "אני זוכר איך שבהזמנה לחתונתי היה כתוב: שהחתונה תתקיים באולמי 'ברסלב' שע"י ישיבת 'ברסלב' רחוב 'ברסלב'... הנשים היו למטה בחדר אוכל, ואנו למעלה בהיכל, וזה היה מהדרין מן המהדרין, 'און די שמחה איז גיווען א שמחה', כפי שיודעים לשמוח כדבעי בישיבת ברסלב..."

כפי שאנו שומעים, אתה זוכה להתפלל כמידי שבת בישיבה, והתפילות נשמעות אחרות, איך ניתן להתפלל להתפלל כהיום?

"תפילה, הוא הענין של הרבי, כידוע שאמר: "גאר מיין זאך איז תפילה", ובני אדם מזוללים בזה. ושמעתי פעם מרבי נתן ליברמנט, שמאן דהוא שאל: "הרי רבינו אמר שכל המחלוקת שעליו, הוא מאחר ועניינו זה תפילה והוא דבר שמוזולל בבני אדם, א"כ היה על רבינו למעט

אי היה מדבר בלשונת בישיבה?

"על פי רוב הבחורים בעצמם הם אלה שבעצמם הלהיבו את הסעודות בשירים וריקודים ודיבורי עבודת ה', כשבכל תפילה היו מתפללים בקול רם כמו שרבינו ז"ל ציוה. היה בינינו בישיבה בין התלמידים רבי אליעזר גלבך ורבי בצלאל פרידמן, רבי משה גולדברגר ואחיו רבי מרדכי גולדברגר, רבי יצחק טשינגל, ולרשטיין, רבי ישראל אבא רוזנפלד (בנו יחידו של רבי צבי אריה מגדולי אנ"ש בארה"ב), וכל אחד מהם הוסיף את הנר לשלהבת השבת. רבי שמעון ברגשטין זצ"ל היה ממותיק את הסעודה שלישית עם געימות תורותיו של רביה"ק, ומפעם לפעם הגיעו רבי לוי יצחק בנדר, ולהבחל"ח רבי יעקב מאיר שכטער לכוון ולהעמיד את הדור הבא על תילה כשהם מעבירים את הגחלת אש של תורה ועבודת השם ויראת שמיים טהורה."

כאן הדבר שנישאלים היו בחייל הישיבה?

"אכן. שלושה בחורים נכנסו תחת החופה בישיבה, היו אלה: רבי בנימין רוזנבלט, אני, ולהבל"ח רבי אברהם שטרנר ז"ל. רובם של הבחורים התחננו באולמות רגילים,

אגרות הפור

הרה"ח רבי יהודה צבי שפירא ירושלים

מתחילים בשמחה

פורים: זמן של התחלה, התחדשות בקבלת התורה: 'אמר רבא אף על פי כן, הדור קבלוה בימי אחשוורוש דכתיב: קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר' (שבת פח.). כי מתחילה היו כל ההתחלות מפסח, ועל כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים, ועכשיו... ולא סיים... (ליקוטי מוהר"ן ב' ע"ד) בקוטב דברים אלו כותב רבי נתן: 'ומתוך דבריו הבנת... שעכשיו התחלה של הגאולה ותיקון כל העולמות הוא מפורים, שהוא מחייב עמלק, שהוא עיקר הגאולה של משיח, כי ראשית גויים עמלק ומלחמה לה' בעמלק מדור דור, עד דור של משיח כמאמר חז"ל... וזה בחינת גודל הארה הנפלאה המאירה בפורים, שעל ידי זה יש לנו כוח עכשיו להתקיים בגלות המר הזה שירדנו פלאים. וע"כ עכשיו כל ההתחלות מפורים... אכן כן; גאולתנו הכללית והפרטית, ואף גם תיקוני העולמות שאנו חיים וכרוכים בהם, מתחלת איפה מימי הפורים הקדושים, זמן של 'קיימו וקבלו', זמן של התחלה והתחדשות מחודשת.

ואיך מתחילים? ובמה? על כך; נוכל להתבסס ממכתבו של רבי נתן (עלה לתרופה ש"ג) ששולח לקראת ימי חג הפורים בתורף דברי רבינו: שפורים הוא הכנה לפסח - לפדות נפשנו, וזהו: ע"י הפורים - מפלת המן ועמלק - שעומד בכל עת להפילנו ולהחלישנו. וכך הם תמצית דבריו, בדברי חז"ל (עבודה

זרה ד.) "שאפילו אין ישראל עושין מצוה לפני אלא מעט, כפידי של תרנגול שמנקרין באשפה - אני מצרפו לחשבו גדול". מלבבו הרוגש והרחום כותב רבי נתן: 'ואני מחיה את עצמי בזה מאוד, כי הטוב שלנו עתה הוא ממש כתרנגול המנקר באשפה, שמתוך האשפה הוא מוציא איזה חצי גרעין של שעורים או חיטים וכיוצא, וכן חזור ומחפש כל היום, עד שמוצא בכל פעם איזה חלק מפירור לחם המוטל באשפה, ובה מחיה את עצמו. והשי"ת ברחמי העצומים מבקש מישראל עם קרובו שעל כל פנים יחיו עצמם בזה, כי הוא מצרפן לחשבון גדול.

וביתר שאת; מחיים ונוקבים הם בהקשר לכך, אותן שורות מעט הכמות ורב האיכות - של החסיד רבי שמואל שפירא זצ"ל: 'והנה ידוע מספרי רבינו זצ"ל שעכשיו כל ההתחלות מפורים, ואיתא בליקוטי הלכות ש'פורים' הוא לשון 'פירורים'. כי על המן עמלק ימ"ש כתוב: ויזנב בך כל הנחשלים וכו', היינו שרוצה רק להפיל את האדם ולהחליש דעתו. אבל מרדכי הצדיק הוא להיפך, שמודיע לכל אחד שאפילו איזה פירורים שזוכים לחטוף מדברים קדושים הוא גם כן יקר מאוד, וצריכים להחיות ולשמח את נפשו בזה, ועל כן פורים הוא התחלה של כל התחלות, כי זה הוא הקדמה לכל היהדות הקדושה!

פורים זמן שמחה; בכוחו, ובסוד פנימיותה - התחזקותה ותקוותה שמרעיעה עלינו, מקבלים איפה את הכוח להתחיל, לשמוח עם הפירורים, לייקר את שלל הנקודות טובות שלנו. "כי בשמחה תצאו, שעל ידי שמחה נעשין בן חורין ויוצאין מן הגלות." (ליקו"מ י')

כלל ההתחדשות וההתחלה לעבודתו ית',

תלויים בהארת שמחת ימי הפורים, בששון וגילה שאנו כה מרבים בה בימים נעליים אלו. "וזה בחינת פורים, שעיקר מצות פורים הוא לשמוח בכל עת, לשמוח את עצמו בכל מיני שמחה כמו שכתוב: 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה'. וכמו שנהגים כל ישראל לשמוח בכל מיני שמחות בפורים שזהו עיקר מצות פורים" (נפילת אפים ד ד).

ובנימה אישית; כשאנו כותבים על ההתחלה של פורים, אי אפשר שלא להיזכר בשנות הנעורים בישיבה בבני ברק, כשאווירת חג הפורים, פנימיותה ושמחתה, היוו כעין ה"ראש השנה" של השנה.

בני הישיבה חיו והתהלכו עם ה"ועכשיו" - של ההתחלה והתחדשות של ימי הפורים הקדושים.

שאבו כוחות מחודשים להתחבר לאורו של רבינו ולקיום עצותיו הקדושים מכוח של ה"ועכשיו יש נחל נובע מקור חכמה..." האווירה המחשמלת של ימי הפורים שכבר התחיל מצעקת "הצילני מקליפת המן עמלק" - טרם בוא חג הפורים, ואשר התבטא בין השאר בריקודים הסוערים על כמיהה זו. ובהמשך יום הפורים בעצמו, התפילות, קריאת המגילה, השדה בחצות הלילה - שכלל הבחורים השתתפו בנסיעה זו. וההמשך בתפילת ותיקין ובסעודת פורים, וכלה במשתה היין - בהתרוממות הייחודית בשעות קדושות אלו של נכנס יין יצא סוד. כל אלו ועוד, היוו איפה כמקשה אחת את כוח ה"ועכשיו... ולא סיים", כי באמת אין סיום לימי חג הפורים האלו בישיבה. רגעיו הודו אלו לא הסתיימו, הם ממשיכים לפעפע, לעורר כיסופים ורגשי לב לפורים עם חן ייחודי, לפורים של עבודת ה'... פורים עם מהות שונה בתכלית... פורים של וגילו ברעדה, פורים בישיבה של רבינו!

הרים

הרב אברהם הלוי דורפמן בית שמש

שמחת פורים באמת

"פורים", "הצילני מקלפת המן עמלק וזכני לקדושת מרדכי ואסתר", הנסיעות לפעלד ההמוניות, ובפרט הנסיעה ביום הפורים עצמו, הנסיעות מרחוב ברסלב 12 בנין הישיבה, לכיוון 'מורשה', באו לצעוק מעומק הלב הצילני מקלפת המן עמלק וזכני לקדושת מרדכי ואסתר הטעמיני טעם פורים, הישיבה מלאה בתפילות, בכיסופים, בהשתוקקות ביום הפורים. רק קצת לחשוב שכל שנה הבחורים והאברכים וכל מי שמבקר בישיבה בימים של פורים מתפלל על לזכות לקדושה וטהרה מיום הפורים זה ליום הפורים הבא.

שישים שנים ומעלה, כל כך הרבה כיסופים שעגות ותפילות על קדושת פורים, להנצל מקליפת המן עמלק, כמה הבניין הקדוש כבר ספוג מאותם דיבורים ורצונות, אפשר כבר להגיד בדרך צחות, שבניין הישיבה כבר צועקת... השיכורים בישיבה מדברים כל הזמן מעבודת השם 'ועל עבודת השם, מהרבי 'ועל הרבי, מרבי נתן ועל רבי נתן. יפה לראות את השמחה והריקודים הסוערים של הבחורים, כזו שמחה אמיתית.

הרבי מדבר הרבה על הענין של שמחה אפשר להאריך בזה הרבה מאד, כי כל הענין של הרבי היה שמחה (רבינו הוא בן ומקור השמחה).

בכל זאת ננסה לגעת בנקודה אחת של שמחת פורים מה שחוינו בישיבה כדי להמשיך אותה גם היום לחיים שלנו, רבינו כותב בכמה תורות בספה"ק "ליקוטי מוהר"ן" "שיעקר השמחה היא

בלב", להגיע לשמחה בלב זוהי עבודה! רבינו נותן כמה עצות איך להגיע לשמחה האמיתית שהיא בלב. ונפרט: 1. ההתבודדות, 2. אזמרה לאלקי בעודי (תורה רפ"ב), 3. שמחת 'שלא עשני גוי', 4. מילי דטוּתא. אז מה שרציתי להוציא מכאן שאצילנו בישיבה ראינו את השמחה 'האמתית' אפי' ששיכורים... וגם פורים... אבל מה שאין כן באופן כללי בעולם בפורים ובפרט שיכורים מתפרצים... ולרוב לא בהכרח זה נובע מהשמחה האמתית והפנימית.

שרבינו נותן לנו עצות לשמחה, פשוט לשמחה, הרבי רוצה להביא אותנו לשמחה הפנימית והאמיתית, שמעתי ממשפיעי הישיבה שליט"א בשם רבי נתן ליברמנש שליט"א שתמיד היה אומר לפני פורים, ששמחת פורים צריך להיות כל כך אמיתי שגם אם האדם יהיה לבד ביער או במקום אחר ירגיש את השמחה, שמחה אמיתית היא לא שמחה חיצונית וזה בא הרבי לתת לנו בעצותיו הקדושים איך להיות בשמחה תמיד.

רק לראות את ר' אברהם יצחק כרמל זצ"ל ויבלחט"א ר' נתן שפירא שליט"א בעת שכרותם היה דוגמא רצינית איך שדברו כל כך הרבה מהרבי וכל כך הרבה מהתכלית האמתית של כל אחד ואחד. הקב"ה יעזור שנוכח באמת לחטוף את יום הפורים הקדוש הזה.

אני זוכר איך הרה"ח ר' אברהם יצחק כרמל ז"ל הדריך אותנו בעת דיבוריו בעת רעואו דרעוין, מה ואיך לעשות איך לנצל כל רגע ורגע ביום הק' הזה, שיותר גבוה מיום כיפורים. הוא הסביר שיש

הנוהגים בליל פורים מיד אחר קריאת המגילה "לחגוג" (אוי לה לאותה "חגיגה") עד חצות. ויש הנוהגים גם להשתכר כבר אז, אך אצילנו ברסלבער חסידים נוהגים ישר להיכנס למיטה ולחטוף תנומה קצרה עד חצות. ואז... אז מתחיל העבודה ביום הגדול הזה.

בנימה אישית, אפשר לראות בפורים כפשוטו 'נכנס יין יצא סוד' – מי למד בישיבה"ק ומי לא, אלו שלמדו בישיבה – כל הפורים שלהם, זה לימוד גדול איך להתקרב להשי"ת ולזכות להיות מקושר באמת לרבינו, ואיך להשתוקק ולרצות ולכסוף, אפילו בעלי בתים פשוטים, כשמגיע פורים פורץ מהם הרצון האמיתי באמת, והוא – לעבוד את השי"ת באמת, בלי שטויות ובלי הבלי העולם הזה. וכל מה שעברנו בתור בחורים אפשר להגיד שזה מלווה אותנו לכל החיים! ממש!
אסאך הצלחה און עס זאל זיין א פריילאכן תמיד שמחה אמיתית ממש.

הרב נחמן נתן טייכנר צפת

העולם הזה אינו כלום

פורים תשס"ו...

ידה לתקן את הפגם של אותה אחיזה בסעודתו של אותו רשע.

אמת שכולנו יודעים שבשביל לטעום באמת טעם עולם הבא צריך לסתום את העיניים לגמרי מחיזו דהאי עלמא ודיבורים ממיאוס עולם הזה היו שגורים תמיד בפי אנשי שלומינו, וכפי שרבינו הקדוש כותב בשיחות הר"ן: "העולם הזה אינו כלום רק למשוך עצמו אל התכלית הניצחית...". אך לחיות עם זה בפועל ולדעת לא להסתנוור לפעמים מקריצות עולם הזה, לזה כבר צריך חינוך מקטנות. ואז, גם כי יזקין לא יסור ממנה.

- - -

תקופת הבחור בישיבה נמשלת ל"שבע שני השובע" אך אשרי מי שזוכה לשמור ולקבץ בשביל שבע שני הרעב.

ובאמת, אחד היסודות והנקודות העיקריות שהשרישו לנו בישיבה הקדושה של רבינו הוא עניין מיאוס עולם הזה... תמיד הייתה אורה של בוז ודחייה מכל העסק' סביב הבלי עוה"ז וכל מיני חן של שקר.

ואותו ניגון קדוש מתנגן עד היום בראש "העולם הזה אינו כלום" "כאן הוא הלא טוב" גם אם ישנם ניסיונות וירידות אך תמיד זוכרים לצעוק: "רבש"ע אני יודע שכאן הוא הלא טוב." כי כבר טעמתי את הטעם של היין ההונגרי... השיחות, החיזוקים, השיחות חברים, קימת חצות והשבתות הנשגבות, ובוודאי גם הפורים בישיבה.. כזה ראה וקדש... גם כי יזקין לא יסור ממנה...

באותם רגעים נעלים כשריח המר דרור התפשט במלוא עוזו בחלל הישיבה והרוח הקדושה של מרדכי ואסתר נשבה בשית פרקין דידין ודרגלין (-תורה י) עד דלא ידע ממש...

כשהנפש בגילופין כדבעי, הסתובבתי למרגלות היכל הישיבה הקדושה כשלרגע נתקל מבטי באחד הבחורים הצורבים יושב בפנינת זוית כשגרוננו ניחר ומפיו בוקע ניגון מיוחד במינו... קרבתי אליו והטתי אוזן לקול נעימת הניגון: "העעעולם הזה אינו כלום... רק למשוך עצמו אל התכלית הניצחית...". או... העולם הזה אינו כלום, אינו כלום...

"וכמה משוררים בכלים לפניו... והיה שם נאה ויפה מאוד... וראה שם מעדנים ומאכלים טובים... והשיבה הבת מלך: וכאן, המקום הזה, הוא לא טוב...". בסיפורי מעשיות משנים קדמוניות אלו מגלה לנו רבינו הקדוש, כי הרבה פעמים מה שנראה "נאה ויפה מאוד" ויש שם "מעדנים ומאכלים טובים" הוא בעצם ה"לא טוב"...

היחיד שעמד וצעק בסעודתו של אחרו "כאן הוא הלא טוב" היה מרדכי הצדיק שגם גילה לעם סגולה ועמד בשער וצעק כי כל הפורענות הקשה שהתרגשה לבוא שנים רבות אח"כ נבעה מכך שנהנה מסעודתו של אותו רשע. ולכן סעודת פורים היא מצווה עליונה ונשגבה מאוד וזוכים על

המגיד שיעור רבי שבתי יודלביץ

במרתף הישיבה התקיים מכירת פירות וירקות ע"י רבי יעקב זעליג אורלנציק, השכנים הגיעו לקנות, וכל השאר הוקדש עבור בחורי הישיבה...

ר' שמואל כילד

יושב ומדבר כאן עם נכדיו אברכי משי דור שלישי של בוגרי הישיבה כ"י.

במה תוכלו לחפץ את בוגרי הישיבה להשיג וללכת בקצת האור האדום להם כל מהימם צוירימ?

"את יופי הניגון מכירים כולנו, שהוא בנוי מעליות וירידות וסילסולים רבים, וככל שהוא מרבה להעלות ולהסתלסל, הוא נחשב לניגון עמוק עצום ויפה יותר. בוודאי שאם נדע שיופי חיינו נמדד דווקא מתוקף המעברים והטילטולים שאנו עוברים ומתוך כל זה אנו מושכים עצמינו לה' הן בכל הבטה לשמיים בללמוד סדרים קבועים ודיבורי התבודדות, כן גודל התפארותו של ה' מאיתנו יותר ויותר. ובחיינו, היופי בעבודת ה' נוצר דווקא ממעברים ושינויים שיש לנו מיום ליום. מי שהכל הולך לו באופן מסודר וישי, אין זה כאחד שמתחיל ונופל ומתחדש. הוא אשר הזהירנו רביה"ק, ללכת עם 'אזמרה' כל החיים: להביט בנקודות טובות ושהליכתינו בענין זה תהיה 'שפיגל ניי'. ולקחת את זה באופן מעשי לחיים כהרגל קבוע, לראות רק את הטוב ולשמוח בוה". לסיום נעמד רבי שמואל, וכמובן מאליו הוא פוצח בריקוד סוער מלא שמחה ברסלביאית שסוחפת אותנו אחריו ולא ניתן לסרב לה: ■ "בך רבינו נגילה, בך רבינו נשמחה..."

לכל דבר קיים מספר תפילות הנדרשות לך, ועלינו לאסוף תפילות רבות עד שנוכה למה שאנו חפצים, ולבנתיים נתחזק בידיעה ברורה עד כמה השי"ת משתוקק ומשתעשע עם תפילתינו. וכפי שכתוב על האמהות שהיו עקרות, כי הקב"ה התאוה לתפילתן. וכפי שאמר רבינו ז"ל על כל צדיק שהגיע למדרגתו ע"י שהיה לו כך וכך התחזקות כפי מקומו ושורש נשמתו. כן אנו, יש לכל אחד מאיתנו שיעור כמה נדרש לנו להעתיך ולהשקיע כוחות בכל תפילה עד שנוכה להיות אנשים כשרים כרצונו ז"ל. אמנם זה עלינו להיות ברורים ונהירים, שאין תפילה הולכת לאיבוד, ואין דיבור פשוט וקצר שאינו נשמר ונגנו, וככל שיש ביכולתינו לחטוף בעולם הזה תורה ותפילה הרי זה נצח! כי העולם הזה הוא קצר ומהיר, וכפי שאמר רבי לוי יצחק: שהעולם הזה הוא שבעים חורף ושבעים קיץ בלבד, על דרך הכתוב: 'ימי שנותינו שבעים שנה...' ועלינו לדבר מהתכלית ולנצל את הזמן כפנינים, ומרגלא בפומיה של אחד מאנ"ש לומר כל ימיו: 'האט א בוחעה, האט א טאטע, האט א זיידע, און א העלטער זיידע און מע טראגט שוין' (הנה אתה בחור, הנה אתה אבא, הנה אתה סבא, וסבא רבא, ומובילים כבה...)".

כך ר' שמואל מחייך ומיישר לנו מבט כשהוא

בדיבורים על תפילה, וכך לא היה כזו התנגדות", אלא אמר רבי נתן, אם היה רבינו ממעט לדבר על תפילה, זה כבר לא היה ברסלב, כי ברסלב זה תפילה והתבודדות ושיחה בינו לבין קונו בלשון שמדברים בו. ובאמת, על ענין זה ראוי לדבר תמידין כסדרן, וחיוזק רב עלינו להוציא ממעשה דרבי עקיבא. בהיותו בן ארבעים הבין לגדולתו של מעשה קטן, ע"י הטיפות שטפטפו על הסלע ימים רבים ביום ובלילה, ובעיניי הקטנות לא היה נראה שעושים את פעולתם. זה עוד תפילה ועוד בקשה, והאדם נחלש כשבמבט קצר אינו רואה תוצאות והתקד-מויות בעבודת ה', כפי רצונו, אולם עלינו לדעת ולהאמין, שכל תפילה ואנחה פועלת פעולה זעירא בסלע, עד שברבות השנים היא נראית לעין.

הת

קובץ שאלות ותשובות
 לשיעור מס' 1
 תאריך: 10.10.2019

שאלה 1: מהי חשיבות המילה 'ה' בתורה?
 תשובה: המילה 'ה' היא אחת מן המילים הפשוטות ביותר, אך היא אחת מן המילים החשובות ביותר. היא מופיעה בכל מקום, ובכל עניין, ובכל דבר. היא היא המילה הראשונה בתורה, והיא המילה האחרונה בתורה. היא היא המילה הראשונה בכל משפט, והיא המילה האחרונה בכל משפט. היא היא המילה הראשונה בכל עניין, והיא המילה האחרונה בכל עניין. היא היא המילה הראשונה בכל דבר, והיא המילה האחרונה בכל דבר.

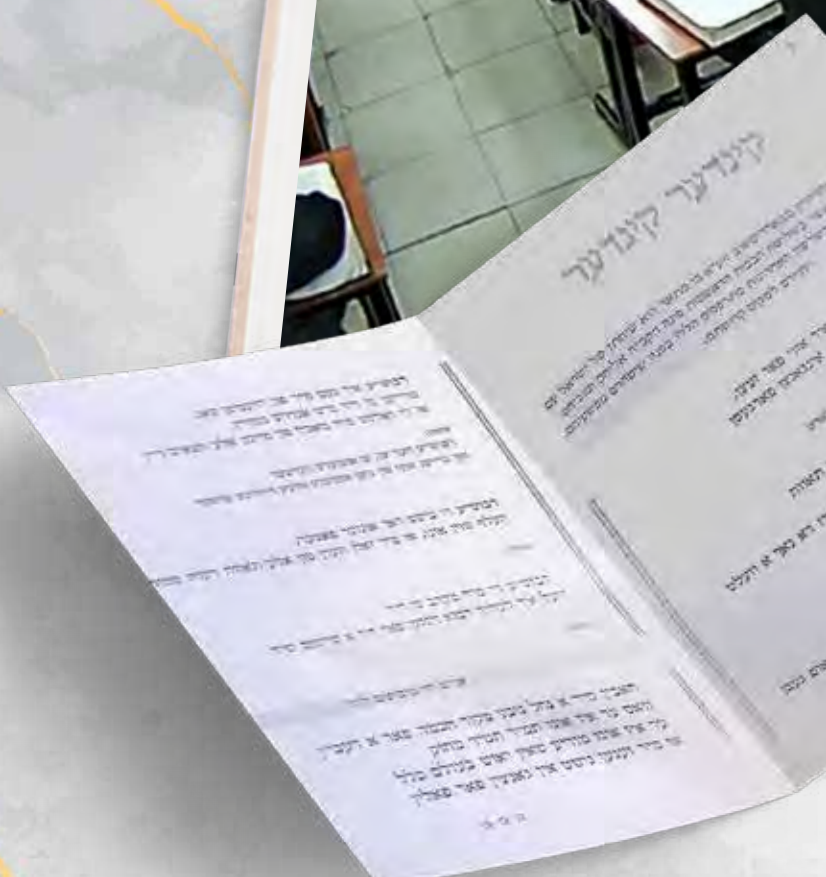

בבני ברק

בישיבה קטנה

אם עד היום הכרנו את הישיבה בבני ברק, בשיחה עם הראשי חבורות, אברכים תלמידי חכמים, בוגרי הישיבה, אנו נחשפים על פינת יוקרת של יישוב הדעת, שם בקצה העיר, מקום שקט ושלו במתחם הישיבה, יוקד האור של הרבי כבר למעלה מעשר שנים, הישיבה לצעירים התחדשה וכבר זכתה במשכנה החדש להעמיד עדרים של תלמידים לשם ולתפארת הישיבה הקדושה • ישיבת ברסלב ברכפלד

תלמידי הישיבה במבחן אצל הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

« קודם כל נבקש לשמוע מהרב זילבר על שנות לימודו בישיבה

בשונה מהשניים האחרים שיושבים כאן, למדתי בישיבה קטנה כשזה היה עדיין בבני ברק, המשכתי גם בחסד ה' בישיבה גדולה, ואני מלא אושר ושמחה על שבע שנות השובע אשר זכיתי ללמוד בישיבה, תמיד כשאני רק עובר ליד הבניין של הישיבה הקדושה עובר בקרבי הרגשה מיוחדת שמעורר התחדשות וממלא שמחה עצומה,

היה זה לפני כמה שנים היה שבת התאחדות לבוגרי הישיבה מהתקופה שלי, כארבעה מחזורים התקבצו יחד כולם אברכים צעירים עם הרבה חיות וברע"ן, היה כל כך מרגש לראות מחדש את כל בני הישיבה שאיתם למדתי, זה המקום! פה קיבלנו, פה גדלנו... ברוך השם יש הרבה זכרונות טובים מהישיבה

אלישיבה הקדושה יל היסטוריה מאד ארוכה, בוגרי הישיבה הם רבים מאד כן יבואו, תלמידי הישיבה מאז קום הישיבה צוים אחיות באור ולמחרת צד היום את מה שקיבאו בישיבה, מהתאבות הרבות שהתקבלו על לוחן מצרכת 'הבאר' קיבאלו סניות רבות מבוגרים שהתאבתו והצטרפו אדבריהם לא חברי וועד בוגרי הישיבה הרבנים החשובים רבי אריז"ר אלקובי ורבי נתן בורשטיין לביקולו אבתמקד ולהחיות את בוגרי הישיבה מהחיים הסופיים בבית החולות האדואל שרבי שלמון ישיבת ברסלב' אבתצדכן אמה לקורה היום בישיבה, אצד ליחות קודל ודיבורים באודת השלם אאורו לא רביה"ק כפי לחונכנו בבאר לא ברסלב -

דעם רצבין'ס ישיבה

אצד ההתאנינות על הישיבה האדואל בבנין ההיסטורי לתקדלה בכל מיני קדולות, ילנה גם התאנינות ובה בקרה בוגרי הישיבה על הישיבה אצצירימ הלוכנת כבוד ה'קרות הישיבה' בהרסאד, שלם בקצה הציור, מקום לקט וצנוע, סנינה לא יילוב הדעות, יוקד האור לא רביה כבר אמורה מעלר לנים, הישיבה אצצירימ התודלה ובה צתבה במלכנה החדלה ארצמיד עלרות ומאות תלמידים אלם ואת הארת הישיבה הקדולה

ביקרון שלם באילי ילבנו יחד עם האברכים היקרים הרשלי חבורות' למלקינים מידי לבוע כוחות בחבורים הצצירימ תלמידי הישיבה הדור ה'צתבה לא ברסלבאור חסידים ה"ה הרה"א ר' ברוך צ'אבה הרשלי חבורה בליצור א' לאן מלמל כמאן"ל בהאכה בישיבה, ולני רשלי חבורות לא ליצור א' וליצור ה' האברכים החשובים רבה נתמן אודאבסקי ורבה צבי קואל לויט"א אברכים אלו מאבד מהם להם צוים אלמל כרשלי חבורות, הם גם בוגרי הישיבה אצצירימ בהרסאד, וכמה הם מתגלים כל לבוע לחצור אל 'הבאר' שלם הם צכו אגדול ולהתאלות ואחרות, ועליו צוים ארלקות את צדרי הצאן תלמידי הישיבה אצצירימ - דעם רצבין'ס בחורים

האצנו אלם, אחצו צדיין באמצע החבורות, ההתאורות לא בחבורים אחרי סדר לא חמל עלות רצופות, בדיוק ארבעים יום קודם סוים ריה מן ומצבה, ילבנו וחיינו, אחרי החבורה ילבנו אלימה קצרה אלמנעו סרטים על הישיבה אצצירימ מה לרשלי חבורות צכו אקבלו, ועל מה להם צוים אראות גם היום

המתאחדת בתורתך

ר' נחמן גודלבסקי: כשנכנסתי לשיבה קטנה סיפרו שאנחנו המחזור השמיני בברכפלה, אני מתרגש לשבת ולחזור על אותם שנים, בשביל לספר על ההווי והחיות שהיה, קשה לספר, כי אני לא יודע ממה להתחיל, אני חושב לתפוס את הנושא של השבתות בשיבה, שנחקק אצלי עמוק, וזה באופן כללי גם סדר השבת שהמשיך בשיבה גדולה, אבל את החוייה הזו התחלנו להרגיש כאן בשיבה לצעירים, כך כבר היה בזמני לפני שמונה שנים, ועד היום זה ממשיך בהצלחה עם האור של הצדיק - שבת דכולהו יומי - שמאיר בשיבה שלו. שבת בשיבה היה עבורנו מעין עולם הבא, אחרי שבת בשיבה כבר חיכינו לשבת הבאה שנסבות ביחד בשיבה

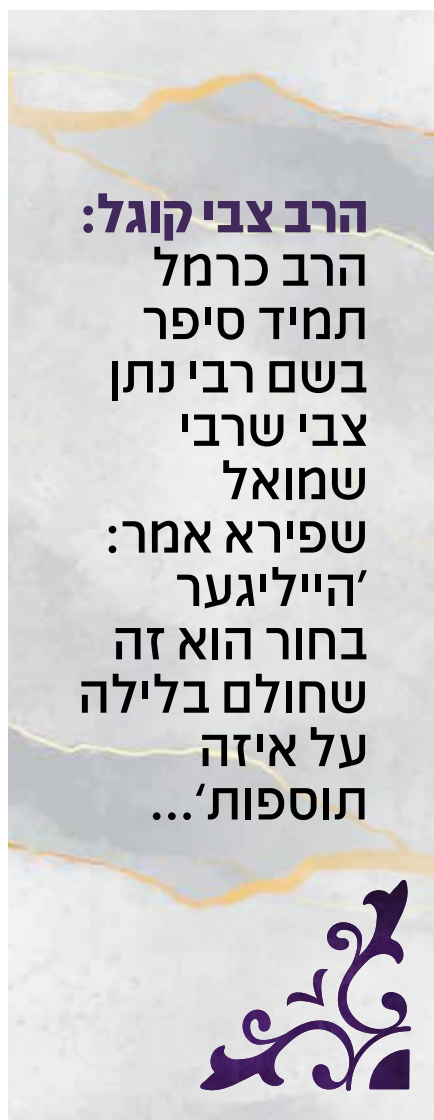
הרי ידוע שכאן בשיבה לומדים ומסיימים מסכת שלימה בכל שנה, משקיעים פה מאד הרבה ב'חזרות' כל פעם על פרקים שלמים של המסכת, לכן הנהיגו ראיון יפה שבכל תקופה כשמסיימים פרק או שניים מהמסכת, לאחר שכבר למדו סדרי חזרה בסדרי הישיבה על כל החומר, רוצים שהבחורים יחזרו שוב ושוב על הפרקים האלו בכדי לרכוש ידיעה מקיפה יותר בדיעת מסכתא שלימה בע"פ, לשם כך מארגנים שבתות התעלות בשיבה שמקבל כינוי 'שבת חזרה' כך חונכנו בשיבה לנצל את הזמן היקר והקדוש של שבת קודש, לרוב נדמה שבשבת אין זמן, צריכים ללכת להתפלל, סעודות שבת וכו' וכו' ורק מסתובבים וכבר יוצא שבת.. וכאן בשיבה חווינו סדרי ישיבה שעות רבות של לימוד התורה הקדושה בדביקות של שבת קודש, עונג שבת מאין כמוהו, לא רק "מבואו ועד צאתו", רק עוד בטרם בואו ועד אחר צאתו - - -

בשבת חזרה זוכים ללמוד כאן בשיבה קטנה כתשע שעות מלאים(!) כל סדר מקבל טעם מיוחד במינו, אין זה דומה סדר 'לקראת שבת' שמתחילים כשעתיים שלוש לפני כניסת השבת בימות הקיץ כשהסדר מתלווה עם הריח והניגון של "שיר השירים" ו"הודו לה' כי טוב" שאומרים בערב שבת.. לסדר חצות לילה בלילי שבת החורפיים שכל בני הישיבה קמים חצות לילה ומתיישבים בסדר לימוד ערב ומתוק, הגילדערנע לעכט' של שבת קודש מרים את כל הלבבות בצמאון הגדול השורה באותה עת, עם קול התורה המשיבה את הנפש בשבעה משיבי טעם כשלפנות בוקר לומדים ספרי רביה"ק ומתכוננים בסילודין לתפילת שבת קודש בהתעוררות ובהתלהבות, אם זוכים היום לקום חצות הרי שהטעם הנצחי שיש לי בקימת חצות הוא מהלילות שבת קודש בשיבה קטנה שם טעמנו לגימה מתוקה ועריבה מהיין ההונגרי ששמו 'החצות של רבינו' - - ואני לא יחיד בזה לספר ולהתבטאות על הרגשות, זה פשוט מתנות שקיבלנו כאן בשיבה. בנוסף היה סדרי לימוד בשבת אחה"צ ובחורף במוצאי שבת, ניצלו תמיד את השבת לפי זמני היום בהלכה.

אמרו, שהשבת בשיבה הוא הגבוה ביותר מבחינות 'עולם שנה נפש' 'עולם' במקום המיוחד הישיבה של הרבי, 'שנה' זה השבת קודש, 'נפש'

הרב ברוך זילבר:
בישיבה קיבלנו בעצם את כל המהות, תורה, תפילה, קדושה, התבודדות, הכל הכל קיבלנו ברוך השם בישיבה
- -

הרב צבי קוגל:
הרב כרמל תמיד סיפר בשם רבי נתן צבי שרבי שמואל שפירא אמר: 'הייליגער בחור הוא זה שחולם בלילה על איזה תוספות'...

« מה הייחודיות שקיבלת בשיבה שלא היית מקבל לכאורה במקום אחר בשיבה גודלים להיות ברלסבער חסיד, בשיבה נספג עמוק העניין של הרבי, העצות של הרבי, השיעורים ממשפיעי אנ"ש שזוכים לשמוע ולקבל בשיבה, השבתות בשיבה עם הסיפורי מעשיות והתורה בסעודה שליטית, והשיעורים באמצע השבוע, בשיבה קיבלנו את ההתבודדות ואת ספרי רבינו, זה משהו אחר. קשה להצביע על משהו מסויים שזה קיבלנו בשיבה, כי בשיבה קיבלנו בעצם את כל המהות, תורה, תפילה, קדושה, התבודדות, הכל הכל קיבלנו ברוך השם בשיבה - -

כמה שהנפשות כל כך התעלו והתרוממו בשבתות בישיבה, היה זה הרגשה כאילו הפכנו למלאכים מחצות היום של יום שישי עד אחרי מלווה מלכה שמתלווה אחרי סדר נוסף בישיבה

« אחרי שר' נחמן סיפר על השבתות בישיבה, אנחנו מבקשים מר' צבי קוגל לספר לנו על 'הסדרים' בימות החול הרגילים

בישיבה קטנה נכנסים ישר מהחידר כילדים, אבל בעצם הידיעה שבחור יודע שהוא נכנס ללמוד בישיבת ברסלב, זה כבר עומד לו כסימן לשאיפה ולגדול, בתחילת שיעור א' עוד לוקח זמן עד שנכנסים לאווירה המיוחדת של הישיבה, אבל עם הזמן כמו סחף נסחפים למושגים עצומים של עבודת השם שממלא את התלמיד בכל שלב ביום, רק לעבור על סדר היום בצורה יבישה זה הרבה – אומר לנו ר' צבי, התפילת שחרית בישיבה זה ממש 'עבודה' מברכות השחר עד 'הודו' לוקח זמן כ- 20 דקות מידי יום, כשכולם מתפללים בקול ובנעימות, מתחילים 'הודו' בקול בהתעוררות כל קטע החזן מסיים וכולם מתפללים אחריו בנעימות כמונה מעות, בישיבת ברסלב מקבלים טעם בתפילה, מושגים של תפילה בכח כבר בישיבה קטנה זה לגדול במשהו אחר - -

נעבוד לסדרי הישיבה, היגיעה בתורה בכל סדר וסדר, בסדר עיון והשיעורי עיון מהרמ"ם ועובר לחזרות התקופתיות ובפרט בסוף כל זמן, ששום בחור לא היה נופל מזה, האחדות והחיזוק שיש בין הבחורים עם צמאון לעבודת השם, כך אני רואה את זה גם היום כשאני מגיע לחבורה, לבחורים יש כזה צמאון לעבודת השם, מבקשי השם מנערוותם, זה מרגש אותי כל שבוע מחדש.

אברכים חשובים שיכולים להיות ראשי חברות להעביר ולהעביר את האור של הרבי הלאה לבחורים לא חסרים, בחרו בכם כבוגרים של הישיבה, ולא רק, אלא כבוגרים של הישיבה לצעירים של השנים האחרונות

« בחרו בכם כ'בוגרי הישיבה' להיות הראשי חברות האם יש בזה סיבה מיוחדת?

ר' ברוך זילבר: בעצם בחור לומד בישיבה הוא מלא מבוקר עד ערב בסדרי הישיבה, גם התפילה וגם סדר ספרי רבינו זה בתוך סדרי הישיבה לומדים בתוך הספרים עם הספק ומבחינים. גם השיעורים בסדר ספרי רבינו שהבחורים זוכים לשמוע ולקבל בסוף גם זה בתוך הספרים וחלק בלתי נפרד מסדרי הישיבה, 'החבורה' זה משהו שהבחורים צריכים את זה, צוות הראשי חברות הם

לא מצוות הישיבה, השיחה בחבורה היא שיחה פתוחה יותר, להעביר הלאה לבחורים את מה שאנו בעצמינו קיבלנו וינקנו כאן את האור של הרבי בישיבה, החבורה השירה והדיבורים זה זמן מיוחד שמעצים ומחזק את הבחורים בישיבה בחבורה אנחנו מדברים על נושאים מגוונים של התבודדות, לימוד ספרי רבינו, שמחה, שמירת עיניים, הכנה לחגים ומועדים, הבחורים נהנים לשמוע את הדברים דווקא ממישהו שמגיע מהצה, מאברכים שחיים את זה, מאברכים שקיבלו את זה בישיבה.

« שמענו את הניגונים הוותיקים של אנ"ש, איך מכניסים לדור הצעיר את הניגונים ?

ר' נחמן גודלבסקי: תמיד יש בחורים שמכירים קצת וכך לאט לאט כולם קולטים וכולם מתחברים, אין זמן מוגדר מתי לומדים את הניגונים, בתוך האווירה של הישיבה והחבורות ובכל מיני הזדמנויות כבר לומדים את הניגונים. לרוב ניגוני ההתעוררות של אנ"ש הם ניגוני התבודדות של כיסופים ורצונות להשי"ת, וממילא כשלומדים וחיים בישיבה הרי כבר מחוברים מאד מהר לניגוני התעוררות אלו שמבטאים את הערגה הפנימית של הלב המתגעגע, ההתבודדות בעצמה, הרבי מכנה את זה בתורה נ"ד 'אזכרה נגינתי בלילה' הבחורים כבר מתחברים לניגונים והשלהבת אש קודש של הניגונים שיש בחבורה כבר יוצא מהלבבות הטהורים מאליהם - -

ר' צבי קוגל: אני מתרגש כל שבוע כשאני מגיע לישיבה לראות איך האור של הרבי מאיר בלבבות, שאני פוגש את הבחורים זה מחזיר אותי אחורה לאותם ימים שישבתי כאן כמוהם, השיחה עם הבחורים אחרי החבורה כשמספרים לי על השבוע החולף בישיבה ועל מה שלמדו ושמועו במשך השבוע כאן, האור והכלים הניתנים כאן לבחורים הצעירים, השאיפות והמושגים איתם הם גדלים, בכל זה אני מרגיש חלק מהבחורים רק בהבדל של כמה שנים..

אני יכול לומר ששום דבר לא השתנה מאז שלמדתי כאן למעט מה שמתבטח פה בישיבה כמו החבורות שעוד לא היה בזמני, ועוד.

« מה לומדים ב'סדר ספרי רבינו'?

ר' נחמן גודלבסקי: גם בסדר זה רואים את הברכה הנפלאה כשזוכים ללמוד בצורה הנכונה, בשביל להכנס לדעת של הרבי צריך לדעת את הספרים של הרבי, מה שהיה בזמני וכנראה גם היום בערך כך, המשפיע רבי אהרן חשין הכניס מאד חזק עוד בשיעור א' להתחיל ללמוד ספר 'שיחות הר"ן' בסדר לימוד שכלל שיעורים, חזרות, ומבחנים, אחרי תקופה באמצע שיעור ב' כבר ידעו בחורים את ספר שיחות הר"ן בע"פ, - אנחנו רואים גם בחבורה - מוסיף ר' ברוך זילבר שאני אומר איזה שיחה מהרבי, הבחורים ישר קופצים ואומרים באיזה שיחה בדיוק הרבי אומר את זה...

גם בלימוד 'התורה הזמנית' בחורי הישיבה לומדים ויגיעים בעיון התורה לעובדא ולמעשה, וכך זוכים לגשת לספר הקדוש של הרבי לדעת איך ללמוד תורה בליקוטי מוהר"ן, כמובן לפי הכלים שלהם, שזה לא יהיה כספר החתום. כשבהמשך

הדרך בישיבה גדולה ממשיכים באותו הדרך כמו ב'שיחות הר"ן' בישיב"ק ללמוד 'ליקוטי מוהר"ן' עם חזרות ומבחנים ושיעורי סיכום ממשפיע הישיבה רבי אהרן חשין שליט"א, רבים אף זוכים להבחן על כל הליקוטי מוהר"ן, כך סדר לימוד ספרי רבינו זה סדר שקונים בו קנייני נצח. לבד משיעורים קבועים שבחורים קובעים להם בשאר ספרי רבינו בין הסדרים ושאר שעות הפנאי כמו לפני התפילה ועוד.

ר' צבי קוגל: אני רוצה להוסיף גם על סדר שלישי, בדרך כלל סדר שלישי בישיבות לצעירים זה זמן עיף בסוף היום, אצלינו בישיבה זה תפס מקום חשוב לסדר לימוד עצמי בו למדו פרקים נוספים שלא למדו בסדרי עיון ובקיאיות מהמסכת הנלמדת באותו שנה, ההתחדשות בסוף היום בלימוד חומר חדש נדמה שיכול לקרות רק בישיבה של הרבי שכל כולו התחדשות...

אני נזכר גם בשבתות שקיבלו כינוי 'שבת תוספות' שבתות שחזרו כסדר רק על תוספות אחר תוספות מפרק שלם במסכתא, וכאן מקבל ביטוי השיחה הידועה בישיבה אותו היה מזכיר המשפיע הדגול הגה"ח רבי אברהם יצחק כרמל זצ"ל בשם רבי נתן צבי קעניג שאמר לו רבי שמואל שפירא 'מה זה נקרא הייליגער בחור !? שחולם בלילה על איזה תוספות...' ר' נחמן גודלבסקי מוסיף שידוע הרי שמורנו רבי נתן היה ידוע עוד בצעירותו בבקיאיות הגדולה בכל תוספות.

השעה מתאחרת בדיבוק ושיחת חברים שתמיד כל כך משמח למצוא אנ"ש בוגרי הישיבה ולהזכר ולהתחדש באוצרות הקדושים שהרבי נתן לנו. ■

**הרב נחמן
גודלבסקי:
עד היום
שמגיע שבת
אני כוסף
ללימוד התורה
שהיה בשבת
חזרה בישיבה
קטנה**

שיבת שש

על שפת

תלמידי הישיבה לצעירים במסע קודש של
עבודת השם • חצות בליל שישי על קברי
צדיקים * שבת התעלות והתרוממות

ל

שם ולתפארת כבר יצא ונודע שמם הטוב של תלמידי הישיבה לצעירים בקרית הישיבה בברכפלד. אחר חדשים של התעלות החל במבצע חנוכה שהבחורים השקיעו בהתמדה עצומה על חזרה של עשרות דפי גמרא מהמסכת הנלמדת השנה בישיבה 'נדרים' והפליאו בידיעתם במבחן שהתקיים אחר כך. בנוסף לימי השובב"ם שבהם עמלו בשקידה עצומה בלימוד שעות רצופות, במיוחד בימי חמישי שלמדו כל שבוע 'חמש שעות רצופות' כשקול התורה נשמע למרחקים בעריבות ונעימות.

בהנהלת הישיבה הוחלט כהערכה להשקעה הגדולה שהשקיעו הבחורים, לצאת למסע מיוחד לקראת 'שבת שירה' פרשת 'בשלח' בעיה"ק טבריה – מה יותר מתאים מעיר התנאים הקדושים אשר שפתותיהם דובבות בקבר כשהבחורים יגעים בעיון והתמדה בדבריהם הקדושים תמידים כסדרם

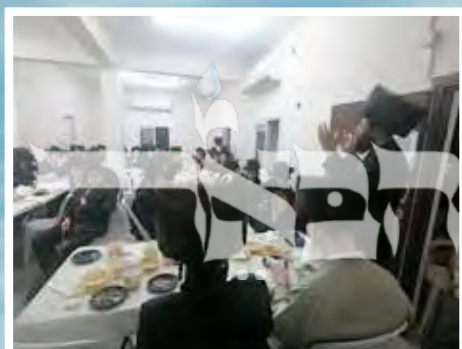
ביום חמישי בשעות אחרי הצהריים יצאו, השתטחו והתפללו תפילת מעריב בקברי האמהות בטבריה, מאוחר יותר הגיעו לאכסניה במקום נפלא בעיה, הבחורים סידרו את הדברים כשלאחר ארוחת ערב שהוכן להם במקום הזדרזו מיד לישון כדי לזכות לקום בחצות לילה לעבודת האיש הישראלי..

כך זה בישיבת ברסלב, גם נסיעה לצפון מנוצלת לעצותיו הקדושים של רבינו - מחצות הלילה יצאו לציון התנ"א רבי מאיר בעל הנס שם אמרו כולם ביחד בהתעוררות 'תיקון חצות', כך המשיכו בנסיעה במוחין בהירים ובחיות נפלאה לשאר קברי הצדיקים באזור כאשר בכל ציון מתפללים ואומרים תהלים כאשר לפנות בוקר הגיעו לציון התנא הקדוש רבי עקיבא, הבחורים טבלו במקוה הסמוכה והתכוננו בסילודין לקראת תפילת שחרית בהיכל הציון הקדוש, אברכי הכולל חצות במקום הופתעו לגלות כזה תפילה שהרבה זמן לא ראו.

כמו יום שישי – אחר התפילה ישבו לסדר לימוד חומש רש"י בחוברות מיוחדים שחולקו במקום, אצל ברסלבער חסידים יודעים טוב איך מנצלים 'יום הנסיעה'.. המשיכו את הנסיעה קצת, וישבו לאכסניה להתכונן לקראת שבת וקווי ה' יחליפו כח

הים

קשה לתאר עלי גליון את ההתעוררות שהיה בתפילת מנחה וקבלת שבת על יד 'קבר הרמב"ם והשל"ה הק' והתנאים הקדושים הטמונים שם, כאשר ניגש להתפלל בקולו הערב הבעל תפילה הרה"ג רבי דוד בורשטיין ר"מ ומשגיח בישיבה. בזמירות השבת קיבלו על עצמם הבחורים 'תענית דיבור מוחלט' כפי שמובא שרבינו הקפיד מאד בעניין כפי שמובא. ומה גם כפי שהזכיר בדבריו המיוחדים בסעודה זו המגיד שיעור הרה"ג רבי משה ברגשטיין שמנהל ומנהיג במסירות אין קץ את הישיבה, שדיבר על הודאה להשי"ת שזה עניין שירת הים שקוראים בשבת שירה.

אחר מנוחת שבת קודש קמו הבחורים לפנות בוקר, כשיצאו קצת להתבודדות על קבר הרמב"ם הסמוך, התפללו תפילה בכח בבית כנסת קרוב מאד לשפת הים, הלבבות גאו מרגש לזמר שירת הים כשרואים בחוץ את שפת הים...

את תפילת מוסף התפללו בבית כנסת העתיק של הרה"ק הרמ"מ מויטעפסק זיע"א, בסעודת 'עתיקא קדישא' למד סיפורי מעשיות המנהל הרוחני רבי דוד בורשטיין שליט"א. בצהריים ישבו ולמדו הבחורים כשבסעודה שלישית דיבר משפיע הישיבה הגה"ח רבי אהרן חשין שהפליא בשיחתו על עבודת התפילה כשהפשיט מאד את דבריו עד למעשה.

כך חזרו הבחורים להמשך עלייתם בתורה ועבודה ויראת שמיים.

כלל תלמידי שיעור ב' נבחנו על כל 'שיחות הר"ן' בעל פה

כמסורת הישיבה מתחילים בשיעור א' ב'סדר לימוד ספרי רבינו' את הספר הקדוש שיחות הר"ן כשמשפיע הישיבה הגה"ח רבי אהרן חשין שליט"א מגיע מידי יום למסור שיעור לבחורים, כשבתוך השיעור זוכים הבחורים לקבל את כל יסודות החסידות ויראת שמיים ומרוצים את צמאונם בשמיעת מושגים ודעת בעבודת השם, בשיעור זה זוכים לקבל את 'השמן זית זך' של ברסלב המסורה לנו מדור לדור וכפי שהנחילה גדולי אנ"ש בכבשונה של הישיבה הקדושה.

לצד הדיבורים והשיחות קודש בלימוד 'השיחות', משקיע המשפיע שליט"א ומעודד רבות את הבחורים לחזור ולשנן ללא הרף את השיחות, כאשר כל שיחה מקבלת סימן מיוחד שיחזור לשינון השיחה, (כמו למשל, שיחה א' – א'ני ידעתי..). כל תקופה מתקיימת מבחן וחזרה על השיחות אשר למדו, ובחסד השם גם השנה זכו הבחורים משיעור ב' להגיע ליום הגדול לסיים את כל שיחות הר"ן בעל פה.

קשה לשער איזה אוצר חיים זכו כאן הבחורים, שיהודי עומד לו באמצע החיים מנסה להתפלל לדוגמא ולא מצליח, הוא לא מוצא עצה לנפשו, אך ברגע שיש לו את השיחות הר"ן בעל פה אזי מהר מאד ימצא את העצה הנכונה איך להתנהג באותו מצב על פי דעת רבינו.

מעמד הסיום התקיים ברוב פאר והדר לחתנים החשובים תלמידי השיעור, הס הושלך כאשר ברגשי שמחה נעלים סיים רבי אהרן את הספר הקדוש יחד עם הבחורים, כשרבי אהרן נשא דברים בפניהם על גודל זכותם בזה כשזה לא דבר שמוכן מאליו בכלל, ובירך אותם להמשיך מחיל אל חיל בתחילת לימוד ספר 'ליקוטי מוהר"ן' על אותו מתכונת של שיעורים חזרות ושינון, כשבהתחלה לומדים את השיחות שבסוף הספר וכן את התורות הקצרות, ולאחר שנבחנים עליו בעל פה ממשיכים לכל התורות הקדושים בליקוטי מוהר"ן, כשרבים מאד זוכים לסיים ולהבחן בישיבה גדולה את כל הליקוטי מוהר"ן, אשרי מי שמחשבותיו משוטטות בספרי רבינו

ועכשיו... און היינט...

"אחר פורים קורין פרשת פרה, בתחלה הוא פור כי פורים על שם הפור ואחר כך נעשה פרה. וכל זה הכנה לפסח, שפתותיו שושנים וכו' וכו'. ומרמז בתורה הקדושה צירוף פורים בהפסוק שמדבר מענין פסח.

ותנועת הנגון ברמיזות העינים והידים הקדושים והנוראים שהיה מראה לנו תלמידו הקדוש, מורי ורבי מורנו הרב רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה, גם כן אי אפשר לבאר אפלו פנים אל פנים, מכל שכן בכתב.

ובפרט מה שהתחיל אחר כך בקול רם וחזק, בתחלה היה כל התחלות מפסח, ועל כן כל המצוות הם זכר ליציאת מצרים. "און היינט" ומשך בקול נעימה "און היינט" כמה רגעים ונשאר בשתיקה. מה נאמר ומה נדבר אשרינו שאזנינו זכו לשמוע כל זאת, ובפרט איך שגילה לנו **מין מוהרנ"ת** ז"ל עד היכן שמתנוצץ בלבו הזך כל זאת בכמה צרופים.

ואחר כך תיכף גלה התיקון של היוד מזמורים בפרטיות והזהיר אז לדורות בהבטחה גדולה בעדים נאמנים שיעמד בעזרתנו סלה תמיד כל מי שיבוא על קברו הקדוש והנורא וכו',

ואחר כך תיכף סיפר המעשה הנוראה ביראה עילאה דעילאה של הזיין בעטלירס. ואחר כך תכף אחר פסח נסע לאומאן.

וכל זאת גלה רמזים מורנו הרב רבי נתן ז"ל שהכל אחד והכל קשר אחד וכלול בהדבור **און היינט**. ובהמשכה הקדושה שמשך תבת **און היינט** באריכות נעם. **און היינט** צריכין לגלות המזמורים בפרטיות ולהבטיח הבטחה הנ"ל..

און היינט צריכין לספר המעשה הנ"ל ולסים **און איך הייל זיא**..

און היינט צריכין לנסע לאומאן ולנטוע מקום קדשתו לדורות עולם באומאן. טוב להודות לה' על אשר זכינו לידע מכל זה ולהתנוצץ בלבבנו איזה מעט כמציץ מן החרכים. ולבאר כל זאת אי אפשר בכתב, אך מעוצם אהבת אמת שמושרש בלבבנו מנעורינו, לא יכולתי להתאפק ליקח עטי ועתי בידי לרשם על כל פנים מה שהוא, כי ההזכרה בעצמה מחיה ומשיב נפשותינו העיפות והחלושות. מי יתן שנזכה עוד לראות פנים אל פנים בחיים חיותינו לדבר כל זה פנים אל פנים...

אוהבכם האמתי

נחמן בן אדוני אבי מורי ורבי אברהם הלוי זללה"ה (מטולטשין)